

Tilinpäätösasiakirjat 2019

Hyvinvointia rakentamassa

Orion on rakentanut hyvinvointia jo yli sadan vuoden ajan tarjoamalla tehokasta lääkehoitoa. Lääkkeillämme on nujerrettu kansansairauksia, ehkäisty sydänkohtauksia, parannettu arkista päänsärkyä ja pelastettu ihmishenkiä teho-osastolla. Olemme kasvaneet kolmen apteekkarin perustamasta lääkepajasta kansainväliseksi, lääketieteellistä huippututkimusta tekeväksi yritykseksi. Kehitämme ja valmistamme uusia lääkkeitä, joiden avulla muun muassa syöpää, keskushermostosairauksia, astmaa tai keuhkohtaumatautia sairastavat voivat elää parempaa elämää. Itsehoitotuotteemme auttavat ihmisiä pitämään itsestään huolta joka päivä. Orionin tuotteita on myynnissä yli sadassa maassa.

Sisällysluettelo

ORION LYHYESTI.....	4	13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	70
ORION OYJ:N HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS		14. Muut pitkäaikaiset saamiset.....	71
TILIKAUDELTA 2019.....	6	15. Vaihto-omaisuus	71
Orionin osakkeiden perustietoja	27	16. Myyntisaamiset ja muut saamiset.....	71
Konsernin tunnusluvut	32	17. Rahavarat.....	72
Tunnuslukujen laskentaperusteet	34	18. Oma pääoma.....	73
KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS).....	35	19. Varaukset	74
KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA.....	35	20. Korolliset velat	74
KONSERNITASE.....	37	21. Muut pitkäaikaiset velat	75
LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN		22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.....	75
MUUTOKSISTA	38	23. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.....	76
KONSERNIN RAHAVIRTUALASKELMA.....	39	24. Rahoitusriskien hallinta	78
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	41	25. Johdannaissopimukset	81
1. Myyntituotot asiakassopimuksista	54	26. Ehdolliset velat	81
2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	56	27. Konserniyritykset	82
3. Poistot ja arvonalentumiset.....	56	28. Lähipiiritapahtumat.....	83
4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja		29. Lopetetut toiminnot.....	84
tilintarkastajan palkkiot.....	57	30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	84
5. Rahoitustuotot ja -kulut	59	EMOYHTIÖ ORION OYJ:N TILINPÄÄTÖS (FAS)	85
6. Tuloverot	60	Tuloslaskelma.....	85
7. Osakekohtainen tulos ja osinko	61	Tase.....	86
8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.....	62	Rahoituslaskelma.....	87
9. Aineettomat hyödykkeet.....	65	Emoyhtiön tilinpäätöksen 2019 liitetiedot	88
10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja		ORION OYJ:N HALLITUKSEN EHDOTUS	
yhteiset toiminnot	66	VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ TILIKAUDELTA	103
11. Muut sijoitukset	67	TILINTARKASTUSKERTOMUS	105
12. Eläkesaamiset ja -veloitteet.....	67	VUODEN 2019 KESKEISIÄ TAPAHTUMIA	110

Kaikki konsernitilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Orion lyhyesti

Orion on suomalainen lääkeyhtiö – hyvinvoinnin rakentaja, joka toimii maailmanlaajuisesti. Orion kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä sekä lääkkeiden vaikuttavia aineita. Yhtiö panostaa jatkuvasti uusien lääkkeiden sekä hoitotapojen tutkimiseen ja kehittämiseen. Orionin lääketutkimuksen ydinterapia-alueita ovat keskushermostosairaudet, syöpäsairaudet, suomalaisen tautiperimän harvinaissairaudet sekä hengityselinsairaudet, joiden hoitoon Orion kehittää inhaloitavia Easyhaler®-keuhkolääkkeitä. Orionin A- ja B- osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä.

Liikevaihto vuonna 2019 (2018)
1 051 MEUR (977)

T&K-investoinnit
119 MEUR (104)

Liikevoitto
253 MEUR (253)

6 tuotantolaitosta Suomessa

Liikevoittomarginaali
24 % (26 %)

Osakkeenomistajia (31.12.2019 tilanteen mukaan)
66 595 (72 802)

Henkilöstö kauden lopussa
3 265 (3 154)

Liiketoiminta-alueemme

Alkuperälääkkeet
Orionin itse kehittämät lääkkeet ja muut tuotesuojatut lääkkeet

Erityistuotteet
Geneeriset reseptilääkkeet, itsehoitotuotteet sekä biosimilaarit

Eläinlääkkeet
Lääkkeet ja hyvinvointituotteet eläimille

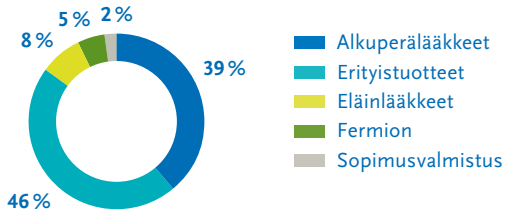
Fermion
Lääkkeiden vaikuttavat aineet

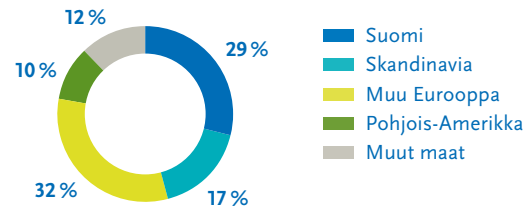
Sopimusvalmistus
Valmistus muille lääkeyhtiöille

Monipuolinen liiketoiminta kattaa sekä alkuperälääkkeet että geneeriset lääkkeet

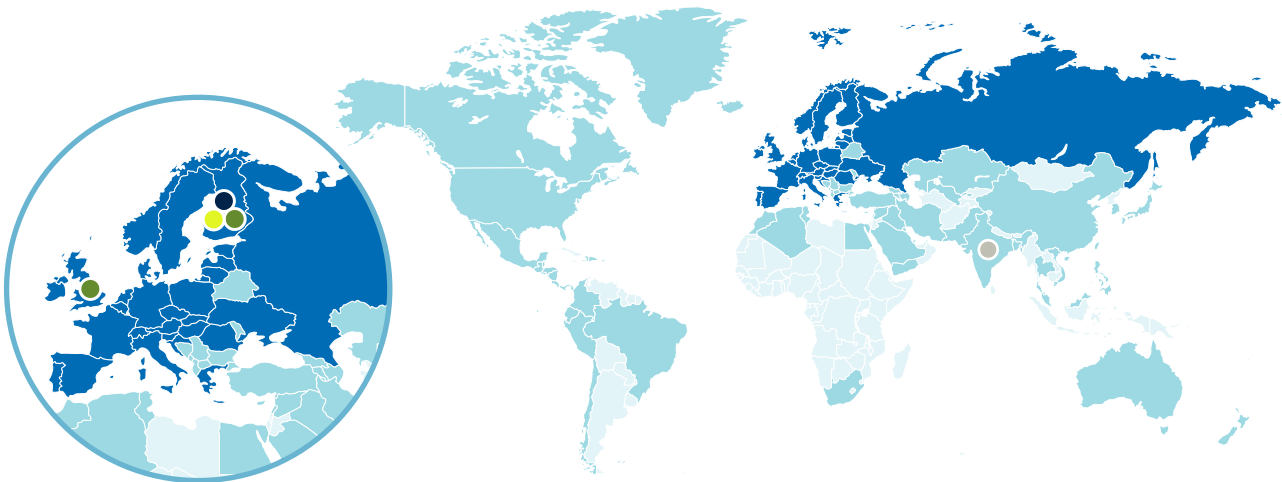
Liikevaihto tulosityksiköittäin

Liikevaihto markkina-alueittain

Orionin tuotteita on markkinoilla yli sadassa maassa

- Pääkonttori Suomessa
- Tutkimus ja kehitys: Suomi ja Iso-Britannia
- Tuotanto: Suomi
- Tukitoimintoja Intiassa
- Oma myynti Euroopassa
- Myynti partnereiden kautta Euroopan ulkopuolella

Orionin vastuullisuuden keskeisimmät teemat ovat potilasturvallisuuden ja lääkesaatavuuden varmistaminen sekä vastuu ympäristöstä, työntekijöistä ja toiminnan eettisyydestä sekä läpinäkyvyydestä.

Lääkeliiketoiminnan asiakasvalitukset

76

Ppm (56)

Orionin tekemät omat tarkastukset

251

(238)

Kasvihuonekaasupäästöt (scope 1 & 2)

20 123

tCO₂e (39 581)

Työtaturmataajuus LTIF 1

6,3

(5,5)

Vuoden 2025 energiansäästö-tavoitteesta saavutettu

51 %

(40 %)

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2019

Tapahtumia tilikaudella 2019

- 4.2.2019 Orion ilmoitti aikovansa aloittaa avoimen jatkotutkimuksen kolmannen vaiheen REFALS-tutkimukseen, jossa tutkitaan suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa ALS-potilaiden hoidossa.
- 14.2.2019 ARAMIS-tutkimuksen tulokset julkaistiin Yhdysvaltain kliinisen onkologian yhdistyksen virtsateiden syöpiä käsittelevässä symposiumissa (ASCO GU) 2019:ssä.
- 27.2.2019 Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin FDA:lle Yhdysvalloissa.
- 5.3.2019 Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin Japanissa.
- 8.3.2019 Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin Euroopassa.
- 26.3.2019 Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä.
- 1.4.2019 Orionin kehittämän Parkinsonin taudin Comtan®-lääkkeen Novartiksen myynti- ja jakeluoikeudet tietyissä Euroopan maissa siirtyivät takaisin Orionille. Orion arvioi, että myyntioikeuksien palautuminen tuo sille Comtanin lisämyyntiä alkuvaiheessa vuositasolla muutamia miljoonia euroja.
- 29.4.2019 Yhdysvaltojen lääkeviranomaisen FDA hyväksyi darolutamidin myyntilupahakemuksen käsittelynsä ja myönsi sille nopeutetun arvioinnin menettelyn (priority review -status).
- 31.5.2019 Uusia tuloksia darolutamidista esitettiin Yhdysvaltain kliinisen onkologian yhdistyksen (ASCO) vuosikokouksessa 2019.
- 15.7.2019 Suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa ALS-potilaiden hoidossa arvioivan Orionin REFALS-tutkimuksen (vaihe 3) potilasrekryointi valmistui.
- 30.7.2019 Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA myönsi myyntiluvan darolutamidille, joka on uusi lääke etäpesäkkeettömän, kastroatioresistentin eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon.
- 7.8.2019 Orion ilmoitti darolutamidin myynnin alkaneen Yhdysvalloissa ja että yhtiö kirjaa tuotteen onnistuneesta kaupallistamisesta Yhdysvalloissa Bayerilta saatavan 45 miljoonan euron etappimaksun kolmannen vuosineljänneksen tulokseensa.
- 30.12.2019 Orion ilmoitti tehneensä Lotus Pharmaceutical Co., Ltd. -yhtiön kanssa markkinointi- ja jakelusopimuksen koskien Orionin kehittämiä Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettuja Stalevo®- ja Comtan®-lääkkeitä osassa Aasiaa.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

- 23.1.2020 Japanin terveysministeriö myönsi darolutamidille myyntiluvan etäpesäkkeettömän, hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen (kastroatioresistentin) eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon.
- 30.1.2020 Orion ja Bayer kertoivat, että uudet tulokset ARAMIS-tutkimuksesta osoittavat darolutamidin ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmän lisäävän merkitsevästi etäpesäkkeetöntä kastroatioresistenttiä eturauhassyöpää sairastavien miesten kokonaiselinaikaa. Kokonaiselinaikaa ja muita toissijaisia muuttujia koskevat tarkemmat päivitetty tulokset sekä lääkkeen pidempiaikaisen käytön turvallisuutta koskeva päivitys julkaistaan myöhemmin tieteellisessä konferenssissa.
- 31.1.2020 Euroopan lääkeviraston (EMA) ihmislääkekomitea (CHMP) antoi myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä.

Taloudellinen katsaus

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2019 oli 1 051 (977) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 8 %. Liikevaihto sisältää Bayerilta saadun 45 miljoonan euron etappimaksun. Valuuttakurssien vaikutus liikevaihdon kehitykseen oli 5 miljoonaa euroa positiivinen. Orionin kymmenen myydyimmän lääkevalmisteen liikevaihto vuonna 2019 oli 474 (444) miljoonaa euroa. Näiden tuotteiden osuus kokonaisliikevaihdosta oli 45 % (45 %).

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto oli 253 (253) miljoonaa euroa. Käyttökate oli 309 (294) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 5 %. Liikevoitto ja käyttökate sisältävät Bayerilta saadun 45 miljoonan euron etappimaksun.

Paikallisissa valuutoissa lasketun liikevaihdon kasvun vaikutus tuote- ja palvelumyynnin bruttokatteeseen oli 19 miljoonaa positiivinen. Toisaalta hintojen, kustannusten ja tuotevalikoiman muutosten vaikutus oli yhteensä 18 miljoonaa negatiivinen ja valuuttakurssimuutosten vaikutus 3 miljoonaa euroa positiivinen. Kokonaisuutena näiden erien yhteisvaikutuksen myötä tuote- ja palvelumyynnin bruttokate oli 4 miljoonaa euroa vertailukautta korkeampi.

Etappimaksujen osuus liikevaihdosta ja -voitosta oli 51 (5) miljoonaa euroa ja rojaltien 11 (17) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muiden tuottojen lasku heikensi liikevoittoa 3 miljoonaa.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 41 miljoonaa euroa. Kasvusta suurin osa tuli suunnitelluista myynnin ja markkinoinnin kuluista sekä tutkimus- ja kehityskuluista.

Liiketoiminnan kulut

Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut olivat 216 (195) miljoonaa euroa. Kasvu johtui lähinnä Stalevo[®]- ja Comtan[®]-lääkkeiden Euroopan oikeuksien hankkimiseen liittyvistä poistoista, jotka olivat vuonna 2019 noin 12 miljoonaa euroa, sekä panostuksista erityisesti Easyhaler[®]-tuotteiston myyntiin.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 119 (104) miljoonaa euroa. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimushankkeista on kerrottu tarkemmin tämän katsauksen osiossa 'Tutkimus ja kehitys'.

Hallinnon kulut olivat 48 (43) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut olivat 2 (5) miljoonaa euroa positiivisia.

Konsernin voitto

Kauden voitto oli 200 (197) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,43 (1,40) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 5,55 (5,50) euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 30 % (44 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 26 % (45 %). Vertailukauden korkeita lukuja selittää Orion Diagnostican myynnistä kirjattu 128 miljoonan euron myyntivoitto.

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisaste oli -18 % (-17 %) ja omavaraisuusaste oli 77 % (69 %).

Konsernitaseen vieras pääoma 31.12.2019 oli 256 (374) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli kauden lopussa 10 (152) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 7 (1) miljoonaa euroa. Korollisen velan muutos johtuu pääosin siitä, että Orionin vuonna 2013 liikkeeseen laskema 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina erääntyi kesäkuussa 2019.

Erääntyneen joukkovelkakirjalainan maksamisen myötä kauden lopussa konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat 149 (284) miljoonaa euroa. Rahavarat on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin rahamarkkinainstrumentteihin.

Orion allekirjoitti tammikuussa Euroopan investointipankin kanssa 100 miljoonan euron lainasopimuksen. Lainaa ei ole toistaiseksi nostettu.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta oli 271 (231) miljoonaa euroa. Rahavirta parani sekä käyttökateen kasvun että käyttöpääoman alenemisen ansioista.

Investointien rahavirta oli -34 (95) miljoonaa euroa. Vertailukauden investointien rahavirta oli positiivinen johtuen Orion Diagnostican myynnistä.

Rahoituksen rahavirta oli -371 (-205) miljoonaa euroa. Ero vertailukauteen johtuu pääosin kesäkuussa 2019 erääntyneen joukkovelkakirjalainan takaisinmaksusta. Lisäksi Orion hankki vuoden aikana omia osakkeitaan 7 miljoonalla eurolla.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 43 (65) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden osuus oli 35 (36) miljoonaa euroa ja aineettomien hyödykkeiden osuus 7 (29) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan keskeiset tavoitteet vuosina 2019–2020

TAVOITE	KEHITYS 1–12/2019
Eturauhassyöpälääke darolutamidin lanseeraaminen ja kaupallistaminen yhdessä Bayerin kanssa. Tutkimus- ja kehitysyhteistyön jatkaminen ARASENS-hankkeessa (levinnyt eturauhassyöpä) molekyylin käyttöindikaation laajentamiseksi.	<ul style="list-style-type: none">• Yhdysvalloissa FDA myönsi myyntiluvan nopeutetun arvioinnin menettelyllä (Priority Review).• Myyntilupa saatu lisäksi Brasiliassa ja katsauskauden jälkeen myös Japanissa.• Euroopan lääkeviraston ihmislääkekomitean suositus darolutamidille katsauskauden jälkeen.• Täyteen rekrytoitu ARASENS-hanke jatkuu suunnitellusti.
Suun kautta annosteltavan levosimendaanin (ODM-109) kliinisen vaiheen III -kehitystyö (REFALS) ALS-taudin oireiden hoitoon sekä lääkkeen mahdollisen kaupallistamisen valmistelu. Tutkimus- ja kehitystoiminnassa eri hankkeiden mahdollisuuksia tarkastellaan osana koko tutkimusportfoliota.	<ul style="list-style-type: none">• REFALS-tutkimuksen potilasrekrytointi valmistui heinäkuussa 2019.• Orion käynnistänyt arvioinnin mahdollisuuksista lanseerata tuote itse Yhdysvalloissa.• ODM-203:n ja ODM-207:n kehitykseen haetaan partnereita.
Orionin aseman vahvistaminen Suomen merkittävimpanä geneeristen lääkkeiden tarjoajana sekä kilpailukykyinen hinnoittelu. Erityistuotteiden kilpailukykyisen tuoteportfolion kehittäminen ja tuotelanseerausten vahvistaminen.	<ul style="list-style-type: none">• Orionin selkeä viitehintaisten reseptilääkkeiden markkinajohtaja Suomessa vuonna 2019.• Itsehoitotuotteissa Orion kasvoi markkinaa nopeammin.
Easyhaler®-tuoteperheen kasvun vauhdittaminen ja markkina-aseman vahvistaminen. Salmeteroli-flutikasoni Easyhaler®-tuotteen lanseerauksen eteneminen Euroopassa.	<ul style="list-style-type: none">• Easyhaler®-tuoteperheen myynti kasvoi 16 prosenttia.• Salmeteroli-flutikasonin myynnin kehitys ollut odotettua hitaampaa.
Uusien sisäänlisensointimahdollisuuksien arvioiminen Euroopassa erityisesti sairaalahoidon alueella.	<ul style="list-style-type: none">• Työ jatkuu.

Orion seuraa näiden tavoitteiden toteutumista säännöllisesti taloudellisissa katsauksissaan.

Liiketoimintakatsaus

Katsaus ihmislääkemarkkinoihin

Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi, jonka osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta on noin kolmannes. Pharmarketin vuoden 2019 tilastoinnin mukaan Orionin ihmislääkkeiden kokonaismyynti, pitäen sisällään lääkkeellisten ja ei-lääkkeellisten tuotteiden myynnin, jäi markkinan kokonaiskehityksestä. Suomen lääkemarkkinan kasvu on tullut lähinnä alkuperälääkkeistä, joiden osuus Orionin Suomen liikevaihdosta on pieni.

Orionin suurin tuoteryhmä Suomessa on viitehintaiset reseptilääkkeet apteekkikanavassa. Orionin viitehintaisten reseptilääkkeiden myynti laski vertailukaudesta johtuen edelleen jatkuvasta kireästä hintakilpailusta sekä tuotteiden saatavuushäiriöistä. Myynnin volyyymi kuitenkin jatkoi edelleen kasvuaan, mutta hieman markkinaa hitaammin. Viitehintaisten lääkkeiden keskihinta markkinoilla laski vuonna 2019 noin 8 % vertailukaudesta (Lähde: Pharmarket). Hintakilpailun merkitys on ollut Orionille huomattava, johtuen yhtiön laajasta tuotevalikoimasta ja merkittävästä markkinaosuudesta Suomessa.

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta Orion on säilyttänyt asemansa Suomen johtavana lääkemarkkinoijana. Orionilla on erityisen vahva asema sekä viitehintaisten reseptilääkkeissä että itsehoitotuotteissa, joissa molemmissa sillä on noin neljänneksen markkinaosuus.

Ihmislääkkeiden myynti Suomessa (lääkkeelliset ja ei-lääkkeelliset tuotteet):

milj. €	1-12/19	1-12/18	Muutos %
Ihmislääkkeiden kokonaismyynti (sairaala- ja apteekkikanava)			
Markkina	2 859	2 715	+5 %
Orion	314	314	-0 %
Kaikki reseptilääkkeet yhteensä (apteekkikanava)			
Markkina	1 602	1 533	+4 %
Orion	178	183	-3 %
Viitehintaiset reseptilääkkeet (apteekkikanava)			
Markkina	436	455	-4 %
Orion	116	123	-6 %
Itsehoitotuotteet (apteekkikanava)			
Markkina	399	389	+2 %
Orion	100	96	+5 %

Lähde: Pharmarket lääkemyyntitilastot 1-12/2019

Orionin markkinaosuus ihmislääkkeiden myynnistä Suomessa (lääkkeelliset ja ei-lääkkeelliset tuotteet):

Orionin markkinaosuus, %	1-12/19	1-12/18
Ihmislääkkeet kokonaisuudessaan (apteekki- ja sairaalakanava)	11 %	12 %
Kaikki reseptilääkkeet yhteensä (apteekkikanava)	11 %	12 %
Viitehintaiset reseptilääkkeet (apteekkikanava)	27 %	27 %
Itsehoitotuotteet (apteekkikanava)	25 %	25 %

Lähde: Pharmarket lääkemyyntitilastot 1-12/2019

Orion on merkittävä toimija myös Skandinavian geneeristen lääkkeiden markkinoilla.

Euroopassa yleisimpien suonensisäisesti annosteltavien anestesia- ja tehohoitoväyhteiden (propofoli, midatsolaami, remifentaniili ja deksmedetomiidiini) yhteenlaskettu myynti syyskuussa 2019 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli IQVIA:n lääkemyyntitilastojen mukaan 595 (570) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 4 %. Orionin Dexdor®-tehohoitoväyhteiden vaikuttava aine on deksmedetomiidiini. Yhteensä deksmedetomiidiinin myynti oli Euroopassa IQVIA:n lääkemyyntitilastojen mukaan 72 (69) miljoonaa euroa.

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön tuotteisto koostuu patenttisuojaetuista reseptilääkkeistä, jotka on suunnattu kolmelle terapia-alueelle: keskushermostosairauksiin, syöpäsairauksiin ja tehohoitoon sekä Easyhaler®-keuhkolääkkeisiin.

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2019 oli 406 (357) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvua selittää pääosin Bayerilta saatu 45 miljoonan euron etappimaksu, mutta myös tuotemyynti kasvoi.

Liikevaihto tuotteittain

milj. €	1-12/19	1-12/18	Muutos %
Easyhaler®-tuoteperhe	104	90	+16 %
Stalevo®, Comtess® ja Comtan® (Parkinsonin-tauti)	98	100	-3 %
Simdax®	68	59	+14 %
Dexdor®	57	63	-10 %
Muut*	80	44	+82 %
Yhteensä	406	357	+14 %

* 1-12/19 luku sisältää Bayerilta saadun 45 miljoonan euron etappimaksun sekä useita tuotteita, kuten Enanton®, Nubeqa® ja Precedex®

Astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon tarkoitettujen Easyhaler®-tuoteperheen yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2019 oli 104 (90) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 16 %. Hyvä kehitys johtui pääosin budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteen vahvasta myynnistä, joka kasvoi 21 % ja oli 62 (52) miljoonaa euroa. Kasvua ovat tukeneet tuoteperheen myyntiin ja markkinointiin tehdyt panostukset. Orionin lisäksi rinnakkaismarkkinointikumppani Menarini myy budesonidi-formoteroli-valmistetta Ranskassa ja muutamassa Etelä-Euroopan maassa. Myös Euroopan ulkopuolella on jätetty ensimmäiset myyntilupahakemukset. Menarini vastaa budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteen jakelusta Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Hikma Pharmaceuticals PLC Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa.

Salmeteroli-flutikasoni-yhdistelmävalmisteen myynti on käynnistynyt useissa Euroopan maissa, mutta kehitys on alkuvaiheessa ollut ennakoitua hitaampaa, eikä tuotteella toistaiseksi ole olennaista vaikutusta koko tuoteperheen liikevaihtoon.

Easyhaler® on Orionin kehittämä, kuivajauhemuotoisia lääkkeitä annosteleva inhalaattori, johon Orion on kehittänyt lääkkeitä useista tunnetuista geneerisistä vaikuttavista aineista (salbutamoli, beklometasoni, budesonidi, formoteroli, salmeteroli ja flutikasoni).

Orionin Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettujen lääkkeitä ovat Stalevo® (vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi). Niiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2019 oli 98 (100) miljoonaa euroa, ja se laski 3 %. Vuoden 2019 aikana Stalevo®- ja Comtan®-lääkkeiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeudet palautuivat Orionille, minkä seurauksena toimitukset keskeisille partnereille laskivat selvästi ja Orionin oma myynti yli kaksinkertaistui.

Japania lukuun ottamatta Parkinson-lääkkeiden jakelusopimukset Novartiksen kanssa päättyvät vuoden 2020 kuluessa ja Orion on valtaosalla näistä markkinoista siirtämässä tuotteiden jakelua uusille partnereille. Vuoden 2019 lopussa Orion ja Lotus Pharmaceutical Co., Ltd. ("Lotus") tekivät tuotteita koskevan markkinointi- ja jakelusopimuksen, jonka mukaan Lotus saa oikeuden myydä ja markkinoida Stalevo®-tuotetta Bangladeshissa, Etelä-Koreassa, Filippiineillä, Hong Kongissa, Indonesiassa, Taiwanissa ja Vietnaminna sekä Comtan®-tuotetta Etelä-Koreassa, Filippiineillä, Hong Kongissa ja Taiwanissa. Sopimus astuu voimaan vuoden 2020 kolmannella vuosineljänneksellä edellyttäen, että tuotteiden viranomaishyväksynnät on saatu siirrettyä Lotukselle. Muutamalla Kaakkois-Aasian markkinalla Orion aikoo myydä näitä tuotteita omien perusteilla olevien myyntiorganisaatioiden avulla.

Parkinson-lääkkeiden myynnin jakauma:

milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Muutos %
Toimitukset keskeisille partnereille	52	78	-33 %
Orionin oma myynti	46	22	+104 %

Orionin Dexdor®-tehohoitorauhoituksen (deksmedetomidiini) liikevaihto oli 57 (63) miljoonaa euroa, ja se laski 10 %. Myynnin lasku on seurausta geneerisen kilpailun alkamisesta ja sen laajenemisesta Euroopassa. Precedex®-tehohoitorauhoituksen myynti oli 13 (26) miljoonaa euroa, ja se laski 50 %. Myynti sisälsi sekä rojalit että lääkeaineen myynnin.

Sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitettua Simdax®-lääkettä (levosimendaani) myydään maailmanlaajuisesti yhteensä noin 60 maassa. Tuotteen liikevaihto vuonna 2019 kasvoi 14 % ja oli 68 (59) miljoonaa euroa. Orionin tietoon on tullut, että Simdaxin geneerisistä versioista on Euroopassa jätetty myyntilupahakemuksia. Tuotteen formulaatiopatentti päättyy syyskuussa 2020, mutta mahdollisen geneerisen kilpailun alkamisen ajankohtaa on kuitenkin vielä vaikea ennakoita.

Etäpesäkkeettömän, tavanomaiselle hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen eturauhassyövän hoitoon tarkoitettu Nubeqa®-lääke (darolutamidi) sai heinäkuussa 2019 myyntiluvan Yhdysvalloissa, missä tuotetta myy Orionin kumppani Bayer. Orion sai darolutamidin onnistuneesta kaupallistamisesta Yhdysvalloissa Bayerilta 45 miljoonan euron etappimaksun. Lisäksi myyntilupa on saatu myös Brasiliassa sekä katsauskauden jälkeen Japanissa. Niin ikään katsauskauden jälkeen Euroopan lääkeviraston ihmislääkekomitea on antanut myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä. Euroopan komission odotetaan tekevän lopullisen päätöksen myyntiluvan myöntämisestä tulevien kuukausien aikana. Orion on oikeutettu saamaan darolutamidin ensimmäisestä myynnistä EU:ssa 20 miljoonan euron etappimaksun ja ensimmäisestä myynnistä Japanissa 8 miljoonan euron etappimaksun.

Bayerilla on darolutamidin kaupalliset oikeudet maailmanlaajuisesti. Euroopassa Orion ja Bayer ovat kuitenkin sopineet yhteisestä myynninedistämisestä. Lisäksi Orion vastaa tuotteen valmistuksesta maailmanlaajuisille markkinoille. Orion saa darolutamidin maailmanlaajuisesta tuotemyynnistä porrastettua rojaltia, joka tulee olemaan noin 20 % sisältäen myös tuotteen valmistuksesta saatavan tulon. Myynnin kasvaessa rojaltilta voi olla jonkin verran suurempi. Orionilla on myös mahdollisuus saada Bayerilta myyntiin perustuvia kertasuorituksia tiettyjen maailmanlaajuisen vuotuisten myyntirajojen täytyessä ensimmäisen kerran.

Erityistuotteet

Patenttisuojaattomista eli geneerisistä reseptilääkkeistä, itsehoitotuotteista ja biosimilaareista muodostuvan Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2019 oli 486 (473) miljoonaa.

Erityistuotteiden liikevaihdon jakauma tuoteryhmittäin 1-12/2019:

milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Muutos %	Osuus yksikön	
				liikevaihdosta 1-12/2019	liikevaihdosta 1-12/2018
Geneeriset reseptilääkkeet	331	334	-1 %	68 %	71 %
Itsehoitotuotteet	118	114	+3 %	24 %	24 %
Biosimilaarit	38	25	+52 %	8 %	5 %
Yhteensä	486	473	+3 %		

Erityistuotteet-tulosyksikön tärkeimmät markkina-alueet ovat Suomi, Skandinaavia sekä itäinen Eurooppa ja Venäjä. Suomessa tulosyksikön myynti vuonna 2019 oli 272 (273) miljoonaa euroa. Kireänä jatkunut geneeristen lääkkeiden hintakilpailu ja tuotteiden saatavuushäiriöt vaikuttivat negatiivisesti liikevaihtoon, mutta itsehoitotuotteiden sekä biosimilaarien myynnin kasvun ansiosta kokonaisliikevaihto oli edellisvuoden tasolla. Geneeristen lääkkeiden hintakilpailu on laskenut Orionin Suomen myyntiä noin 15 miljoonaa euroa vuositasolla sekä vuonna 2017 että vuonna 2018. Vuonna 2019 järjestelmämuutos ja siihen liittyvä hintojen laskun vaikutus oli noin 10 miljoonaa. Vuoden 2019 aikana hintojen lasku näyttäisi kuitenkin toistaiseksi tasaantuneen. Samaan aikaan saatavuushäiriöiden vaikutus liikevaihtoon on voimistunut. Vuonna 2019 niiden negatiivinen vaikutus oli samaa suuruusluokkaa kuin hinnanlaskujen vaikutus.

Skandinaviassa Erityistuotteiden myynti oli 89 (69) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 28 %. Kasvu tuli geneerisistä reseptilääkkeistä sekä biosimilaareista. Itäisessä Euroopassa sekä Venäjällä Erityistuotteiden myynti oli 68 (66) miljoonaa euroa.

Erityistuotteiden liikevaihdosta 68 (71) % tuli geneerisistä reseptilääkkeistä, 24 (24) % itsehoitotuotteista ja 8 (5) % biosimilaareista. Biosimilaarien liikevaihto oli yhteensä 38 (25) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 52 %. Vahvaa kasvua selittävät voitettut kansalliset tai alueelliset tarjouskilpailut, jotka toivat lisäämyyntiä vuodelle 2019. Alkanutta vuotta koskeneet tarjouskilpailut ovat olleet haastavia Orionille, minkä seurauksena biosimilaarien liikevaihdon arvioidaan laskevan selvästi vuonna 2020. Orionin jakelemia biosimilaarituotteita ovat Remsima® (infliksimabi), Ritemvia® (rituximabi) ja Amgevita® (adalimumabi).

Eläinlääkkeet

Pohjoismaissa ja osassa itäistä Eurooppaa Orion myy itse eläinlääkkeitä, ja muilla alueilla yhtiö toimii partnerien kautta. Lisäksi Orion markkinoi ja myy Pohjoismaissa useiden muiden yhtiöiden valmistamia eläinlääkkeitä. Orionin Eläinlääkkeet-yksiköllä on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa.

Eläinlääkkeiden vuosi oli vahva ja tulosityksikön liikevaihto vuonna 2019 nousi toistaiseksi kaikkien aikojen korkeimmalle tasolle eli 86 (80) miljoonaa euroon. Tulosityksikön liikevaihdosta 42 % (42 %) eli 36 (34) miljoonaa euroa muodostui eläinrauhotteiden myynnistä. Tuoteperheeseen kuuluvat Orionin eläinrauhotteet Dexdomitor® (deksmedetomidiini), Domitor® (medetomidiini) ja Domosedan® (detomidiini) sekä rauhoitteiden vastavaikuttaja Antisedan® (atipametsoli).

Orion sai helmikuussa 2018 myönteiset päätökset EU:n hajautetuista myyntilupamenettelyistä koskien Clevor®-valmistetta. Clevor, jossa vaikuttavana aineena on ropiniroli, on silmätippamuotoinen lääke koirien myrkytystilanteiden hoitamiseen. Valmiste lanseerataan arviolta vuoden 2020 aikana. Kesäkuussa 2019 Orion julkaisi Suomessa ToxBuddy®-verkkopalvelun, joka tarjoaa eläinlääkäreille tietoa ja apua myrkytystapausten hoitamiseen koirilla. Palvelun avulla eläinlääkäri voi muun muassa arvioida myrkytyksen astetta ja saada hoito-ohjeita. Palvelu on tarkoitus myöhemmin julkaista myös muilla markkinoilla.

Fermion

Fermion valmistaa lääkkeitä vaikuttavien aineiden avulla Orionin ja muiden lääkeyhtiöiden käyttöön, ja sen tuoteisto kattaa lähes 30 lääkeainetta. Fermion valmistaa vaikuttavat aineet Orionin omiin alkuperälääkkeisiin. Muille lääkeyhtiöille Fermion valmistaa geneerisiä lääkeaineita sekä tarjoaa sopimusvalmistuspalveluita uusien vaikuttavien lääkeaineiden kehitykseen ja valmistukseen.

Fermionin liikevaihto ilman toimituksia Orionin omaan käyttöön kasvoi 8 % ja oli 55 (51) miljoonaa euroa, mikä on yli puolet koko Fermionin liikevaihdosta. Lääkeraaka-aineiden kaupassa tilausryhmät ovat viime vuosina muuttuneet yhä lyhyemmiksi, ja tämä on johtanut liiketoiminnan volyymin aiempaa selkeästi suurempaan vaihteluun vuoden kuluessa ja eri vuosien välillä.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimus- ja kehityskulut kasvoivat 15 % vuonna 2019 ja olivat 119 (104) miljoonaa euroa. Niiden osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös nykyisen tuoteiston kehittämiseen liittyviä kustannuksia. Vuoden 2019 kuluessa Orion vahvisti varhaisen vaiheen tutkimusta uusilla rekrytoinneilla.

Keskeiset kliiniset kehityshankkeet

Projekti	Käyttöaihe	FAASI			Rekisteröinti
Easyhaler® tiotropium	Keuhkoastma	Bioekvivalenssitutkimus			
Darolutamidi ¹	Eturauhassyöpä (nmCRPC)	I	II	III	Rekisteröinti
Darolutamidi ¹	Eturauhassyöpä (mHSPC)	I	II	III	
ODM-109 (suun kautta otettava levosimendaani)	ALS-tauti	I	II	III	
ODM-203 (FGFR+VEGFR inhibiittori) ²	Kiinteät syöpäkasvaimet	I	II		
ODM-207 (BET-proteiinien estäjä) ²	Syöpä	I			
ODM-208 (CYP11A1-estäjä)	Eturauhassyöpä (CRPC)	I			
ODM-209 (CYP11A1-estäjä)	Rintasyöpä, eturauhassyöpä (CRPC)	I			

¹ Yhteistyössä Bayerin kanssa

² Haetaan partneria seuraavaan mahdolliseen kehitysvaiheeseen

■ = Vaihe valmis

■ = Vaihe meneillään

□ = Status muuttunut

Orionilla on käynnissä hanke astman ja keuhkoastmaudin hoitoon tarkoitetun Easyhaler-tuoteperheen laajentamiseksi. Orion kehittää tiotropium-valmistetta Euroopan markkinoille, ja valmisteen bioekvivalenssitutkimus on meneillään. Tiotropium on pitkävaikutteinen keuhkoputkia avaava antikolinerginen, jota käytetään keuhkoastmaudin hoidossa.

Orionin ja Bayerin yhdessä kehittämä darolutamidi sai heinäkuussa 2019 myyntiluvan Yhdysvalloissa etäpesäkkeettömän kastroaatioresistentin eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon. Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2020 myyntilupa myönnettiin Japanissa ja Euroopan lääkeviraston ihmislääkekomitea antoi myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä. Euroopan komission odotetaan tekevän lopullisen päätöksen myyntiluvan myöntämisestä tulevien kuukausien aikana. Tuote on hyväksytty lisäksi jo Brasiliassa ja myyntilupahakemuksia on jätetty myös muille markkinoille.

Tammikuussa 2020 julkaistut uudet tulokset ARAMIS-tutkimuksesta osoittavat, että darolutamidin ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmä lisää tilastollisesti merkitsevästi etäpesäkkeetöntä kastroaatioresistenttiä eturauhassyöpää sairastavien miesten kokonaiselinaikaa verrattuna lumelääkkeen ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmään. Kokonaiselinaikaa ja muita toissijaisia muuttujia koskevat tarkemmat päivitetty tulokset sekä lääkkeen pidempiaikaisen käytön turvallisuutta koskeva päivitys julkaistaan myöhemmin tieteellisessä konferenssissa.

Päättäneen ARAMIS-tutkimuksen lisäksi Orionilla ja Bayerilla on käynnissä toinen kliinisen vaiheen III -tutkimus (ARASENS), jossa tutkitaan darolutamidin tehoa ja turvallisuutta niillä potilailla, joilla on vasta diagnosoitu levinnyt, hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC) ja jotka ovat aloittamassa hormoniterapiahoitoa. Hoitona on darolutamidi yhdistettynä hormoniterapiaan (androgeeni-deprivaatioterapia) sekä kemoterapia-aine dosetaksiiniin. Vuoden 2016 lopussa alkanut tutkimus etenee suunnitellusti, ja potilasrekrytointi saatiin valmiiksi vuoden 2018 toisella neljänneksellä. Tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2022.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen III -tutkimus (REFALS), jossa tutkitaan suun kautta annosteltavaa levosimendaania (ODM-109) ALS-taudin oireiden hoidossa. REFALS-tutkimuksen potilasrekrytointi saatiin valmiiksi heinäkuussa ja tutkimuksen arvioidaan valmistuvan kesällä 2020. Tutkimuksessa on mukana 496 potilasta ja 104 tutkimuskeskusta Yhdysvalloissa, Kanadassa, EU:ssa ja Australiassa.

REFALS-tutkimuksen tavoitteena on osoittaa, että vahvistamalla ALS-potilaiden hengitysilihasten toimintaa, suun kautta annosteltava levosimendaani voi auttaa ylläpitämään hengityskapasiteettia ja siten tukea ALS-potilaiden yleistä toimintakykyä. Levosimendaani ei paranna ALS:ia. Sen tavoitteena on viivästyttää tarvetta hengityksen tukemiselle ja siten parantaa potilaan elämänlaatua. Orion toteuttaa tutkimuksen yksin ja investoi siihen noin 60 miljoonaa euroa vuosina 2018–2020. Jos tulokset ovat myönteisiä, myyntilupaa on tarkoitus hakea Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Suun kautta annosteltavalle levosimendaanille on myönnetty harvinaislääkkeen asema (Orphan Drug Designation). Levosimendaani on Orionin kehittämä, jo vuonna 2000 markkinoille tullut molekyyli, jota käytetään suonensisäisesti äkillisesti pahentuneen sydämen vaikean vajaatoiminnan hoidossa.

Orion on tehnyt kliinisen vaiheen II -tutkimusta syöpien hoitoon tarkoitettulla uudella kohdennetulla FGFR+VEGFR-inhibiittorilla (ODM-203). Tutkimuksessa on selvitetty lääkkeitä tehokkuutta kiinteiden syöpäkasvaimien kehityksen hidastamisessa potilailla, joilla on havaittu syöpäkasvaimessa FGFR-muutoksia. Orion etsii partneria seuraavaan mahdolliseen kehitysvaiheeseen.

Orion on tehnyt kliinisen vaiheen I -tutkimusta BET-proteiinien estäjällä (ODM-207), joka estää keskeisten syöpägeenien kuten myc-geenin transkriptiota monissa syöpälajeissa. Prekliinisissä tutkimuksissa ODM-207 on osoittanut kasvua hidastavia vaikutuksia useissa kiinteiden kasvaimien solulinjoissa. Tutkimuksessa on selvitetty lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä sekä alustavaa tehoa syöpöpotilailla. Orion etsii partneria seuraavaan mahdolliseen kehitysvaiheeseen.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I -tutkimus uudenlaisen selektiivisen hormonisynteesin estäjän (CYP11A1-estäjä) kehittämiseksi kastroatioresistenttiin eturauhassyöpään. Tutkimusta on päätetty laajentaa sen varmistamiseksi, että päätökset tutkimuksen seuraavista vaiheista pystytään tekemään riittävän kattavan tietoaaineiston pohjalta. Prekliinisissä tutkimuksissa molekyylin (ODM-208) on havaittu estävän syöpäsolujen kasvua. Se saattaa tehosta myös sellaisiin hormonaalisiin syöpiin, jotka ovat tulleet vastustuskykyisiksi tavanomaisille hormonaalisille syöpähoidoille. Orion on ensimmäinen lääkeyhtiö, joka kehittää tällä mekanismilla vaikuttavaa lääkettä. Tutkimuksessa selvitetään lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä eturauhassyöpöpotilailla, mutta Orionin suunnitelmassa on tutkia molekyyliä myös rintasyöpöpotilaiden hoidossa.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I-tutkimus ODM-209 molekyyllillä. Kyseessä on ODM-208:n kaltainen selektiivisen hormonisynteesin estäjä (CYP11A1-estäjä). Myös tätä tutkimusta on päätetty laajentaa sen varmistamiseksi, että päätökset tutkimuksen seuraavista vaiheista pystytään tekemään riittävän kattavan tietoaaineiston pohjalta. Prekliinisissä tutkimuksissa molekyylin (ODM-209) on havaittu estävän syöpäsolujen kasvua. ODM-208:n tapaan se saattaa tehosta myös sellaisiin hormoneista riippuvaisiin syöpiin, jotka ovat tulleet vastustuskykyisiksi tavanomaisille hormonaalisille syöpähoidoille. Tutkimuksessa selvitetään lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä rintasyöpöpotilailla ja eturauhassyöpöpotilailla.

Lisäksi Orionilla on meneillään useita projekteja varhaisessa tutkimusvaiheessa. Näissä tutkitaan muun muassa keskushermostosairauksia, syöpää, neuroopaattista kipua sekä suomalaisen tautiperinnön harvinaissairauksia.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2019 oli 3 251 (3 179). Joulukuun 2019 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 265 (3 154) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 594 (2 485) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 671 (669) henkilöä.

Palkat ja muut henkilöstökulut olivat vuonna 2019 yhteensä 217 (201) miljoonaa euroa.

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävänä oikeudellisina asioina.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2019 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 36 335 463 (37 120 346) kappaletta ja B-osakkeita 104 922 365 (104 137 482) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Vuoden 2019 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 765 399 (562 440) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2019 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 830 866 226 (845 981 962) ääntä.

Orionilla oli joulukuun 2019 lopussa 66 595 (72 802) rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärien puitteissa. Vuonna 2019 muunnettiin 784 883 A-osaketta B-osakkeiksi.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla kyseisestä päivämäärästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2019 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 5 786 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 aikana Orionin A-osaketta vaihdettiin Nasdaq Helsingissä yhteensä 2 149 046 kappaletta ja B-osaketta 85 303 946 kappaletta. Vaihdetun osakkeiden arvo vastasi yhteensä 2 920 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 5,9 ja B-osakkeista 81,3 prosenttia. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 61,9 prosenttia.

Orionin A-osakkeen kurssi nousi vuoden 2019 aikana 35,1 prosenttia ja B-osakkeen 36,3 prosenttia. A-osakkeen päätöskurssi 31.12.2019 oli 40,95 euroa ja B-osakkeen päätöskurssi 41,27 euroa. Orionin A-osakkeen vuoden korkein kurssi oli 42,00 euroa ja alin kurssi 28,20 euroa. B-osakkeen korkein kurssi vuoden 2019 aikana oli 42,52 euroa ja alin kurssi 28,19 euroa.

Nasdaq Helsingin lisäksi Orionin osakkeilla käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Vuoden 2019 aikana 18 prosenttia kaikesta kaupankäynnistä Orionin A-osakkeella ja 62 prosenttia kaikesta kaupankäynnistä Orionin B-osakkeella tapahtui Nasdaq Helsinki Oy:n ulkopuolella (Lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Hallituksen valtuutukset

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään enintään 350 000 yhtiön oman B-osakkeen hankinnasta. Valtuutuksen ja hallituksen 25.4.2019 tekemän päätöksen perusteella Orion hankki 2.-13.5.2019 välisenä aikana yhteensä 250 000 yhtiön omaa B-osaketta. Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus on oikeutettu päättämään osakeannista luovuttamalla enintään 850 000 yhtiön hallussa olevaa B-osaketta. Osakeantivaltuus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Valtuutusten ehdot on selostettu tarkemmin pörssitiedotteessa 26.3.2019.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää:

Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2016, josta on tiedotettu 2.2.2016 annetulla pörssitiedotteella sekä Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2019, josta on tiedotettu 6.2.2019 annetulla pörssitiedotteella.

Omistuspohja

Orionin osakkeet kuuluvat Euroclear Finlandin ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään, ja Euroclear Finland on Orionin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli vuoden 2019 lopussa 66 595 (72 802) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 96 % (95 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 40 % (43 %) ja kaikista äänistä 60 % (62 %). Hallintarekisteröityjä ja ulkomaalaisessa omistuksessa olevia osakkeita oli 53 (46) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 38 % (32 %) ja 9 % (7 %) yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli joulukuun 2019 lopussa 765 399 (562 440) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,5 % (0,4 %) ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,09 % (0,07 %).

Liputusilmoitukset

Orion vastaanotti 28.11.2019 Maa- ja vesitekniikan tuki ry:ltä arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5. pykälän mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan Maa- ja vesitekniikan tuki ry:n ja sen määräysvalta-yhteisön Tukinvest Oy:n yhteenlaskettu osuus Orion Oyj:n osakkeiden äänimäärästä oli 28.11.2019 tehdyn Orion Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisen osakemuunnon seurauksena ylittänyt 5 prosentin rajan.

Ilmoituksen mukaan Maa- ja vesitekniikan tuki ry:n ja Tukinvest Oy:n yhteenlaskettu äänimäärä Orion Oyj:n osakkeiden äänistä oli 5,01 prosenttia.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2019 lopussa hallituksen yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 627 584 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 564 228 oli A-osakkeita ja 63 356 B-osakkeita. Toimitusjohtajan omistuksessa oli vuoden 2019 lopussa 61 491 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeita yhteensä 198 932 kappaletta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 0,62 % yhtiön koko osakekannasta ja 1,39 % yhteenlasketusta äänimäärästä. Omistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistukset. Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Orionin osingonjakopolitiikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Hallituksen esitys voitonjaosta, osinko 1,50 euroa osakkeelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 468 363 703,16 euroa eli 3,33 euroa osaketta kohden. Summasta tilikauden voittoa on 211 377 323,85 euroa eli 1,50 euroa osaketta kohden. Osakekohtaiset summat on laskettu ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 1,50 (1,50) euroa osaketta kohden.

Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 492 429 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 210 738 643,50 euroa. Konsernin osingonjakosuhde tilikaudelta 2019 olisi 105,2 % (63,8 %). Osingon maksupäivä olisi 3.4.2020 ja osinkoon olisivat oikeutettuja osakkeenomistajat, jotka ovat merkittyinä yhtiön osakasluetteloon 27.3.2020.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 250 000 (250 000) euroa ja että omaan pääomaan jätettäisiin 257 375 059,66 euroa.

Hallinto ja johtaminen

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassa olevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin pörssi) listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance 2015). Orion poikkeaa koodin suosituksesta 15 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnan osalta siten, että nimitysvaliokuntaan voidaan valita muitakin kuin hallituksen jäseniä. Tarkemmat tiedot hallinnointikoodin noudattamisesta sekä siitä poikkeamisesta löytyvät Orionin verkkosivuilta www.orion.fi.

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasoisista toiminnoista ja tulosityksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa. Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta.

Orion Oyj:n hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa. Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimitusuhde 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimitusuhde irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimitusuhde päättyy irtisanomisaajan kuluksi. Mikäli toimitusuhde sanotaan irti joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sovi, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimitusuhde päättyneen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimitusuhde sanotaan irti toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Orion antaa selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.orion.fi.

[Varsinainen yhtiökokous 26.3.2019](#)

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingin Messukeskuksessa 26.3.2019. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen 10 §:n ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n mukaisten asioiden lisäksi ehdotukset, jotka koskivat hallituksen valtuuttamista päättämään omien osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta.

Vuodelta 2018 päätettiin jakaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti osinkoa 1,50 euroa osaketta kohden.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 26.3.2019.

[Varsinainen yhtiökokous 25.3.2020](#)

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 25.3.2020 klo 14.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on erottamaton osa päivittäisiä johtamisprosesseja sekä Orion-konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, ja liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin sekä toiminnan valvonnan periaatteisiin. Se sisältyy muun muassa Orionin strategiaprosessiin, operatiiviseen suunnitteluun, toiminnan seurantaan sekä sisäiseen valvontajärjestelmään.

Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita käytettävissä olevin keinoin ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Riskienhallintapolitiikan perustana ovat Orion-konsernin päätetyt strategiat sekä taloudelliset tavoitteet. Yhtiön strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit pyritään tunnistamaan, analysoimaan ja arvottamaan. Tunnistettuihin riskeihin reagoidaan siten, että yhtiö voidaan suojata menetyksiä vastaan tai riskeihin liittyvät mahdollisuudet voidaan hyödyntää.

Riskit jaetaan seuraaviin pääryhmiin:

- Strategiset riskit
- Operatiiviset riskit
- Taloudelliset riskit
- Compliance-riskit

Valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitetut sopimukset

Orionilla on yhteistyökumppaninsa Bayerin (Bayer Consumer Care AG) kanssa Nubeqa®-lääkettä koskevat lisenssi-, kaupallistamis-, valmistus- ja toimitussopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu tiettyjen sopimusehtojen muuttamiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Muun kuin taloudellisen tiedon raportointi

Orion on suomalainen lääkeyhtiö, joka toimii maailmanlaajuisesti. Orion kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä sekä lääkkeiden vaikuttavia aineita. Yhtiö toimii globaalissa lääkemarkkinassa osana maailmanlaajuisista toimitusketjua. Orion ostaa valmiita tuotteita ja raaka-aineita muilta ja toiset ostavat niitä myös Orionilta. Kaikki konsernimme tuotantolaitokset sekä lääketutkimuskeskuksemme Nottinghamin toimipistettä lukuun ottamatta sijaitsevat Suomessa. Orionilaisia oli vuoden 2019 lopussa 3 265 henkilöä, josta Suomessa 2 594 ja ulkomaisissa yksiköissä 671 henkilöä.

Orion on sitoutunut toiminnan jatkuvaan parantamiseen kestäväen kehityksen alueella. Johtaessaan ympäristö-, työterveys ja -turvallisuus- ja henkilöstöasioita sekä huolehtiessaan toiminnan eettisyydestä yhtiö pyrkii saavuttamaan niille asettamansa korkeat tavoitteet. Yhtiö on olennaisuusarvioinnin perusteella tunnistanut toiminnalleen olennaiset vastuullisuuden teemat ja tunnusluvut. Ne on asetettu etusijalle toiminnan kehittämisessä, ja yhtiö myös raportoi tunnusluvuista säännöllisesti. Orionin vastuullisuuden keskeisimmät teemat ovat potilasturvallisuuden ja lääkeasaatavuuden varmistaminen, lisäksi vastuu ympäristöstä, työntekijöistä sekä toiminnan eettisyydestä ja läpinäkyvyydestä. Yhtiö on vuonna 2019 edistynyt vastuullisuuden sisällyttämisessä keskeisiin prosesseihin, luonut vastuullisuusohjelman ja panostanut yhtiön sisäisen ja ulkoisen tietoisuuden lisäämiseen vastuullisuudesta. Erillinen vastuullisuusraportti vuodelta 2019 julkistetaan toukokuussa.

Ympäristö, sosiaaliset asiat ja henkilöstö

Toimintaperiaatteet

Orionin ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (EHS-politiikka) määrittää konsernin tasoisena sitoumuksena sen, miten Orionilla huolehditaan ympäristöasioista ja edistetään työyhteisön hyvinvointia. Orion soveltaa ympäristöasioidensa hallintaan ja kehittämiseen ISO 14001 -ympäristöstandardin mukaista toimintamallia ja energiatehokkuuden kehittämisen perustana ovat energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ -viitekehys ja ISO 50001 -standardin mukaiset käytännöt. Työterveyden ja työturvallisuuden hallintaan Orion soveltaa OHSAS 18001 -ohjeistusta ja sen korvaavaa ISO 45001 -standardia. Yhtiö noudattaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimintaansa koskevia muita määräyksiä ja vaatimuksia. Ihmis- ja eläinlääkkeitä sekä lääkkeiden vaikuttavat aineet valmistetaan ympäristön kannalta kestävästi huolehtien materiaali- ja energiatehokkuudesta sekä jätevesien käsittelystä.

Orionin henkilöstöpolitiikka määrittää Orion-konsernin henkilöstöjohtamisessa ja henkilöstöasioiden hallinnassa sovellettavat periaatteet. Henkilöstöasioita hoidettaessa noudatetaan lainsäädäntöä, työehtosopimuksia, työsuojelumääräyksiä ja muita velvoitteita. Yhtiö noudattaa toiminnassaan yhdenvertaisuuden, tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita. Konsernin arvojen, johtamisperiaatteiden sekä eettisten ohjeiden ja politiikkojen tarkoituksena on varmistaa, että yhtiö toimii henkilöstön ja työolosuhteiden osalta yhteiskuntavastuullisesti. Henkilöstöpolitiikka määrittelee mitä työhyvinvointi tarkoittaa Orionilla sekä vastuut työyhteisöjen kehittämisen sekä henkilöstön työ- ja toimintakyvyn edistämisen osalta.

Riskit ja riskienhallinta

Ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyviä riskejä kartoitetaan ja hallitaan osana konsernin kokonaisvaltaista riskienarviointi ja -hallintaprosessia. Riskien arvioinnissa ja hallinnassa hyödynnetään eri organisaatioiden asiantuntemusta ja keskinäistä yhteistyötä sekä pyritään toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Konsernin ympäristö, työterveys ja työturvallisuus (EHS) -ohjeistus määrittelee menettelytavat ja vastuut mahdollista vaaraa aiheuttavien poikkeamien ja poikkeamatilanteiden ennakoimiseen, ehkäisemiseen ja havaitsemiseen. Lisäksi ohjeistus määrittää, miten näiden tilanteiden riskit tunnistetaan, arvioidaan, käsitellään ja hallitaan. EHS-asioiden hallintaa seurataan vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla. Toimintaa parannetaan jatkuvasti tunnistamalla kehityskohteita. Vastuullisuusasioiden riskienhallinta on myös osa toimittajien ja kumppaneiden valinta- ja hallintakäytäntöjä.

Orionin merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat raaka-aineiden, energian ja veden kulutukseen, ilmaan ja jätevesiin meneviin päästöihin sekä toiminnasta syntyvän jätteen määriin. Näitä seurataan mm. päästöjä mittaamalla, jättemääriä tarkkailemalla ja resurssien käyttömääriä tilastoimalla. Konsernin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, ja tehtailla on toiminnan vaatimat, voimassa olevat ympäristöluvut.

Yhtiön tavoitteena on parantaa työturvallisuutta, sillä mahdolliset vahingot ja tapaturmat ovat olennaisimpia sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyviä riskejä. Yhtiö tekee jatkuvasti töitä vahinkojen ja tapaturmien estämiseksi sekä turvallisuuskulttuurin

edelleen kehittämiseksi mm. kattavilla koulutuksilla, säännöllisillä tarkastuksilla ja kannustamalla turvallisuutta edistävien havaintojen tekemiseen.

Ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyvien riskien yksi tyypillinen vaikutus on yhtiön maineeseen kohdistuva vahinko. Riskienhallinnan lisäksi yhtiön viestintä on luotettavaa, läpinäkyvää, kattavaa ja oikea-aikaista maineriskien välttämiseksi. Johdonmukainen viestintä niin myönteisistä kuin kielteisistäkin asioista mahdollistaa myös ennakkoinnin ja mahdollisista poikkeamista oppimisen.

Tunnusluvut ja tulokset

Orion mittaa ja tarkkailee ympäristöön, sosiaalisiin vaikutuksiin ja henkilöstöön liittyviä asioita jatkuvasti sekä raportoi niistä vuosittain yritysraportissa. Toiminnan kannalta olennaisimmat tunnusluvut liittyvät energiaan, kasvihuonekaasupäästöihin ja henkilöstön hyvinvointiin.

Energian kokonaiskulutus, energiansäästöt ja kasvihuonekaasupäästöt

Orion vähentää tavoitteellisesti kasvihuonekaasupäästöjään ja toteuttaa energiansäästöjä energiatehokkuusohjelmalla. Orion on sitoutunut Elinkeinoelämän Keskusliiton EK:n jäsenyritysten yhteiseen Energiatehokkuusohjelman jatkokauteen.¹ Orionille tämä tarkoittaa hieman yli 12 000 MWh:n suuruista säästöä. Vuonna 2019 yhtiö saavutti energiansäästöjä mm. investoimalla LED valaistusmuutoksiin useilla paikkakunnilla ja prosessin lauhteesta vapautuvan hönkähöyryn talteenottoon Oulun tehtaalla. Hönkähöyry hyödynnetään lämmönsiirtimen välityksellä toimitilojen ja käyttöveden lämmitykseen. Energiatehokkuusohjelman vuoden 2025 energiansäästöavoitteesta on saavutettu 51 %.

Yhtiön tavoitteena on vähentää omasta toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä 75 % vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoteen 2016. Vuonna 2019 yhtiö siirtyi käyttämään vain uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä. Kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet yhtiön energiatehokkuusohjelman ja uusiutuvalla energialla tuotettuun sähköön siirtymällä 55 % verrattuna vuoteen 2016.

	2019	2018
Energian kokonaiskulutus, energiansäästöt ja kasvihuonekaasupäästöt		
Absoluuttinen energian kokonaiskulutus (MWh) ²	158 442	155 198
Säästötoimilla ja energiatehokkuutta parantamalla saavutettu energiansäästö (MWh) ³	1 422	1 074
Energiatehokkuusohjelman säästöavoitteesta saavutettu	51 %	40 %
Kasvihuonekaasupäästöt, scope 1 (tCO ₂ e)	2 838	2 788
Kasvihuonekaasupäästöt, scope 2 (tCO ₂ e)	17 285	36 793

Henkilöstön työhyvinvointi: työtaturmat ja sairauspoissaolot

Huolehtimalla henkilöstön työterveydestä ja hyvinvoinnista työssä Orion pyrkii siihen, että orionilaiset ovat työkykyisiä ja terveinä töissä eivätkä altistu työperäisille sairauksille. Tämän toteutumista kuvaavat oman työhyvinvoinnin mittarit⁴ ovat työtaturmataajuus ja sairastavuus. Vuonna 2019 yhtiö teki töitä turvallisuuskulttuurin edelleen kehittämiseksi panostaen Puuttamalla välitit -esimieskoulutuksiin. Yhtiön tavoitteena on jatkuvalla työllä vahinkojen ja tapaturmien estämiseksi sekä turvallisuuskulttuuria parantamalla saattaa työtaturmataajuus nolnaan. Työtaturmataajuuden tavoitetta vuodelle 2019, LTIF 1 ≤ 3,5, ei saavutettu. Yhtiö tekee pitkäjänteisesti töitä tavoitteensa nollla työtaturmaa saavuttamiseksi.

	2019	2018
Henkilöstön työhyvinvointi: työtaturmat ja sairauspoissaolot		
Työtaturmataajuus LTIF 1 ⁵	6,3	5,5
Sairastavuus, sairauspoissaolotuntien osuus teoreettisista kokonaistyötunneista ⁶	3,3 %	3,1 %

1 Uuden ohjelmakauden tavoiteltava säästövaikutus vuodelle 2025 on 7,5 % vuoden 2016 energiankulutuksesta ja välitavoitteena 4 % vuodelle 2020.

2 Raportoitu energiankulutus, sähkö, lämpö ja polttoaineet, kattaa Orion-konsernin kiinteistöt Suomessa, lukuun ottamatta kokonaisuuden kannalta merkityksettä toimipaikkoja, joilla ei ole tuotannollista toimintaa. Konsernilla ei ole tuotantolaitoksia Suomen ulkopuolella. Raportin ulkopuolelle on rajattu ulkomailla sijaitsevat vuokratut toimitilat.

3 Energiansäästöt ovat Energiaviraston ohjeistuksen mukaisesti arvioituja laskennallisia toteutumia.

4 Tapaturmien ja sairauspoissaolojen raportointi käsittää Orion-konsernin Suomessa työskentelevän henkilöstön.

5 Kaikkien vähintään yhden työkyvyttömyyspäivän aiheuttaneiden työpaikatapaturmien suhde tehtyihiin kokonaistyötunteihin, kpl/1 000 000 h.

6 Sairaudesta johtuvien poissaolojen prosenttiosuus oman henkilöstön osalta teoreettisista kokonaistyötunneista.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä korruption ja lahjonnan torjunta

Toimintaperiaatteet

Orionin Code of Conduct -ohjeisto määrittää konsernin eettiset toimintatavat sekä sitoumuksen noudattaa lakeja, eettisesti hyväksyttäviä toimintatapoja ja kunnioittaa ihmisoikeuksia. Orion edellyttää, että koko henkilöstö noudattaa Code of Conduct -ohjeistusta ja sen käytäntöjä. Orionin toimittajia koskee vastaavasti eettinen toimintaohje, Third Party Code of Conduct, joka kiteyttää ne vähimmäisvaatimukset, joihin Orion edellyttää kumppaniensa sitoutuvan. Viranomaisvaatimusten lisäksi ne sisältävät keskeiset liiketoiminnan vastuullisuutta ja eettisyyttä koskevat periaatteet.

Orionin tavoitteena on, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikessa sen toiminnassa. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, ettei niitä loukkaavia toimintatapoja esiinny omissa eikä kumppaneiden toiminnoissa. Orion noudattaa ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistuksiin ja ILO:n sopimuksiin sisältyviä periaatteita ja odottaa samaa myös kumppaneiltaan.

Code of Conduct -ohjeistoon sekä lahjonnan vastaiseen politiikkaan sisältyvät periaatteet, jotka edellyttävät henkilökunnan kieltäytyvän antamasta ja ottamasta vastaan lahjusta tai siihen verrattavissa olevaa etua. Orion ei suvaitse lahjontaa tai korruptiota missään liiketoiminnoissaan.

Riskit ja riskienhallinta

Orion edellyttää toimitusketjuunsa osallistuvien toimijoiden noudattavan Orionin vaatimuksia ja toimittajia koskevaa eettistä toimintaohjetta. Hankintalähteitä valitessaan yhtiö suhtautuu kriittisesti niin sanottuihin riskimaihin, joissa on riski ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien loukkauksiin ja/tai lapsityövoiman hyväksikäyttöön ja joissa kansallinen työlaissäädäntö on heikko tai ainakin heikosti valvottu. Orion hallitsee toimitusketjun riskejä asianmukaisen huolellisuuden turvaavien menetelmien mukaisesti. Toimittajien määräysten- ja vaatimustenmukaisuutta valvotaan säännöllisin tai satunnaisin arviointikyselyin sekä tekemällä heidän toimitiloihinsa ja toimintaansa kohdistuvia tarkastuksia riskiperusteisesti. Orion konserniin kuuluvien henkilöiden edellytetään perehtyneen Code of Conduct -ohjeistoon ja toimimaan sen mukaisesti.

Korruptioon liittyvien riskien tunnistaminen ja arviointi ovat osa konsernin riskienhallinnan laajaa kokonaisuutta. Lahjontariskien arviointi sisältyy tärkeänä standardiosana muun muassa kaikkien kumppanuussopimusten valmisteluun. Koulutus ja tietoisuuden lisääminen ovat tärkeimpiä toimia näiden riskien lieventämisessä. Yhtiö kouluttaa ja perehdyttää henkilöstöä säännöllisesti ja suunnitelmallisesti näiden periaatteiden tarkoituksen ja merkityksen sisäistämiseksi. Kohdennetulle osalle henkilöstöstä koulutus on pakollinen.

Orionilla on väärinkäytösten ilmoittamiseksi julkinen ilmoituskanava, joka täydentää organisaation tavanomaisia tiedotus- ja ilmoituskanavia. Kanava edistää hyvää hallintotapaa ja eettistä toimintaa sekä parantaa prosesseja mahdollisen tiedonannon jälkeen. Orion rohkaisee henkilöstöä saattamaan yhtiön johdon tietoon kokemuksensa, havaintonsa ja epäilynsä niin ihmisoikeuksia loukkaavasta käyttäytymisestä kuin mistä tahansa muusta eettisten koodien vastaisesta toiminnasta. Orion tutkii ja käsittelee tapaukset nopeasti ja puolueettomasti sekä mahdollisuuksien mukaan luottamuksellisesti. Yhtiö ryhtyy toimenpiteisiin tapauskohtaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla periaatteiden vastaisen käyttäytymisen ja toiminnan lopettamiseksi.

Tunnusluvut ja tulokset

Yhtiö on vuonna 2019 päivittänyt Code of Conduct -ohjeiston ja se on saatavana 14 kielellä. Vuoden aikana on edelleen vahvistettu vastuullisen hankinnan hallintaa ja keskitytty vastuullisen hankinnan prosessien aktiivisen käytön varmistamiseen.

Orionin tietoon ei tullut vuonna 2019 ilmoituskanavan kautta ihmisoikeusloukkauksia omassa toiminnassa. Kaiken kaikkiaan ilmoituskanavaan on tullut ilmoituksia vähäisessä määrin. Yhtiö on suhtautunut kaikkiin ilmoituksiin vakavasti ja käsitellyt ne nopeasti sekä puolueettomasti. Käsitellyt ilmoitukset eivät ole antaneet aiheita toimenpiteisiin.

Korruption ja lahjonnan torjunnan koulutus on kohdennetulle osalle henkilöstöstä pakollinen. Koulutamme henkilöstöämme säännöllisesti ja edellinen laajamittainen koko kohdennetun henkilöstön kattava koulutus järjestettiin vuonna 2017, jolloin koulutuksen saaneiden työntekijöiden määrä oli 2 808. Yhtiö huolehtii kaikkien uusien orionilaisten, joille koulutus on pakollinen, suorittavan sen.

	2019	2018
Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä korruption ja lahjonnan torjunta		
Ilmoituskanavan kautta ilmoitettujen ihmisoikeusloukkauksien määrä omassa toiminnassa	0	0
Korruption ja lahjonnan torjunnan koulutus, koulutukseen osallistuneet	443	318

Tuotteiden laatu ja turvallisuus

Toimintaperiaatteet

Potilasturvallisuuden varmistaminen on toimintaa ohjaava perusarvo kaikessa Orionin toiminnassa, jonka eteen yhtiö tekee jatkuvaa työtä läpi koko tuotteen elinkaaren. Lääkkeiden saatavuuden varmistaminen ehkäisemällä saatavuushäiriöitä ja viestimällä tarkoituksenmukaisella tavalla on osa potilasturvallisuuden varmistamista. Orionilla on lääkeyrityksenä lakisääteisiä veloitteita tuotteidensa turvallisuuden ja laadun seurantaan liittyen. Yhtiö huolehtii siitä, että kehitetyt, valmistetut ja markkinoidut lääkkeet ovat tutkitusti käyttäjilleen turvallisia, tehoavat niille ilmoitettuihin käyttöaiheisiin ja ovat laatuvaatimustensa mukaisia.

Orion huolehtii tuotteiden jatkuvasta turvallisuusseurannasta ja riskienhallinnasta läpi tuotteen elinkaaren ja ryhtyy viivyttelemättä tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteiden turvallisen käytön ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Orion ylläpitää lainsäädännön ja viranomaismääräysten edellyttämää lääketurvajärjestelmää, jonka vaatimustenmukaisuutta valvotaan sisäisillä sekä viranomaisten suorittamilla tarkastuksilla.

Orionin tuotteiden laadun varmistaminen perustuu koko toimitusketjun tarkkaan hallintaan riippumatta siitä, missä raaka-aineet ja tuote valmistetaan. Yhtiö tarkastaa valmistuspaikat säännöllisesti arvioidakseen laatujärjestelmän kattavuuden. Orion analysoi jokaisen raaka-aine- ja tuote-erän varmistuen ennalta määritettyjen tuotteen laatuvaatimusten täyttyvän, tekee prosessikontrolleja ja tarkistaa toimien asianmukaisen dokumentoinnin. Lääkelain ja EU -asetusten mukaisesti laadunvarmistusorganisaatiossa ns. Qualified Person päättää tuote-erän myyntiin vapauttamisesta ja vastaa siitä, että tuote täyttää kaikki viranomaisten kanssa myyntiluvassa asetetut ehdot. Tuotteiden säilyvyyttä ja mahdollisia asiakasvalituksia seurataan koko kelpoisuusajan. Välittömiin toimenpiteisiin ryhdytään, mikäli tuotteiden laadussa havaitaan poikkeamia.

Riskit ja riskien hallinta

Yhtiö huolehtii siitä, että kehitetyt, valmistetut ja markkinoidut lääkkeet ovat tutkitusti käyttäjilleen turvallisia, tehoavat niille ilmoitettuihin käyttöaiheisiin ja ovat laatuvaatimustensa mukaisia. Yhtiö tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa, raportoi ja viestii tuotteiden laatuun ja turvallisuuteen liittyvistä toiminnoista sidosryhmien kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Uuden alkuperälääkkeen tuloa markkinoille edeltävät laajat, vaihteittain etenevät tutkimukset, joissa kartoitetaan lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta. Kliinisiä, ihmisillä tehtäviä tutkimuksia voidaan tehdä vain lääkeviranomaisen luvalla. Lääkkeen farmakologiaa ja turvallisuutta testataan laajasti prekliinisten laboratoriomallien avulla, sekä seuraamalla siedettävyyttä ja haittavaikutuksia kaikissa kliinisten tutkimusten vaiheissa. Myyntilupahakemusta ja valmisteyhteenvettoa varten lääketutkimuksen eri vaiheet ja tulokset dokumentoidaan huolellisesti lääkeviranomaisten arvioitavaksi. Lääkkeen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen edellyttää lääkeviranomaisten myöntämää myyntilupaa. Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen. Orion huolehtii jatkuvasti turvallisuusseurannasta, kerää palautetta asiakkailtaan ja suorittaa hyöty-riskiarvioiteja valmisteen koko elinkaaren ajan.

Orion pyrkii edellä kuvatuin tutkimukseen ja lääketuotantoon liittyvin keinoin ennalta varmistamaan, ettei tuotteisiin liity sellaisia haittavaikutuksia, jotka saattaisivat johtaa korvausvastuuseen tai merkittävän tuotteen poistoon markkinoilta. Tuotevastuuriskin taloudellisten vaikutuksien varalta Orion-konsernin tuotteet ja toiminta on vakuutettu toiminta- ja tuotevastuuvakuutuksella.

Lääkkeiden valmistus on säännöllisten viranomaistarkastusten kohteena. Lääkkeiden tulee olla turvallisia, tehokkaita ja kaikki laatuvaatimukset täyttyviä. Lääketuotannossa joudutaan jo näiden lakisääteisten vaatimusten johdosta kiinnittämään huomiota erilaisiin lääkkeen turvallisuutta ja laatua uhkaaviin riskeihin.

Lääkkeiden asianmukainen laatu varmistetaan järjestelmällisellä toiminnan kokonaishallinnalla, joka kattaa kaikki lääkkeiden laatuun välittömästi ja välillisesti vaikuttavat asiat. Toimintaa ohjataan kattavalla ohjeistuksella sekä riittävällä materiaalien ja valmisteiden ennako- ja jälkivalvonnalla.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun erittäin korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat suorittavat lääkkeiden kehityksen ja valmistuksen säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavien korjaavien toimenpiteiden tekemisellä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia. Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita sekä tuotteita, jotka Orion valmistaa itse, mutta joihin muut yhtiöt toimittavat lääke- tai muita raaka-aineita. Näiden valmistajien toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle.

Potilasturvallisuuteen liittyviä riskejä ja riskienhallintaa Orion konsernissa on kuvattu laajemmin Orionin selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, kohdassa 9.2.3.1.2. Tutkimus- ja kehitysriskit ja 9.2.3.2.2. Lääketuotantoriskit ja 9.2.3.2.4. Tuotevastuuriskit.

Tunnusluvut ja tulokset

Yhtiö tekee vuosittain tarkastuksia sekä lääketieteellisyydelle määritettyjen hyvien käytäntöjen (Good Practices, GxP) että vastuullisten toimintatapojen varmistamiseksi toimittajien ja kumppaneiden tehtaisiin ja toimipisteisiin. Orionin toimintaan kohdistuneiden ja yhtiön toteuttamien tarkastusten tunnusluvut sisältävät sekä GxP auditoinnit että vastuullisuusasioiden (ml. ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuus, työolot ja etiikka) tarkastukset. Lääkeliiketoiminnan asiakasvalitusten lukumäärä on raportoitu miljoonaa myyntipakkausta kohden.

	2019	2018
Tuotteiden laatu ja turvallisuus		
Orionin toimintaan kohdistuneet tarkastukset, lkm yhteensä	88	61
Viranomaisten tekemiä tarkastuksia	29	13
Kumppaneiden tekemiä tarkastuksia	59	48
Kriittisiä havaintoja	1	0
Orionin toteuttamat tarkastukset lkm	251	238
Kriittisiä havaintoja	9	10
Hylkäyksiä	5	1
Lääkeliiketoiminnan asiakasvalitusten määrä (ppm)	76	56

Strategia

Orionin hallitus on vahvistanut yhtiön strategian vuosille 2020–2024.

Toimintaympäristö

Orionin strategian toteuttamista tukevat maailmanlaajuiset terveydenhuollon megatrendit, joilla on olennaista vaikutusta lääkkeiden kulutukseen ja hintatasoon sekä lääketutkimukseen. Tällaisia megatrendejä ovat esimerkiksi:

- väestön ikääntyminen
- tieteen edistysaskeleet: henkilökohtainen lääketiede, genetiikan ja epigenetiikan tiedon lisääntyminen sekä lääkeannostelun ja diagnostiikan kehittyminen
- terveydenhuollon kasvava kustannustaakka, tarve kustannustehokkaille hoidoille ja lääkkeille
- lisääntynyt henkilökohtainen vastuunotto omasta terveydestä
- vastuullisuus

Missio

Orionin missiona on rakentaa hyvinvointia. Orion luo hyvinvointia tuomalla markkinoille lääkkeitä, joista potilaat saavat apua ja tehoa sairautsiensa hoitoon. Tehokas lääke tuo lisäarvoa potilaalle parantamalla myös elämänlaatua.

Painopistealueet

Strategian toteuttamisen kannalta toiminnan keskeiset painopistealueet ovat:

- **Laatu ja turvallisuus.** Korkea laatu, tuotteiden turvallisuus ja viranomaisvaatimusten noudattaminen ovat olemassaolon edellytys lääketeollisuudessa.
- **Kilpailukykyinen ja elinvoimainen tuoteisto** vaatii jatkuvaa tuoteiston uudistamista. Orion panostaa tuotteiden kehittämiseen, valmistukseen ja hankintaan sekä tehokkaaseen lanseeraukseen ja elinkaaren hallintaan.
- **Vahva yhdessä tekemisen kulttuuri**, jonka perustana on asiakkaalle arvokas ja merkityksellinen työ. Orion haluaa olla erinomainen työpaikka sekä vastuullinen ja houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnin ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.
- **Kumppanuudet.** Orionin toiminta pohjautuu maailmanlaajuisten verkostojen hyödyntämiseen. Hyvin hoidetut kumppanuudet ovat yhtiölle kilpailuetu.
- **Tuottavuus ja joustavuus.** Lääkkeiden hintapaine edellyttää kustannustietoisuutta sekä saumatonta yhteistyötä yhtiön eri osien välillä, jotta tavoiteltu kannattavuustaso voidaan saavuttaa. Lisäksi vaaditaan joustavuutta reagoida nopeasti muutoksiin toimintaympäristössä. Orion voi kokonsa vuoksi olla ketterämpi kuin suuret yhtiöt ja saada tästä kilpailuetua.

Strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet, joiden toteutumista yhtiössä seurataan selkeästi määritetyillä mittareilla ovat:

- **Markkinoita nopeampi kasvu.** Tulevien vuosien keskeisin tavoite on hakea määrätietoisesti markkinoita nopeampaa kasvua. Tavoitteena on nostaa liikevaihto 1,5 miljardin euron tasolle vuoteen 2025 mennessä. Kasvu mahdollistaa yhtiön kehittämisen ja hallittujen riskien ottamisen. Markkinoita nopeampaan kasvuun pyritään sekä koko yhtiön tasolla että niillä maantieteellisillä ja tuotealueilla, joilla Orion toimii.

Vuonna 2018 toteutunut Orion Diagnostica -tulosityksikön myynti ja siitä syntynyt myyntivoitto vahvistavat Orionin mahdollisuuksia kasvuun ja taloudellisten tavoitteidensa saavuttamiseen. Orionilla on meneillään lukuisia hankkeita, joilla se hakee kasvua. Yhtiö jatkaa panostusta omaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen mm. investoimalla uusiin kliinisiin tutkimuksiin sekä arvioi aktiivisesti lääkekehityksen loppuvaiheessa olevien tuotteiden sisäänlisensointimahdollisuuksia. Samaan aikaan myyntivoitto vahvistaa Orionin pääoma-asemaa ja kykyä jatkossakin saavuttaa myös osingonjakotavoitteen.

Lähivuosien tärkeimpiä yksittäisiä kasvuhankkeita ovat eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistaminen yhdessä yhteistyökumppani Bayerin kanssa sekä ALS-taudin oireiden hoitoon tarkoitettun suun kautta annosteltavan levosimendaanin kehitystyön saattaminen päätökseen ja tuotteen saaminen markkinoille. Muilta osin lähitulevaisuuden kasvua haetaan erityisesti Easyhaler® -tuoteperheestä sekä mahdollisilla tuotehankinnoilla.

- **Uusien innovatiivisten ja kustannustehokkaiden lääkkeiden ja hoitotapojen tuominen potilaille.** Tuotekehityspotkessa on tasapainoinen määrä alkuperätuotteita ja geneerisiä tuotteita eri hankevaiheissa. Yhtiö pyrkii tutkimuksessaan alan parhaaseen panos/tuotos-suhteeseen.
- **Työskentely yhdessä asiakkaan hyväksi.** Orionin henkilöstö on sitoutunut ja ymmärtää asiakkaiden tarpeet. Työilmapiiri, asiakastyytyväisyys sekä mielikuva yhtiöstä ovat korkealla tasolla.
- **Toiminnan jatkuva parantaminen kestävä kehityksen alueella.** Potilasturvallisuus on painavin näkökulma Orionin yritys vastuussa ja ympäristövastuista huolehtiminen tärkeä osa yhtiön kestävä kehitystä. Lisäksi Orionin tavoitteena on henkilöstön työturvallisuuden ja työssäjaksamisen jatkuva kehittäminen.
- **Kannattavuuden vahva kehittyminen**

Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden avulla Orion pyrkii konsernin omistaja-arvon kehittämiseen, taloudellisen vakauden varmistamiseen ja kannattavaan kasvuun. Orionin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Kasvattaa liikevaihtoa lääkemarkkinan kasvua nopeammin. Tavoitteen toteuttaminen vaatii jatkuvaa panostusta tuotteiston kehittämiseen.
- Säilyttää kannattavuus hyvällä tasolla. Tavoitteena on liikevoitto, joka ylittää 25 prosenttia liikevaihdosta.
- Pitää omavaraisuusaste vähintään 50 prosentin tasolla.
- Jakaa vuotuista osinkoa, joka on lähivuosina vähintään 1,30 euroa/osake, ja kasvattaa osinkoa pidemmällä aikavälillä.

Lyhyellä aikavälillä toteutunut kehitys voi poiketa tavoitteista.

Näkymäarvio vuodelle 2020

Orion arvioi, että vuoden 2020 liikevaihto on samalla tasolla kuin vuonna 2019 (liikevaihto vuonna 2019 oli 1 051 miljoonaa euroa).

Liikevoiton arvioidaan laskevan vuodesta 2019 (liikevoitto vuonna 2019 oli 253 miljoonaa euroa).

Näkymien yksityiskohtaisemmat perustelut

Orion jatkaa määrätietoista toimenpiteitä markkinoita nopeamman kasvun aikaansaamiseksi pitkällä aikavälillä. Vuosien 2020–2021 aikana tehtävät merkittävät kasvupanostukset tutkimuksessa ja kehityksessä sekä myynnissä ja markkinoinnissa vaikuttavat kuitenkin vuositason kannattavuuteen.

Samanaikaisesti liikevoittoa rasittaa kireä hintakilpailu markkinoilla sekä Orionin tiettyjen alkuperälääkkeiden asteittain laajeneva geneerinen kilpailu, jonka vaikutusta kasvavien alkuperälääkkeiden ei arvioida pystyvän täysimääräisesti korvaamaan vuonna 2020. Esimerkiksi Nubeqa®-lääkkeen myynnin arvioidaan alkavan merkittävämmiin kerryttää tuottoja vasta vuodesta 2021 alkaen.

Näkymäarvio ei sisällä mahdollisiin tuote- tai yritysostoihin liittyviä tuottoja tai kuluja.

Liikevaihto

Easyhaler®-tuoteperheen myynnin kasvu jatkuu myös vuonna 2020 viime vuosina markkinoille tulleiden yhdistelmävalmisteiden (budesonidi-formoteroli sekä salmeteroli-flutikasoni) ansioista.

Orion on hankkinut vuoden 2018 joulukuussa ja vuoden 2019 huhtikuussa Novartikselta takaisin Stalevo®- ja Comtan®-Parkinson-lääkkeiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeudet. Muilla markkinoilla Japania lukuun ottamatta sopimukset Novartiksen kanssa päättyvät vuoden 2020 kuluessa ja Orion on valtaosalla näistä markkinoista siirtämässä tuotteiden jakelua uusille partnereille. Muutamalla Kaakkois-Aasian markkinalla Orion aikoo myydä näitä tuotteita omien perusteilla olevien myyntiorganisaatioiden avulla. Näiden muutosten jälkeen Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden (Comtess®, Comtan® ja Stalevo®) myynnin arvioidaan olevan edellisvuoden tasolla.

Dexdor®-valmistetta koskeva geneerinen kilpailu alkoi vuonna 2017 Saksassa ja on laajentunut sen jälkeen lähes koko EU-alueella kääntäen tuotteen myynnin laskuun. Orionin tietoon on myös tullut, että Simdax®-tuotteen geneerisestä versiosta on Euroopassa jätetty myyntilupahakemuksia. Geneerisen kilpailun vaikutusta Dexdor®-lääkkeen ja erityisesti Simdax®-lääkkeen myyntiin

on kuitenkin vaikea arvioida tarkasti. Simdax®-tuotteen molekyylipatentti päättyi syyskuussa 2015 ja muu tuotesuoja päättyy syyskuussa 2020. Tuotesuojan päättymisen ei arvioida vaikuttavan olennaisesti Simdax®-tuotteen myyntiin vuonna 2020.

Geneeristen tuotteiden osuus Orionin kokonaisyhteistyöstä on merkittävä. Tuotteiden saatavuushäiriöt sekä geneeristen lääkkeiden kiristynyt hintakilpailu ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat negatiivisesti tulosyksikön liikevaihtoon kaikilla markkinoilla. Viitehintaisten reseptilääkkeiden hinnat suurimmalla yksittäisellä markkinalla Suomessa laskivat vuonna 2019 edelleen vuoteen 2018 verrattuna, mutta vuoden sisällä viitehintaisten reseptilääkkeiden hintojen lasku kuitenkin tasaantui. Samanaikaisesti saatavuushäiriöiden vaikutus liikevaihtoomme on voimistunut ja vuonna 2019 niiden negatiivinen vaikutus oli samaa suuruusluokkaa kuin hinnanlaskujen vaikutus eli noin 10 miljoonaa euroa. Hintojen laskun ja tuotepuutteiden yhteenlasketun negatiivisen vaikutuksen arvioidaan olevan vuonna 2020 hieman edellistä vuotta pienempi.

Orionin biosimilaarituotteiden (Remsima®, Ritemvia® ja Amgevita®) liikevaihto on vaihdellut voimakkaasti viime vuosina. Liikevaihto oli 57 miljoonaa euroa vuonna 2017, 25 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 38 miljoonaa euroa vuonna 2019. Muutokset johtuvat voitetuista tai menetetyistä kansallisista tai alueellisista tarjouskilpailuista. Alkanutta vuotta koskeneet tarjouskilpailut ovat olleet haastavia Orionille, minkä seurauksena biosimilaarien liikevaihdon arvioidaan laskevan selvästi vuonna 2020.

Yhteistyösopimukset muiden lääkeyhtiöiden kanssa ovat olennainen osa Orionin liiketoimintamallia. Sopimuksiin liittyy usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joiden määrä vaihtelee voimakkaasti vuodesta toiseen. Näiden maksujen ajoitukset ja määrän ennakointi on vaikeaa, sillä ne ovat joissain tapauksissa sidottu esimerkiksi tutkimushankkeiden etenemiseen tai tutkimustuloksiin, joita ei tiedetä ennen tutkimusten valmistumista. Toisaalta sopimusneuvotteluiden lopputulosta tai aikataulua ei yleensä tiedetä ennen sopimuksen lopullista allekirjoitusta. Vuonna 2019 etappimaksut olivat 51 miljoonaa, joka sisälsi eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistamiseen Yhdysvalloissa liittyvän 45 miljoonan euron etappimaksun Bayerilta. Näkymäarvio vuodelle 2020 sisältää noin 35 miljoonaa euroa etappimaksuja, joista suurimmat yksittäiset ovat eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistamiseen EU:ssa liittyvä 20 miljoonan euron ja kaupallistamiseen Japanissa liittyvä 8 miljoonan euron etappimaksu.

Kustannukset

Myynti- ja markkinointikustannuksiin sisältyy vuosina 2019–2020 noin 12 miljoonan euron Stalevo®- ja Comtan®-Parkinson-lääkkeiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeuksien hankintaan liittyvä vuosittainen poisto. Orion maksoi myyntioikeuksien siirrosta yhteensä 28 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria joulukuussa 2018 ja huhtikuussa 2019, ja investointi poistetaan kahden vuoden kuluessa. Näkymäarvio sisältää myös noin 5 miljoonaa euroa ALS-tuotteen lanseerauksen valmisteluun ja Orionin mahdolliseen Yhdysvaltain toiminnan aloittamiseen liittyviä kustannuksia. Näistä kustannuksista valtaosa toteutuu vasta vuoden jälkimmäisellä puoliskolla edellyttäen, että meneillään olevan kliinisen vaiheen III REFALS -tutkimuksen tuloksien arvioidaan niiden valmistuttua olevan riittävän hyviä myyntiluvan saamiseen Yhdysvalloissa.

Uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yleensä yli vuoden mittaisia projekteja, joten niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2020 on suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisen vuoden aikana.

Tutkimus- ja kehityskulujen arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2019. Kliinisen vaiheen III REFALS -tutkimuksen, jossa tutkitaan levosimendaania (ODM-109) ALS-taudin oireiden hoidossa, kulut laskevat hieman edellisestä vuodesta, koska tutkimus päättyy vuoden 2020 kuluessa. Toisaalta panostukset varhaisemman vaiheen tutkimukseen kasvavat. Tutkimus- ja kehityskulut syntyvät toisaalta yhtiön sisäisistä, kiinteistä eristä kuten palkoista ja toimintainfrastruktuurin ylläpidosta, ja toisaalta ulkoisista muuttuvista kuluista. Ulkoiset kulut syntyvät muun muassa pitkäkestoisista kliinisistä potilaskokeista, jotka tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Keskeiset vuodelle 2020 suunnitellut kliiniset tutkimukset joko jatkuvat edellisestä vuodesta tai ne on jo hyvin pitkälle suunniteltu, minkä vuoksi niiden kustannustaso on varsin hyvin ennakoitavissa. Kulujen kertymään vaikuttavat kuitenkin olennaisesti myös kumppanuusrakenteet sekä se, miten kustannukset jaetaan Orionin ja yhteistyökumppaneiden kesken. Esimerkiksi darolutamidin tutkimusten kuluista Bayer maksaa suurimman osan.

Investoinnit

Vuonna 2020 konsernin investointien kokonaismäärän arvioidaan nousevan vuodesta 2019, jolloin investoinnit olivat 43 miljoonaa euroa.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Stalevo®- ja Comtan®-tuotteiden Euroopan myynti- ja jakeluoikeuksien takaisinankinta on synnyttänyt vuodesta 2019 alkaen lisämyyntiä Orionin brändätyille Parkinson-lääkkeille. Näiden tuotteiden jakelu on vuoden 2020 kuluessa Novartis-sopimuksen loppuessa siirtymässä uusille partnereille valtaosassa Euroopan ulkopuolisia markkinoita Japania lukuun ottamatta. Muutamalla Kaakkois-Aasian markkinalla Orionin on myös ottamassa oikeuksia itselleen. Myyntiin vaikuttaa edelleen laskevasti geneerisen

kilpailun jatkuminen. Nämä kaikki muutokset ja vaikutukset on jo sisällytetty kuluvan vuoden näkymäarvioon. Niihin liittyy kuitenkin epävarmuutta, jolla saattaa olla olennaista vaikutusta tässä vaiheessa tehdyn arvion tarkkuuteen.

Dexdor®- ja Simdax®-tuotteiden peruspatentit ovat päättyneet ja Dexdor®-tuotteen käyttöaihepatentti päättyi maaliskuun 2019 lopussa. Simdax®-tuotteen viimeinen tuotesuoja taas on päätymässä vuoden 2020 kuluessa. Dexdor®-valmistetta koskeva geneerinen kilpailu alkoi vuonna 2017 Saksassa ja on laajentunut sen jälkeen lähes koko EU-alueella kääntäen tuotteen myynnin laskuun. Orionin tietoon on myös tullut, että Simdax®-tuotteen geneerisestä versiosta on Euroopassa jätetty myyntilupahakemuksia. Geneerisen kilpailun vaikutusta Dexdor®-lääkkeen ja erityisesti Simdax®-lääkkeen myyntiin on kuitenkin vaikea arvioida tarkasti. Tuotesuojan päättymisen ei arvioida vaikuttavan olennaisesti Simdax®-tuotteen myyntiin vuonna 2020.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa vaihdella muun muassa sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hintakilpailu ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Tuotteiden toimitukset suurimmille yhteistyökumppaneille perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin. Nämä voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi varastotasojen muutoksia koskevien päätösten seurauksena. Lisäksi toimitusten arvoon vaikuttavat markkinahintojen sekä valuuttakurssien kehitys.

Yhdysvaltojen dollarin synnyttämä rakenteellinen valuuttakurssiriski on viime vuosina pienentynyt, koska dollareissa tapahtuvan laskutuksen osuus Orionin liikevaihdosta on pienentynyt alle kymmeneen prosenttiin ja samanaikaisesti dollareissa tapahtuvien ostojen määrä on kasvanut. Tällä hetkellä suurin valuuttariski liittyy eurooppalaisiin valuuttoihin kuten Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan. Euroopan maiden valuuttojen synnyttämän riskin kokonaisvaikutusta pienentää kuitenkin se, että Orionilla on useimmissa näissä maissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia kyseisissä valuutoissa. Japanin jenin kurssikehityksen merkitys on myös kasvanut Parkinson-lääkkeiden Japanin myynnin kasvun myötä. Venäjän ruplaan liittyvä valuuttakurssivaikutus on kasvanut valuutan voimakkaan heilunnan vuoksi. Venäjän myynnin osuus koko Orionin liikevaihdosta ei kuitenkaan ole merkittävä.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Saatavuushäiriöiden vaikutus liikevaihtoomme on viime vuosina voimistunut. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat tekevät lääkekehitystä ja –valmistusta koskevia säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavilla korjaavilla toimenpiteillä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia. Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita sekä tuotteita, jotka Orion valmistaa itse, mutta joihin muut yhtiöt toimittavat lääke- tai muita raaka-aineita. Näiden valmistajien toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle. Myös Suomen lääkejakeleussa käytössä oleva yksikanavajärjestelmä, jossa Orionin tuotteet on toimitettu asiakkaille vain yhden tukkukaupan kautta, saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle. Mahdollisten lakkojen ja muiden työtaistelutoimien riski Suomessa on normaalia korkeampi vuonna 2020. Toteutuessaan lakot tai työtaistelutoimet voivat aiheuttaa riskejä Orionin toimitusvarmuudelle. Mahdolliset tuotannolliset tai taloudelliset vaikutukset riippuvat toimien laajuudesta ja kestosta, joita on vaikea etukäteen arvioida.

Tutkimushankkeisiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioitua kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillään olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti, eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen. Viimeisen eli kolmannen kliinisen vaiheen tutkimukset Orion toteuttaa usein yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Näiden yhteistyösuhteiden aloittamisella ja rakenteella on myös olennaista vaikutusta tutkimusprojektien aikatauluun ja kustannustasoon.

Orionin liiketoimintamalliin kuuluvat merkittävänä osana yhteistyöjärjestelyt. Näihin järjestelyihin liittyviin mahdollisiin yhteistyö- ja lisenssisopimuksiin sisältyy myös usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joilla voi olla olennaista vaikutusta Orionin tulokseen. Vuosina 2014–2019 näiden maksujen määrä on vaihdellut 5 miljoonan ja 51 miljoonan euron välillä. Maksut saattavat olla sidottuja tiettyihin tutkimushankkeiden tai myynnin kehitykseen liittyviin ehtoihin tai solmittaviin uusiin sopimuksiin, joiden toteutumiseen tai toteutumisen ajankohtaan liittyy aina epävarmuustekijöitä. Näkymäarvio vuodelle 2020 sisältää noin 35 miljoonaa euroa etappimaksuja, joista suurimmat yksittäiset ovat eturauhassyöpälääke darolutamidin kaupallistamiseen EU:ssa liittyvä 20 miljoonan euron ja kaupallistamiseen Japanissa liittyvä 8 miljoonan euron etappimaksu.

Uuden koronaviruksen leviäminen aiheuttaa epävarmuutta, joka voi muun muassa vaikuttaa toimitus- ja logistiikkaketjuihin.

Orionin osakkeiden perustietoja

31.12.2019	A-osake	B-osake	Yhteensä
Kaupankäyntitunnus Nasdaq Helsingissä	ORNAV	ORNBV	
Listautumispäivä	1.7.2006	1.7.2006	
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	
ICB-koodi	4500	4500	
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	
Osakepääoma, milj. €	23,7	68,5	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, €	0,65	0,65	
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl			1
A- ja B-osakkeita enintään ja kaikkien osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Omistusjakauma osakasryhmittäin

Osakasryhmät 31.12.2019	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 733	2,60	5 242 330	14,43	2 869 871	2,74	8 112 201	5,74	107 716 471	12,95
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	88	0,13	750 670	2,07	3 877 422	3,70	4 628 092	3,28	18 890 822	2,27
Julkisyhteisöt	38	0,06	2 233 242	6,15	8 418 443	8,02	10 651 685	7,54	53 083 283	6,38
Kotitaloudet	63 759	95,74	23 516 376	64,72	32 669 541	31,14	56 185 917	39,78	502 997 061	60,48
Voittoa tavoittele- mattomat yhteisöt	702	1,05	3 354 467	9,23	4 076 934	3,89	7 431 401	5,26	71 166 274	8,56
Hallintarekiste- röidyt ja ulkomaiset omistajat	274	0,41	1 173 900	3,23	52 183 559	49,74	53 357 459	37,77	75 661 559	9,10
Muut	0	0,00	64 478	0,18	61 196	0,06	125 674	0,09	1 350 756	0,16
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	765 399	0,73	765 399	0,54	765 399	0,09
Yhteensä	66 595	100,00	36 335 463	100,00	104 922 365	100,00	141 257 828	100,00	831 631 625	100,00

Omistusjakauma osakemäärän mukaan

Osakemäärä 31.12.2019	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
1–100	27 040	40,60	350 435	0,96	1 033 904	0,99	1 283 658	0,91	6 989 586	0,84
101–1 000	29 887	44,88	3 161 548	8,70	9 827 971	9,37	11 544 814	8,17	58 379 054	7,02
1 001–10 000	8 794	13,21	8 689 141	23,91	17 058 275	16,26	24 508 094	17,35	176 898 088	21,27
10 001–100 000	796	1,20	7 909 807	21,77	10 810 386	10,30	20 186 358	14,29	182 632 140	21,96
100 001–1 000 000	66	0,10	8 592 910	23,65	8 831 254	8,42	17 255 129	12,22	170 745 033	20,53
1 000 001–	11	0,02	7 567 144	20,83	56 533 980	53,88	65 588 702	46,43	233 871 569	28,12
Yhteistilillä	0	0,00	64 478	0,18	61 196	0,06	125 674	0,09	1 350 756	0,16
Yhteensä	66 594	100,00	36 335 463	100,00	104 156 966	99,27	140 492 429	99,46	830 866 226	99,91
joista hallinta- rekisteröityjä	12	0,02	1 031 910	2,84	51 203 556	49,16	52 235 466	37,18	71 841 756	8,65
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	765 399	0,73	765 399	0,54	765 399	0,09
Yhteensä	66 595	100,00	36 335 463	100,00	104 922 365	100,00	141 257 828	100,00	831 631 625	100,00

Suurimmat osakkeenomistajat osakemäärän mukaan¹

31.12.2019		A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä
1.	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 936 648	1 802 629	3 739 277	2,65 %	40 535 589	4,87 %
2.	Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	500 000	3 000 000	2,12 %	50 500 000	6,07 %
	Etola Erkki	200 000	0			4 000 000	
	Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000	
	Tiiviste-Group Oy		500 000			500 000	
3.	Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47 %	41 667 200	5,01 %
	Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200	
	Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000	
4.	Varma Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö	0	1 945 609	1 945 609	1,38 %	1 945 609	0,23 %
5.	Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,17 %	1 658 368	0,20 %
6.	Ylppö Jukka	1 247 136	197 729	1 444 865	1,02 %	25 140 449	3,02 %
7.	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	292 800	1 139 234	1 432 034	1,01 %	6 995 234	0,84 %
8.	Into Ylppö ja määräysvaltaajat	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,92 %
	Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	
	Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884	
	Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884	
9.	Valtion Eläkerahasto	0	1 000 000	1 000 000	0,71 %	1 000 000	0,12 %
10.	Orion Oyj ²	0	765 399	765 399	0,54 %	765 399	0,09 %
10 suurinta yhteensä		8 845 436	9 251 816	18 097 252	12,81 %	186 160 536	22,38 %

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa.

Suurimmat osakkeenomistajat äänimäärän mukaan¹

31.12.2019		A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä
1.	Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	500 000	3 000 000	2,12 %	50 500 000	6,07 %
	Etola Erkki	200 000	0			4 000 000	
	Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000	
	Tiiviste-Group Oy		500 000			500 000	
3.	Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47 %	41 667 200	5,01 %
	Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200	
	Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000	
3.	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 936 648	1 802 629	3 739 277	2,65 %	40 535 589	4,87 %
4.	Ylppö Jukka	1 247 136	197 729	1 444 865	1,02 %	25 140 449	3,02 %
5.	Into Ylppö ja määräysvaltaäänit	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,92 %
	Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	
	Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884	
	Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884	
6.	Aho Group Oy:n määräysvaltaäänit	707 859	2 429	710 288	0,50 %	14 159 609	1,70 %
	Aava Terveyspalvelut Oy	358 230	4			7 164 604	
	Juhani Ahon Lääketieteen tutkimussäätiö	107 800	0			2 156 000	
	Aho Kari Jussi	44 763	0			895 260	
	Porkkala Miia	46 183	0			923 660	
	Lappalainen Annakajja	58 034	2 000			1 162 680	
	Aho Antti Jussi	42 353	0			847 060	
	Aho Ville Jussi	50 496	425			1 010 345	
7.	Saastamoisen Säätiö	654 996	0	654 996	0,46 %	13 099 920	1,58 %
8.	Orionin Eläkesäätiö ²	544 188	180 592	724 780	0,51 %	11 064 352	1,33 %
9.	Eija Ronkainen ja määräysvalta yhteisöt	535 500	38 250	573 750	0,41 %	10 748 250	1,29 %
	EVK-Capital Oy	535 500	16 671			10 726 671	
	Eija Ronkainen	0	21 579			21 579	
10.	Jouko Brade kuolinpesä ja yhtiöt	464 805	4 400	469 205	0,33 %	9 300 500	1,12 %
	Brade Jouko kuolinpesä	54 805	4 400			1 100 500	
	Brade Oy	0	0			0	
	Medical Investment Trust Oy	410 000	0			8 200 000	
	Lamy Oy	0	0			0	
	Helsinki Investment Trust Oy	0	0			0	
	Helsinki Securities Oy	0	0			0	
10 suurinta yhteensä		11 459 984	2 968 877	14 428 861	10,21 %	232 168 557	27,92 %

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa.

Hallitukseen 26.3.2019 valittujen jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä¹

31.12.2019	A-osakkeita, kpl	Muutos tili- kauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tili- kauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osakekannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Heikki Westerlund, puheenjohtaja	5 000	0	8 515	1 134	13 515	0,01	0,01
Timo Maasilta, varapuheenjohtaja	21 928	0	5 797	743	27 725	0,02	0,05
Pia Kalsta	0	0	568	568	568	0,00	0,00
Ari Lehtoranta	0	0	1 579	568	1 579	0,00	0,00
Hilpi Rautelin	1 800	0	2 579	568	4 379	0,00	0,00
Eija Ronkainen	535 500	0	38 250	10 568	573 750	0,41	1,29
Mikael Silvennoinen	0	0	6 068	568	6 068	0,00	0,00
Hallitus yhteensä	564 228	0	63 356	14 717	627 584	0,44	1,36

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

Konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä¹

31.12.2019	A-osakkeita, kpl	Muutos tili- kauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tili- kauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osakekannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0	0	61 491	-44 485	61 491	0,04	0,01
Satu Ahomäki	0	0	29 048	2 758	29 048	0,02	0,00
Markku Huhta-Koivisto	0	0	30 022	2 758	30 022	0,02	0,00
Olli Huotari	0	0	56 589	2 206	56 589	0,04	0,01
Liisa Hurme	0	0	28 919	2 758	28 919	0,02	0,00
Jari Karlson	0	0	30 929	2 206	30 929	0,02	0,00
Virve Laitinen	0	0	16 881	-2 294	16 881	0,01	0,00
Christer Nordstedt	0	0	6 544	2 379	6 544	0,00	0,00
Johtoryhmä yhteensä	0	0	260 423	-31 714	260 423	0,18	0,03

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

Konsernin tunnusluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavia tunnuslukuja

	2015	2016	2017	2018	2019
Liikevaihto, milj. € ¹	1 015,6	1 073,5	1 033,6	977,5	1 051,0
Käyttökate (EBITDA), milj. € ¹	308,3	355,2	323,6	293,9	308,9
% liikevaihdosta ¹	30,4 %	33,1 %	31,3 %	30,1 %	29,4 %
Liikevoitto, milj. € ¹	266,6	314,6	284,1	252,8	252,8
% liikevaihdosta ¹	26,2 %	29,3 %	27,5 %	25,9 %	24,1 %
Tilikauden voitto, milj. € ¹	208,2	249,0	226,0	197,3	200,4
% liikevaihdosta ¹	20,5 %	23,2 %	21,9 %	20,2 %	19,1 %
T&K-kulut, milj. € ¹	108,1	118,2	99,1	104,0	119,3
% liikevaihdosta ¹	10,6 %	11,0 %	9,6 %	10,6 %	11,3 %
Investoinnit, milj. € ¹	44,5	51,1	75,0	64,8	42,6
% liikevaihdosta ¹	4,4 %	4,8 %	7,2 %	6,6 %	4,0 %
Poistot ja arvonalentumiset, milj. € ¹	41,8	40,6	39,5	41,1	56,1
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. € ¹	220,6	224,4	203,9	200,7	217,1
Oma pääoma yhteensä, milj. €	594,9	641,4	679,7	773,1	779,4
Korolliset nettovelat, milj. €	-57,4	-79,4	-12,7	-132,1	-139,1
Taseen loppusumma, milj. €	1 047,4	1 062,9	1 055,5	1 146,7	1 035,7
Liiketoiminnan rahavirta, milj. €	254,9	249,1	228,4	230,9	270,8
Omavaraisuusaste, %	57,4 %	60,8 %	64,6 %	68,8 %	76,7 %
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-9,6 %	-12,4 %	-1,9 %	-17,1 %	-17,8 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	35,7 %	40,9 %	36,2 %	44,3 %	29,9 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	37,5 %	40,3 %	34,2 %	45,5 %	25,8 %
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä ¹	3 401	3 469	3 161	3 154	3 265
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä ¹	3 431	3 446	3 205	3 179	3 251

¹ Jatkuvat toiminnot alkaen vuodesta 2017.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2015	2016	2017	2018	2019
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,48	1,77	1,61	2,35	1,43
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	1,48	1,77	1,61	2,35	1,43
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	1,51	1,62	1,09	2,32	1,68
Osakekohtainen oma pääoma, €	4,22	4,57	4,83	5,50	5,55
Osingonjako, milj. €	183,1	217,7	203,8	211,0	210,7 ¹
Osingonjakosuhte, %	87,8 %	87,6 %	90,1 %	63,8 %	105,2 % ¹
Osakekohtainen osinko, €	1,30	1,55	1,45	1,50	1,50 ¹
A-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	38 906 154	38 294 154	37 120 346	37 120 346	36 335 463
Efektiiivinen osinkotuotto, %	4,1 %	3,7 %	4,5 %	5,0 %	3,7 % ¹
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	21,51	23,94	19,92	12,89	28,64
Päätöskurssi 31.12., €	31,83	42,38	32,07	30,30	40,95
Kauden alin kurssi, €	24,90	27,70	31,21	24,75	28,20
Kauden keskipurssi, €	31,07	34,37	46,37	29,63	34,26
Kauden ylin kurssi, €	38,69	42,91	58,35	35,70	42,00
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	2 868	1 984	3 198	2 132	2 149
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	7,2 %	5,1 %	8,5 %	5,7 %	5,9 %
B-osake					
Osakemäärä 31.12., ilman omia osakkeita, kpl	101 923 958	102 180 308	103 462 081	103 575 042	104 156 966
Omat osakkeet 31.12., kpl	427 716	783 366	675 401	562 440	765 399
Osakemäärä 31.12., ml. omat osakkeet, kpl	102 351 674	102 963 674	104 137 482	104 137 482	104 922 365
Efektiiivinen osinkotuotto, %	4,1 %	3,7 %	4,7 %	5,0 %	3,6 % ¹
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	21,60	23,89	19,30	12,89	28,86
Päätöskurssi 31.12., €	31,97	42,29	31,08	30,28	41,27
Kauden alin kurssi, €	25,47	27,79	29,72	22,57	28,19
Kauden keskipurssi, €	31,08	34,54	43,11	27,90	33,48
Kauden ylin kurssi, €	38,86	43,10	58,50	33,50	42,52
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	67 069	57 063	86 594	121 459	85 304
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	66,1 %	55,6 %	83,5 %	116,6 %	81,3 %
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman omia osakkeita, kpl	140 806 389	140 670 663	140 564 679	140 676 819	140 571 373
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	49,5 %	41,8 %	63,6 %	87,5 %	61,9 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. €	4 496,9	5 944,1	4 406,1	4 261,0	5 786,5

¹ Hallituksen ehdotus vuodelta 2019 yhtiökokoukselle.

Taulukon tiedot sisältävät jatkuvat ja lopetetut toiminnot.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

EBITDA	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumistappiot
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat ja pankkisaamiset - rahamarkkinasijoitukset
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat kaudella keskimäärin}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma kaudella keskimäärin}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahavarat} - \text{rahamarkkinasijoitukset}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS), €	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta} + \text{investointien rahavirta}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$
Osakekohtainen oma pääoma, €	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$
Osakekohtainen osinko, €	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskikurssi, €	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä tilikaudella keskimäärin}}$
Osakekannan markkina-arvo, milj. €	=	Osakemäärä tilikauden lopussa x kauden viimeinen kaupantekokurssi

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2019	2018
Liikevaihto	1	1 051,0	977,5
Myytyjen suoritteiden kulut		-417,6	-387,9
Bruttokate		633,4	589,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2	2,2	5,5
Myyntin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-215,7	-195,3
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-119,3	-104,0
Hallinnon kulut	3, 4	-47,8	-43,0
Liikevoitto		252,8	252,8
Rahoitustuotot	5	0,7	0,3
Rahoituskulut	5	-2,6	-4,7
Voitto ennen veroja		250,8	248,4
Tuloverot	6	-50,5	-51,0
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		200,4	197,3
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	29		132,9
Tilikauden voitto		200,4	330,3
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROVAIKUTUS HUOMIOITUNA			
Muuntoerot		0,9	-1,7
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		0,9	-1,7
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (jatkuvat toiminnot)	12	19,9	-21,4
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (lopetetut toiminnot)			2,9
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		19,9	-18,5
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		20,9	-20,1
Tilikauden laaja tulos verovaikutus huomioituna		221,2	310,1
TILIKAUDEN VOITON JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		200,4	330,3
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		221,2	310,1

milj. €	Liitetieto	2019	2018
Jatkuvat toiminnot			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, € ¹	7	1,43	1,40
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, € ¹	7	1,43	1,40
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		56,1	41,1
Palkat ja muut henkilöstökulut		217,1	200,7
Lopetetut toiminnot			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, € ¹	7		0,95
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, € ¹	7		0,95
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä			0,7
Palkat ja muut henkilöstökulut			2,1

¹ Osakekohtainen tulos on laskettu emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta.

Vertailukaudella 30.4.2018 myyty Diagnostiikka-liiketoiminta on vuodelta 2018 esitetty lopetettuna toimintona.

IFRS 16-standardi on otettu käyttöön yksinkertaistettua takautuvaa menetelmää soveltaen eikä vertailukauden lukuja ole näin ollen oikaistu.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

Varat

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2019	2018
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	320,9	316,9
Liikearvo	9	13,5	13,5
Aineettomat oikeudet	9	34,8	47,5
Muut aineettomat hyödykkeet	9	2,8	2,7
Osuudet osakkuusyrityksissä	10	0,1	0,1
Muut sijoitukset	11	0,2	0,3
Eläkesaaminen	12	55,8	31,5
Laskennalliset verosaamiset	13	6,8	5,1
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	0,8	0,9
Pitkäaikaiset varat yhteensä		435,6	418,5
Vaihto-omaisuus	15	230,3	222,1
Myyntisaamiset	16	196,5	188,8
Muut saamiset	16	24,3	33,7
Rahamarkkinasijoitukset	16	35,0	35,0
Rahavarat	17	114,0	248,7
Lyhytaikaiset varat yhteensä		600,1	728,2
Varat yhteensä		1 035,7	1 146,7

Oma pääoma ja velat

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2019	2018
Osakepääoma		92,2	92,2
Muut rahastot		3,0	2,9
Kertyneet voittovarot		684,2	678,0
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		779,4	773,1
Oma pääoma yhteensä	18	779,4	773,1
Laskennalliset verovelat	13	41,2	37,8
Eläkevelvoitteet	12	3,4	3,6
Varaukset	19	0,4	0,3
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	6,7	0,6
Muut pitkäaikaiset velat	21	17,1	17,4
Pitkäaikaiset velat yhteensä		68,8	59,8
Ostovelat	22	79,0	74,9
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	22	2,6	1,5
Muut lyhytaikaiset velat	22	102,6	86,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	3,3	150,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä		187,5	313,8
Velat yhteensä		256,3	373,6
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 035,7	1 146,7

Konserni on yhdistänyt aiemmassa tilinpäätösraportoinnissa erikseen esitetyn erän ”Käyttörahassto” erään ”Muut rahastot”.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

milj. €	Liite- tieto	Osakepääoma	Muut rahastot	Eläkejär- jestelyiden uudelleen arvostaminen	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		92,2	2,8	31,9	-20,1	-5,9	578,7	679,7
IFRS 15- ja IFRS 9-standardien käyttöönoton vaikutus							-16,5	-16,5
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018		92,2	2,8	31,9	-20,1	-5,9	562,2	663,2
Tilikauden tulos							330,3	330,3
Muut laajan tuloksen erät								
Muuntoerot						-1,8	0,2	-1,6
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen				-21,4			2,9	-18,5
Tapahtumat omistajien kanssa								
Osingonjako ja pääoman palautus	18						-203,8	-203,8
Osakekannustinjärjestelmä	4				2,1		1,8	3,9
Muut muutokset			0,1				-0,4	-0,3
Oma pääoma 31.12.2018		92,2	2,9	10,5	-18,0	-7,7	693,2	773,1
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus							-0,2	-0,2
Oikaistu oma pääoma 1.1.2019		92,2	2,9	10,5	-18,0	-7,7	693,0	772,9
Tilikauden tulos							200,4	200,4
Muut laajan tuloksen erät								
Muuntoerot						0,7	0,2	0,9
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen				19,9				19,9
Tapahtumat omistajien kanssa								
Osingonjako ja pääoman palautus	18						-211,4	-211,4
Omien osakkeiden hankinta					-7,4			-7,4
Osakekannustinjärjestelmä	4				0,9		1,6	2,5
Muut muutokset			0,0				1,5	1,5
Oma pääoma 31.12.2019		92,2	3,0	30,5	-24,5	-7,0	685,2	779,4

Konsernilla ei ollut määräysvallattomille omistajille kuuluvaa osuutta 12/2019 ja 12/2018.

Konserni on yhdistänyt aiemmassa tilinpäätösraportoinnissa erikseen esitetyn erän "Käyttörahassto" erään "Muut rahastot".

Käyttörahasston osuus muista rahastoista on 31.12.2019 0,5 miljoonaa euroa. Käyttörahasstossa ei ole tapahtunut muutoksia 1.1.2018 jälkeen.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. €	Liitetieto	2019	2018
Liikevoitto		252,8	387,3
Poistot ja arvonalentumiset	3	56,1	41,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		-0,1	0,0
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		-0,4	0,4
Eläkesaamisen ja -velvoitteen muutos	12	0,5	-3,7
Varausten muutos	19	0,0	0,1
Muut oikaisut		0,6	-126,3
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		56,7	-87,8
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-0,2	4,4
Vaihto-omaisuuden muutos		-8,0	-10,6
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		22,7	-3,9
Käyttöpääoman muutos yhteensä		14,5	-10,2
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-7,0	-5,9
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		3,1	1,7
Saadut osingot		0,0	0,0
Maksetut verot	6	-49,3	-54,3
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		270,8	230,9
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	8	-28,7	-38,1
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	9	-7,5	-28,7
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, muiden sijoitusten sekä osakkuusyhtiöiden myynnit	8, 10	0,8	0,9
Tytäryhtiöiden myynnit	30	1,4	161,3
Investointien rahavirta yhteensä		-34,0	95,4
Lyhytaikaisten lainojen nostot	20	1,4	1,3
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	8, 20	-154,2	-2,6
Omien osakkeiden hankinta	18	-7,4	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	18	-211,2	-203,9
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-371,4	-205,3
Rahavarojen muutos		-134,5	121,1
Rahavarat 1.1.	17	283,7	164,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-0,1	-1,5
Rahavarat 31.12.	17	149,0	283,7

Vertailukaudella 30.4.2018 myyty Diagnostiikka-liiketoiminta on esitetty vuonna 2018 lopetettuna toimintona.

Rahavirtalaskelma vertailukaudelta sisältää lopetettuun toimintoon kuuluvat varat ja velat.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Täsmäytys taseen rahavaroihin

milj. €	2019	2018
Taseen rahavarat kauden lopussa	114,0	248,7
Rahamarkkinasijoitukset kauden lopussa	35,0	35,0
Rahavirtalaskelman rahavarat	149,0	283,7

Vertailukaudella 30.4.2018 myyty Diagnostiikka-liiketoiminta on esitetty vuonna 2018 lopetettuna toimintona.

Rahavirtalaskelma vertailukaudelta sisältää lopetettuun toimintoon kuuluvat varat ja velat.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yleiset tiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita maailmanlaajuisille markkinoille.

Konserni ilmoitti Orion Diagnostican myynnistä tilikaudella 2018. Se on esitetty tämän tilinpäätöksen tilikautta 2018 koskevissa vertailutiedoissa lopetettuna toimintona seuraavien laskelmien osalta:

- Konsernin tuloslaskelman muut laajan tuloksen erät
- Konsernin rahavirtalaskelma

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj on listattuna Nasdaq Helsingissä. Kaupankäynti Orion Oyj:n osakkeilla alkoi 3.7.2006.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 5.2.2020 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Tilinpäätösasiakirjat ovat nähtävillä verkkosivuilla www.orion.fi ja jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2019. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta erikseen käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai oman pääoman kautta arvostettuja eriä.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on miljoona euroa, ellei toisin mainita.

Tilikaudella 2019 sovelletut uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Seuraavat EU:n hyväksymät konsernin toimintamalliin soveltuvat uudet standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin on otettu käyttöön 1.1.2019 alkaen.

- IFRS 16 (uusi), Vuokrasopimukset
- IAS 19 (muutos), Työsuhde-etuudet
- IFRIC 23 (uusi), Tuloverokäsittelyä koskeva epävarmuus

IFRS 16 -standardin käyttöönotto käsitelty seuraavassa kappaleessa. IAS 19 -standardin muutoksella ja uudella IFRIC 23 -tulkinnalla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IFRS 16 (Vuokrasopimukset) -standardin käyttöönotto 1.1.2019

IFRS 16 -standardi (Vuokrasopimukset) on korvannut aiemmin vuokrasopimusten kirjanpitokäsittelyä säädelleen IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat 1.1.2019 alkaen. Konserni on soveltanut siirtymässä IFRS 16 -standardin sallimaa yksinkertaistettua menetelmää ja on kirjannut kertyneen vaikutuksen 1.1.2019 avaavan taseen voittovaroihin eikä esitä vertailutietoja.

Konserni on määrittänyt IFRS 16:n mukaiseksi vuokrasopimuksista aiheutuvaksi velaksi määrän, joka vastaa jäljellä olevien vuokrien nykyarvoa diskontattuna konsernin lisäluoton korkoa vastaavalla korkokannalla. Käyttöoikeusomaisuuserä on arvostettu kirjanpitoarvoon ikään kuin standardia olisi sovellettu sopimuksen alkamisajankohdasta lähtien. Käyttöoikeusomaisuuserän arvo on määritetty diskonttaamalla tulevat vuokrat konsernin lisäluoton korkokannalla soveltamisen aloittamisajankohdasta. Vuokrasopimusvelan ja käyttöoikeusomaisuuserien arvon erotus on kirjattu omaan pääomaan kertyneiden voittovarojen oikaisuksi.

Konserni on soveltanut seuraavia IFRS 16:n sallimia käytännön apukeinoja standardin käyttöönotossa. Konserni on käyttänyt yhtä diskonttaus korkokantaa olennaisesti samankaltaisista vuokrasopimuksista muodostuviin kokonaisuuksiin. Aiemmin rahoitusleasingisopimukseksi luokitellut vuokrasopimukset on siirtymässä kirjattu IAS 17:n mukaisesti määriteltyihin käyttöoikeusomaisuuserien ja vuokrasopimusvelkojen kirjanpitoarvoihin. Lisäksi konserni on hyödyntänyt standardin sisältämät helpotukset ja käsitellyt soveltamisen aloittamisajankohdasta lähtien enintään 12 kuukauden pituiset sopimukset lyhytaikaisina vuokrasopimuksina ja arvoltaan vähäisiä olevia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset vähäarvoisina. Näistä aiheutuvat vuokratulot on kirjattu tulosvaikutteisesti 1.1.2019 alkavalle tilikaudelle. Konserni tulee arvioimaan esimerkiksi vuokra-aikojen oikeellisuutta soveltamisajankohdan jälkeen ja korjaamaan niitä myöhemmin havaittujen tosiseikkojen perusteella.

Konserni on määrittänyt IFRS 16 -standardin vaikutuksen konsernin taseeseen kaikkien konsernin tunnistamien vuokrasopimusten osalta sekä sellaisten järjestelyiden, joihin saattaa liittyä vuokrasopimuksia osalta. Konsernilla tunnistettiin olevan kaikkiaan noin 400 vuokrasopimusta eri toimintamaissa. Konsernin lisäluoton koron painotettu keskiarvo eli siirtymässä käytetty diskonttauskorko perustuu IRS-markkinakorkoihin lisätynä maakohtaiseen riskiin perustuvalla preemiolla.

Konserni on kirjannut IFRS 16:n soveltamisen seurauksena käyttöomaisuuden lisäykseksi 8,6 miljoonaa euroa. Taseen vuokrasopimuksista aiheutuvan velan lisäykseksi on kirjattu 8,9 miljoonaa euroa. Oman pääoman kertyneiden voittovarojen vähennykseksi on kirjattu 0,2 miljoonaa euroa. Laskennallisten verosaamisten lisäykseksi on kirjattu 0,0 miljoonaa euroa.

LEASINGVASTUUN 31.12.2018 TÄSMÄYTTÄMINEN LEASINGVELKAAN 1.1.2019

milj. €	
Leasing-vastuut 31.12.2018	14,5
Diskontattu arvo 1.1.2019	13,8
Rahoitusleasingvelat 31.12.2018	1,6
Lyhytaikaiset ja määrältään vähäiset vuokrasopimukset	-4,5
Vuonna 2019 alkavat vuokrasopimukset, jotka eivät sisälly vuokrasopimusvelkaan	-2,0
Leasingvelat 1.1.2019	8,9

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena tytäryrityksessä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, yhteisyrietykset ja yhteiset toiminnot

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Merkittävä vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yleensä 20–50 % äänivallasta.

Yhteisyrietykset ovat yhteisjärjestelyitä, joissa emo- tai tytäryhtiöllä on yhteinen määräysvalta konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa, ja joissa emo- tai tytäryhtiöllä on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Osakkuus- ja yhteisyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteiset toiminnot ovat yhteisjärjestelyitä, jotka on toteutettu ilman erillistä sijoitusvälinettä tai joissa järjestelyn laillinen muoto on sellainen, että osapuolilla on suoria oikeuksia tiettyihin omaisuuseriin tai vastuita tietyistä veloista. Yhteiset toiminnot yhdistellään konsernitilinpäätökseen suhteellisen omistusosuuden mukaisesti.

Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrietyksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrietyksen veloitteiden täyttämiseen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit esitellään ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin mukaisena. Konsernin strategiset päätökset tekevä Orion Oyj:n toimitusjohtaja on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista. Konsernilla on yksi liiketoiminta-alue ”Lääkeliiketoiminta”, johon kuuluu viisi tulosityksikköä. Liiketoimintamallin luonteesta ja hallintotavasta johtuen koko konserni raportoidaan yhtenä toimintasegmenttinä.

Ulkomaanrahan määraisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittamisvaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitiilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja konsernitiilinpäätöksen esittamisvaluutta.

Liiketapahtumat ja saldo

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kurssiin. Raportointikauden päättymispäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisten, joihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, kurssierot sisältyvät nettomääräisinä liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä näihin liittyvien valuuttajohdannaisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Konserniyhtiöt

Konsernin esittamisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutta käyttävien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskipäivän ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Tästä syntyvä kurssiero sekä näiden yhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Konsernissa ei ole hyperinflaatiomaissa toimivia konserniyhtiöitä.

Konserniyhtiöiden myynnin yhteydessä kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja toimistokiinteistöistä, tutkimusrakennuksista sekä tuotannon, tutkimuksen ja kehityksen koneista ja laitteista. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 5–10 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan raportointikauden kuluksi. Perusparannusinvestoinnit aktivoidaan, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määrittävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Konsernin näkemyksen mukaan ennen viranomaisen myöntämää myyntilupaa ei voida osoittaa, että aineeton hyödyke tulee tuottamaan vastaista taloudellista hyötyä. Konsernissa ei ole tästä johtuen aktivoitu omaan kehittämistoiminnan kulujä. Samoja kirjaamisperiaatteita on sovellettu ulkopuolisilta

toimijoilta ostettuihin palveluihin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan käytössä olevien ohjelmistojen, rakennusten, koneiden ja laitteiden poistot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin niiden taloudellisena vaikutusaikana.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät on määritetty toimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenoa 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Omaisuuseristä tehdään tasapoistot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen. Ostetut myyntioikeudet poistetaan pääsääntöisesti sopimuksen jäljellä olevan voimassaoloajan kuluessa.

Ulkopuolisilta hankitut aineettomat oikeudet, kuten tuote- ja myyntioikeudet, merkitään taseeseen. Kun kyse on kehitteillä olevasta tuotteesta, arvioidaan menojen perusteita. Mikäli kyseessä on korvaus tehdystä tutkimus- ja kehittämistyöstä, josta ei vielä ole syntynyt taseeseen kirjattavaa aineetonta oikeutta, menot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin. Mikäli taas katsotaan aineettoman oikeuden siirtyvän konsernille, menot merkitään taseeseen. Aineettomiin oikeuksiin sisältyvien myyntilupien sekä tuote- ja myyntioikeuksien poistot esitetään myynnin ja markkinoinnin kuluissa ja poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun viranomainen on myöntänyt tuotteelle myyntiluvan ja tuotteen myynti aloitetaan.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon ja käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden osalta arvio tehdään vuosittain, vaikka viitteitä ei olisikaan ilmennyt. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttaus korkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteen Standard & Poor'sin terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksillä vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan liikearvoa lukuun ottamatta, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnoille kohdistamattomia kuluja. Käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden, joka muodostuu pääasiassa myyntiluvista ja tuoteoikeuksista, arvonalentumistestit laaditaan erikseen jokaisesta tase-arvoltaan olennaisesta omaisuuserästä. Arvonalentumiset kirjataan ao. toimintojen kuluihin, myyntilupien, tuote- ja myyntioikeuksien osalta myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimuksen olemassaolon toteaminen

Konserni arvioi sopimusten syntymishetkellä, onko kyseinen sopimus vuokrasopimus tai sisältyykö siihen vuokrasopimus. Sopimukseen sisältyy vuokrasopimus, kun siihen sisältyy yksilöity omaisuuserä ja kun sen kautta saadaan oikeus kyseessä olevan omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyksi ajanjaksoksi. Edellytyksenä on, että konserni suorittaa tästä oikeudesta vastikkeen sopimuskumppanille.

Omaisuuserä voidaan yksilöidä joko suoraan esimerkiksi tietyn yksilöintikoodin perusteella tai epäsuorasti, jolloin omaisuuserää ei yksilöidä sopimuksessa mutta käytännössä sopimus on mahdollista toteuttaa vain tiettyä omaisuuserää käyttäen. Yksilöity omaisuuserä voi olla myös fyysisesti erotettavissa oleva osuus suuremmasta omaisuuserästä, mikäli se edustaa olennaista osaa omaisuuserän koko kapasiteetista. Mikäli sopimuskumppanilla on mahdollisuus korvata omaisuuserä toisella ja se hyöttyy siitä taloudellisesti, sopimukseen ei liity yksilöityä omaisuuserää, eikä kyseessä ole vuokrasopimus.

Sopimus tuottaa konsernille määräysvallan, kun konserni saa olennaisen osan omaisuuserän käytöstä johtuvasta taloudellisesta hyödystä ja sillä on oikeus ohjata yksilöidyn omaisuuserän käyttöä sen käyttöaikana. Konsernin oikeudessa päättää omaisuuserän käytöstä huomioidaan sen oikeus muuttaa muun muassa:

- minkä tyyppistä tuotosta tuotetaan;
- milloin tuotos tuotetaan;
- missä tuotos tuotetaan; ja
- kuinka paljon tuotosta tuotetaan.

Sopimuksen osien erottaminen

Joissain tapauksissa sopimukseen saattaa sisältyä vuokrasopimuskomponentteja, mikä johtuu siitä, että sopimus edellyttää konsernin sopimuskumppanin toimittavan erilaisia veloituksia konsernille. Tällaisissa moniosaisissa järjestelyissä konserni yksilöi jokaisen vuokrasopimuskomponentin ja käsittelee ne kirjanpidossa erillisinä. Kohdeomaisuuserän käyttöoikeus on erillinen vuokrasopimuskomponentti, kun konserni pystyy hyötymään omaisuuserän käytöstä joko sellaisenaan tai muiden helposti konsernille saatavissa olevien resurssien kanssa ja omaisuuserä ei ole erittäin riippuvainen muista sopimuksen kohteena olevista omaisuuseristä tai se ei ole niihin voimakkaasti yhteydessä. Konserni kohdistaa sopimuksen mukaisen vastikkeen kullekin vuokrasopimuskomponentille niiden suhteellisten erillishintojen perusteella.

Vuokra-aika

Vuokrasopimuksen vuokra-ajaksi määritetään ajanjakso, jonka aikana sopimus ei ole peruutettavissa. Vuokra-aikaan lisätään mahdollisen jatko- tai päättämisoption sisältämä ajanjakso, mikäli on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää jatko-option tai ei käytä päättämisoptiota.

Vuokra-ajaltaan enintään 12 kuukauden pituiset sopimukset sekä sopimukset, joiden kohteena olevan omaisuuserän arvo on vähäinen, käsitellään operatiivisina vuokrasopimuksina. Näiden sopimusten osalta sopimuskumppanille maksettava vuokra kirjataan kuluksi suoriteperusteisesti. Sopimuksen kohteena olevia omaisuuseriä ei aktivoida taseeseen.

Kirjaaminen vuokrasopimuksen alkamisajankohtana

Konserni kirjaa vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan ja vastaavan käyttöoikeusomaisuuserän.

Vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokra-aikana maksettavien vuokrien nykyarvoon, jota ei ole vielä maksettu. Vuokrat diskontataan vuokrasopimuksen sisäisellä korkokannalla tai konsernin lisäluoton korkokannalla. Käytännössä konserni diskonttaa vuokrasopimukset käyttäen konsernin lisäluoton korkokantaa, koska konsernilla olevien vuokrasopimusten sisäistä korkokantaa ei pääsääntöisesti ole helposti saatavilla. Lisäluoton korkokanta perustuu markkinakorkoihin lisätynä maakohtaiseen riskiin liittyvällä preemiolla.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan sopimuksen alkamisajankohtana hankintamenoon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukaisen määrän ja mahdolliset alkuvaiheen välittömät menot ja omaisuuserän arvioidut ennallistamismenot sekä mahdolliset sopimuksen alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla.

Konsernin maksamat vuokrat koostuvat kiinteistä maksuista, muuttuvista vuokrista, jäännösarvotakuun perusteella maksettavista määristä, osto-option toteutushinnoista, jos on kohtuullisen varmaa, että optiota käytetään sekä maksuista

liittymisen sopimuksen päättämisestä aiheutuviin sanktioihin, mikäli vuokra-ajassa on otettu huomioon, että konserni käyttää vuokrasopimuksen päättämisoption.

Kun muuttuva vuokra perustuu indeksiin tai hintaan, ne huomioidaan vuokrasopimusvelan määrittämisessä. Sopimuksen alkamisajankohtana sovelletaan sen hetkisen indeksin tai hinnan määrää muuttuvien vuokrien määrien laskemisessa. Muita muuttuvia vuokria, kuten omaisuuserän tuloksen perusteella maksettavaksi tulevia vuokria, ei sisällytetä vuokrasopimusvelkaan. Tosiasiallisesti kiinteät maksut, joiden toteutuminen riippuu esimerkiksi omaisuuserän toimintakyvystä, otetaan huomioon vuokrasopimusvelan määrittämisessä.

Vuokrasopimuksen myöhempi arvostaminen

Konserni arvostaa sopimuksen alkamisajankohdan jälkeen käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenomallin mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenuon ja siitä vähennetään poistot ja arvonalentumistappiot ja sitä oikaistaan mahdollisella vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla erällä. Poistot kirjataan IAS 16 (Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet) -standardin mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserän jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä, ja mahdollinen arvonalentuminen kirjataan, mikäli taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuu muutoksia.

Konserni arvostaa vuokrasopimusvelan myöhemmillä kausilla efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Vuokrasopimusvelka määritellään uudelleen, jos todelliset vuokrat poikkeavat olennaisesti alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä vuokrasopimusvelkaan sisällytetyistä vuokrista ja jos vuokrien muutos perustuu sopimuskohtiin, jotka olivat voimassa sopimuksen alkamisajankohtana. Uudelleen arviointi tehdään esimerkiksi silloin, kun vastaisissa vuokrissa tapahtuu muutos, joka johtuu kyseisten maksujen määrittämiseen käytettävän indeksin tai hintatason muutoksesta tai jäännösarvotakuun perusteella maksettavaksi odotettavissa määrissä tapahtuu muutos. Myös muutokset arvioissa koskien kohdeomaisuuserän osto-optiota tai jatkamis- tai päättämisoptiota voivat johtaa vuokrasopimusvelan uudelleen arviointiin. Vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla määrällä oikaistaan kyseisen käyttöoikeusomaisuuserän kirjanpitoarvoa, tai mikäli käyttöoikeusomaisuuserän arvo on nolla, se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni voi neuvotella vuokrasopimuksia uudelleen vuokra-ajan kuluessa. Muutokset voivat johtaa esimerkiksi vuokra-ajan pituuden muutokseen tai vuokrasopimuksen kohteena olevan omaisuuserän muuttamiseen. Konserni käsittelee vuokrasopimuksen muutoksen IFRS 16:n mukaisesti vuokrasopimuksen laajuuden tai sen perusteella maksettavan vastikkeen muutokseksi, joka ei ole ollut osa sopimuksen alkamisajankohdella sovittuja alkuperäisiä ehtoja.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan tuloslaskelmaan sillä raportointikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Huomattavan pitkän valmistusajan vaativien omaisuuserien hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenua.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille raportointikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenuon vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenuot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat ja -velat

Luokittelu

Konsernin rahoituserät kirjataan ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Varojen luokittelu riippuu yrityksen määrittelemistä liiketoimintamalleista sekä rahoitusvarojen sopimusperusteisista rahavirroista. Luokittelu voi muuttua liiketoimintamallin muuttuessa. Tase-eräkohtainen luokittelu löytyy rahoitusvaroja ja -velkoja koskevasta liitetiedosta.

1. Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat

Kun liiketoimintamallin tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja rahavirrat perustuvat yksinomaan pääoman ja korkojen maksuun, luokitellaan varat jaksotettuun hankintamenuun. Konsernin rahoitusvaroista myyntisaamiset, muut saamiset ja rahavarat on luokiteltu jaksotettuun hankintamenuun. Rahoitusvelat on johdannaisia lukuun ottamatta luokiteltu jaksotettuun hankintamenuun.

2. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kun perusteena ei ole sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen eikä sekä rahavirtojen kerääminen että myyminen tai jotka on alkuperäisen luokittelun yhteydessä luokiteltu kyseiseen luokkaan. Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat koostuvat johdannaisista, osakkeista ja osuuksista sekä rahamarkkinasijoituksista. Rahoitusveloista johdannaiset arvostetaan käypään arvoon.

Yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä erääntyvä rahoituserä sisältyy taseessa pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin. Mikäli rahoitusvara erääntyy tai se on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta raportointikauden päättymispäivästä, se sisältyy taseen lyhytaikaisiin varoihin. Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit sekä emitoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin samoin kuin pitkäaikaisten korollisten velkojen seuraavan 12 kuukauden aikana lyhennettävä osuus.

Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäiväkäytännön mukaisesti kirjanpitoon lukuun ottamatta johdannaisia, jotka kirjataan hankintapäivänä. Jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat rahoitusvarat kirjataan alun perin myös käypään arvoon, mutta arvossa huomioidaan transaktiomenot. Alkuperäisen arvostamisen jälkeen näiden rahoitusvarojen arvo määritetään jaksotettuun hankintamenuun käyttämällä efektiivisen koron menetelmää ja vähentämällä mahdollinen arvonalentuminen. Arvonalentumisesta johtuvat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutoksesta aiheutuneet realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Käypä arvo perustuu raportointikauden päättymispäivän markkinahintaan.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattuja johdannaisvelkoja arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuun.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteiset oikeudet rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle. Velat kirjataan pois taseesta kun velka on lakannut olemasta.

Arvon alentuminen

Konsernissa arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahoitusvaroihin kuuluvan erän osalta on odotettavissa luottotappioita.

Arvonalentumisia arvioidaan kahdella eri tavalla, joko perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään seuraavien 12 kuukauden ajalta tai perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään rahoitusvaran koko elinkaaren aikana. Lähtökohtaisesti aikajaksona käytetään seuraavia 12 kuukautta, ellei ole erityisiä perusteita rahoitusvaran merkittävästi lisääntyneeseen luottoriskiin.

Kriteerejä, joiden perusteella konsernissa todetaan, että luottoriski on merkittävästi lisääntynyt:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet
- sopimusehtojen rikkominen, kuten maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen merkittävä viivästyminen
- velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys.

Myyntisaamisten osalta yhtiö noudattaa yksinkertaistettua mallia, jonka pohjana on erääntyneiden saamisten määrä ja ikäjakauma. Myyntisaamisiin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia, jolloin odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan koko rahoitusvaran elinkaaren ajalta. Varusmatriisin pohjatietona käytetään historiallista informaatiota luottotappioista, ja sitä oikaistaan tarvittaessa arviolla tulevaisuuden näkymistä.

Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti, jolloin vastaerä pienentää rahoitusvaroihin kuuluvaa erää. Kirjaaminen tapahtuu seuraavan raportointihetken yhteydessä.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteisvarat, pankkitilien varat, pankkitalletukset sekä likvidit korkosijoitukset. Likvidit korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

Rahavirtalaskelmassa taseen rahavaroihin rinnastetaan rahamarkkinasijoitukset, jotka ovat myytävissä olevia korkosijoituksia ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 3 ja enintään 12 kuukautta, sekä likvidi korkorahasto. Rahamarkkinasijoitukset ovat osa konsernin aktiivista kassanhallintaa.

Johdannaisinstrumentit

Johdannaisinstrumentit luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi ja kirjataan alun perin johdannaissopimuksen solmimispäivänä käypään arvoon, ja sen jälkeen arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättämispäivän markkinakurssiin. Johdannaiset esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien johdannaisten käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä raportointikaudella, jonka aikana ne syntyvät, joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko suojattu operatiivisia vai rahoituseriä.

Oma pääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuin omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä. Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa yhtiön osakkeita, maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot vähennetään omasta pääomasta.

Käyttöraho ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältyvät osakeyhtiölain mukaisesti jakokelpoisiin varoihin.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestely-suunnitelman sekä aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuusperusteisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhde-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat

etuuspohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuuspohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen Tel-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Lisäksi konsernin johdolla on etuuspohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkekulu kirjataan kuluksi henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Taseeseen kirjattava etuuspohjainen nettovelka on etuuspohjaisen veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan etuuspohjaista veloitetta mahdollisimman hyvin vastaavien, yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan suoraan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Konsernissa olennaisimmat uudelleen määrittämisestä johtuvat erät ovat vakuutusmatemaattisista voitoista ja tappioista sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotosta (pl. nettokorkoon sisältyvät erät) johtuvia.

Konserni soveltaa laskentakäytäntöä, jossa järjestelyistä aiheutuva nettokorko kirjataan liikevoiton yläpuolelle toimintokohtaisesti osana etuuspohjaista eläkekulua.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvittävä osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvittävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä.

Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden raportointikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin raportointikausiin kohdistuvista veronoikaisuista sekä laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä tai käytännössä hyväksytyjä verokantoja.

Tuloutusperiaatteet

Konsernin liikevaihto koostuu kolmesta eri tuottovirrasta, joiden tuloutusperiaatteet on esitelty alla.

Tuotemyynti

Konsernin liikevaihto sisältää tuotemyynnistä saadut tuotot oikaistuna välillisillä veroilla ja valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Yksittäisen tuote-erän toimitus asiakkaalle muodostaa erotettavissa olevan suoriteveloitteen, josta myyntituotot kirjataan määräysvallan siirtyessä konsernilta asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Hintoihin voi sisältyä muuttuvia vastikkeita, muun muassa erilaisia alennus- ja kannustinehtoja. Liikevaihdoksi kirjataan vastikemäärä, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu huomioiden alennus- ja kannustinehtojen vaikutuksen.

Konsernilla on eri maissa toimivien jakelijoiden ja logistiikkakumppanien kanssa kaupintavarastojärjestelyitä. Näissä tapauksissa konserni omistaa jakelijan ja logistiikkakumppanin kaupintavarastossa olevat tuotteet siihen saakka, kunnes ne toimitetaan asiakkaalle, jolloin konserni kirjaa tuotemyynninliikevaihdoksi. Suomessa Orionin ja Oriolan välinen järjestely selittää merkittävän osan koko konsernin kaupintavarastojärjestelyistä.

Tuotemyynnistä koostuva liikevaihto sisältää myös rojalituotot, joita konserni kirjaa myyntituotoiksi yhteistyökumppanien kanssa tehtyjen sopimusten perusteella. Konserni on myynyt tiettyjen tuotteiden myyntioikeudet yhteistyökumppaneille ja konsernilla on oikeus rojalituottoihin, jotka määräytyvät yhteistyökumppanien näille tuotteille saavuttaman myynnin perusteella. Konserni kirjaa saadut rojalit myyntituotoiksi, kun yhteistyökumppani on myöhemmin myynyt tuotteet sen omille asiakkaille oikeus rojalteihin on syntynyt.

Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista

Konserni tekee sopimuksia, joissa se sekä luovuttaa markkinoilla olevan tuotteen myyntioikeuden että tekee sopimuksen tuotteen valmistamisesta konsernin ulkopuoliselle taholle. Vastineeksi myyntioikeuden luovuttamisesta ja tuotteiden valmistamisesta konserni saa sopimuksesta riippuen etappimaksuja, tuottoja tuotteiden valmistuksesta ja mynnistä sekä rojalituottoja. Tyypillisesti etappimaksut ovat luonteeltaan sopimuksen allekirjoitushetkellä saatavia kiinteitä palkkioita, joihin ei liity palautusvelvollisuutta sekä tuotteen kaupallistamiseen liittyviä palkkioita.

Konserni on pääsääntöisesti valmistanut tuotetta itse ennen sen myyntioikeuden myyntiä, jolloin konsernilla on valmistukseen liittyvä tietotaito, joka ei muutoin ole helposti asiakkaan saavutettavissa. Luovutettu myyntioikeus sekä tuotteiden valmistus, ja myöhemmin maksettavat rojalitmaksut, muodostavat kaksi erillistä suoriteveloitetta. Osa vastikkeista on muuttuvia johtuen etappimaksujen ehdollisuudesta ja tuotteiden myyntihintaan liittyvistä arvostuseristä.

Konserni saattaa saada sopimuksen perusteella kaupallistamiseen liittyviä etappimaksuja. Nämä käsitellään erotettavissa olevina suoriteveloitteina, mikäli ne täyttyvät asiakkaan saavuttaman tietyn myyntimäärän perusteella. Asiakkaalle on muodostunut arvoa sille kertyneiden myyntituottojen myötä, jolloin myyntimäärään sidoksissa olevan suoriteveloitteen katsotaan täyttyneen, kun myynnille asetettu tavoite on saavutettu. Kaupallistamiseen liittyvät suoriteveloitteet käsitellään yhtenä ajan hetkenä täyttyvien suoriteveloitteiden tapaan, koska tulevan myynnin määrän luotettavaan arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä.

Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä

Konserni on solminut yhteistyökumppaneiden kanssa sopimuksia, jotka liittyvät kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöprojekteihin. Näihin sopimukseen liittyy etappimaksuja, jotka tulevat suoritettavaksi, kun tietty kehitysvaihe on saavutettu. Etappimaksut koostuvat tavallisesti Orionin aiemman kehitystyön perusteella maksettavasta kertakorvauksesta sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä sekä projektin seuraavien vaiheiden tai tutkimustulosten saavuttamisen perusteella maksettavista etappimaksuista myöhemmin. Lisäksi sopimuksissa voidaan sopia valmiin tuotteen myyntioikeuksiin perustuvista korvauksista, kuten rojalteista. Sopimuksen sisällöstä riippuen sopimukset voivat sisältää erillisinä käsiteltäviä suoriteveloitteita tai muodostaa yhden suoriteveloitteista koostuvan palvelu- ja tuotekokonaisuuden.

Sopimuksen allekirjoitukseen liittyvien kiinteiden etappimaksujen katsotaan olevan erotettavissa olevia suoriteveloitteita, jotka täyttyvät sopimuksen allekirjoitushetkellä. Kliinisen vaiheen tutkimusten toteuttaminen on mahdollista useamman palvelutarjoajan toimesta, minkä vuoksi yhteistyökumppani pystyy hyödyntämään allekirjoitushetkellä luovutettuja tutkimustuloksia omassa liiketoiminnassaan. Sopimuksen voimassaoloaikana tehtävää tutkimus- ja kehitystyötä käsitellään erillisenä suoriteveloitteena ja tämän vaiheen etappimaksuja käsitellään muuttuvina vastikkeina, koska ne ovat sidottuja tiettyjen vaiheiden tai tutkimustulosten saavuttamiseen. Vaikka Orion täyttää suoriteveloitteita ajan kuluessa, kirjataan myyntituotot vasta lopullisten tutkimustulosten vahvistumishetkellä, koska tutkimustyön tulosten luotettavaan arviointiin etukäteen liittyy epävarmuustekijöitä.

Sopimukseen liittyy mahdollisesti myös päätös valmiin tuotteen tuotannon järjestämisestä, mikäli se voidaan kaupallistaa. Kaupallistamiseen liittyvien vastikkeiden osalta arvioidaan sopimuskohtaisesti, muodostavatko ne yhdessä valmiin tuotteen myynnin kanssa yhteisen suoriteveloitteen vai käsitelläänkö etappimaksut erotettavissa olevana suoriteveloitteena valmiin tuotteen mynnistä. Samoin sopimuskohtaisesti arvioidaan, täytyykö etappeihin liittyvä suoriteveloitte yhdellä ajan hetkellä vai ajan kuluessa. Rojalitmaksut kirjataan tuotoiksi, kun yhteistyökumppani on myynyt rojaltiin oikeuttavat tuotteet.

Sopimukseen ei yleensä sisälly rahoituskomponenttia, koska merkittävä osuus vastikkeista on muuttuvia, joiden saaminen varmistuu tulevaisuudessa.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtaisen tuloslaskelman sisältö

Myytyjen suoritteiden kulut

Myytyjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myyntin ja markkinoinnin kulut

Myyntin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myyntin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut. Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös yhteisiksi toiminnoiksi luokiteltujen tutkimus- ja kehityshankkeiden kulut. Kuluista kirjataan se osuus, joka vastaa konsernin osuutta hankkeesta sopimuksen mukaisesti.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut.

Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin myyntituottojen kirjaamiseen, omaisuuserien arvonalentumistestaukseen, etuusperusteisen eläkesaamisen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan raportointikauden aikana, ovat seuraavat:

Pitkäaikaiset omaisuuserät

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetty diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennustappioiden kirjaamiseen.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttauskorko, arvioidut tulevat palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutoksista aiheutuneet voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Muutokset vaikuttavat tilikauden laajaan tulokseen.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai

käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Myyntituotot

Konsernilla on asiakassopimuksia, joihin voi sisältyä tuotteiden myyntioikeuksien myyntiä, tuotteen valmistusta, kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyötä sekä kaupallistamista koskevia sopimusehtoja. Konsernin käyttämä harkinta liittyy erityisesti erillisten suoriteveloitteiden määrittämiseen, kirjataanko suoriteveloitteet ajan kuluessa vai yhtenä ajan kohtana sekä muuttuvien vastikkeiden kirjaamisajankohdan määrittämiseen. Konserni huomioi myyntituottojen kirjaamista koskevan rajoitteen ja kirjaa myyntituotot siihen määrään asti kuin on erittäin todennäköistä, ettei kirjattujen kertyneiden myyntituottojen määrään jouduta tekemään merkittävää peruutusta. Tilikaudella tehtyjä käytettyä myyntituottojen kirjaamiseen liittyvää johdon harkintaa on käsitelty näihin laadintaperiaatteisiin kuuluvassa Tuloutusperiaatteet -kappaleessa sekä 1. Myyntituotot asiakassopimuksista -liitetiedossa

Liitetiedoissa on annettu lisätietoja keskeisten epävarmuustekijöiden ja johdon suorittaman harkinnan vaikutuksista edellä mainittuihin tilinpäätöseriin.

Tulevina tilikausina sovellettavat uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2020 seuraavat uudet standardit ja tulkinnat sekä muutokset olemassa oleviin standardeihin:

- *Käsitteellinen viitekehys* (muutos). Uudistettuun viitekehykseen on koottu aiempina vuosina käyttöön otetuista standardeista IASB:n käyttämä ajattelu. Viitekehys ei kumoa yksittäisten IFRS-standardien vaatimuksia.
- IFRS 3 (muutos)¹, *Liiketoimintojen yhdistäminen*. Muutos supistaa ja selventää liiketoiminnan määritelmää. Muutoksen myötä sallitaan myös yksinkertaistetun arvioinnin tekeminen siitä, onko hankittu kokonaisuus omaisuuseräryhmä vai liiketoiminta.
- IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen* ja IAS 8, *Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet* (muutos). Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää ja parantavat mahdollisuuksia käsitteen johdonmukaiseen soveltamiseen kaikissa IFRS-standardeissa.

Tulevilla standardimuutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Orionin konsernitilinpäätökseen.

¹ Kyseistä standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

1. Myyntituotot asiakassopimuksista

Konsernin liikevaihto koostuu kolmesta tuottovirrasta, jotka ovat tuotemyynti, myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista ja myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä. Tuotemyynti sisältää sekä myyntituotot tavaroiden myynnistä että rojaltituotot. Tuotemyynti muodostaa suurimman osan konsernin liikevaihdosta. Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista ja myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä raportoidaan alla olevassa taulukossa erässä Etappimaksut. Konsernin liikevaihto sisältää ainoastaan asiakassopimuksista saatuja myyntituottoja. Tuottovirtoihin liittyvät tuloutusperiaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Myyntituotot tuottovirroittain

milj. €	2019	2018
Tavaroiden myynti	988,6	953,7
Rojaltituotot	11,5	17,4
Tuotemyynti yhteensä	1 000,1	971,0
Etappimaksut	50,8	5,3
Tuottovirtojen myynti yhteensä	1 051,0	976,3
Myynti lopetetuille toiminnoille		1,2
Konserni yhteensä	1 051,0	977,5

Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä olivat 0,6 (2018: 0,5) miljoonaa euroa. Asiakkaille luovutetuista suoritevelvoitteista on ajan kuluessa tuloutettu 2,0 (2018: 2,0) miljoonaa euroa. Konserni on kirjannut myyntituottoja aiemmillä kausilla täyttyneistä suoritevelvoitteista 0,7 (2018: -0,0) miljoonaa euroa.

Myyntituotot tulosyksiköittäin

milj. €	2019	2018
Lääkeliiketoiminta	1 051,0	977,5
Alkuperälääkkeet	406,1	356,9
Eriyist tuotteet	486,1	473,1
Eläinlääkkeet	85,8	80,4
Fermion	55,0	50,7
Sopimusvalmistus ja muut	18,0	16,3
Konserni yhteensä	1 051,0	977,5

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät ja velat

milj. €	2019		2018	
	Omaisuuserä	Velka	Omaisuuserä	Velka
1.1.	1,7	22,0	0,1	20,6
Tilikauden aikana kirjatut myyntituotot, jotka kauden alussa sisältyivät sopimukseen perustuvaan velkaan		-2,8		-1,9
Saatujen vastikkeiden lisäykset vähennettynä tilikaudella kirjatuilla myyntituotoilla		0,8		0,7
Tilikauden aikana toteutunut laskutus ja siirto velkoihin	-1,5		-0,1	0,0
Uusista liiketoimista johtuva sopimukseen perustuvien omaisuuserien ja velkojen muutos	2,6	-1,6	1,7	2,6
31.12.	2,8	18,4	1,7	22,0

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät koostuvat pääosin konsernin asiakkaille luovuttamista tuotteista ja palveluista, joita ei ole vielä laskutettu. Sopimukseen perustuvat velat koostuvat pääosin saaduista ennakoista.

Jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistettu transaktiohinta

Tilikauden 2019 lopussa osaksi tai kokonaan täyttämättä oleville sopimuksille, jotka liittyvät tuottovirtoihin ”Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista” ja ”Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä” kohdistetun transaktiohinnan kokonaismäärä oli 46,1 miljoonaa euroa. Konserni odottaa, että tästä täyttämättömille sopimuksille kohdistetusta transaktiohinnasta tilikausien 2020–2022 aikana kirjataan myyntituotoiksi 34,2 miljoonaa euroa. Loppuosan 11,9 miljoonaa euroa odotetaan kirjattavan myyntituotoiksi tilikauden 2023 alusta lähtien. Konserni hyödyntää käytännön apukeinoa olla antamatta tietoa jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistetusta transaktiohinnasta sellaisten sopimusten osalta, joiden voimassaoloaika on alle vuosi.

Merkittävät myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät harkintaa edellyttävät ratkaisut

Konsernin myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät merkittävät harkintaa edellyttävät ratkaisut liittyvät Bayerin kanssa tehtyyn sopimukseen, jossa on sovittu Darolutamidi-lääkkeen lisensoinnista, kehittämisestä ja kaupallistamisesta.

Konsernin yhteistyössä Bayerin kanssa kehittämälle Darolumidi-lääkkeelle saatiin Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA:n myöntämä myyntilupa kauppanimellä Nubeqa heinäkuussa 2019. Ensimmäinen Nubeqa-tuotteen myynti Yhdysvalloissa toteutui elokuussa 2019. Tuotteeseen liittynyt kliinisen vaiheen III -tutkimus (ARAMIS) saatiin päätökseen tilikaudella 2018. Tutkimushankkeesta ja tuotteen kaupallistamisesta seuraavien myyntituottojen kirjaamiseen liittyy merkittäviä harkintaa edellyttäviä ratkaisuja, jotka koskevat suoritevelvoitteiden yksilöintiä ja muuttuvien vastikkeiden kirjausajankohdan määrittämistä.

Orionin ja Bayerin solmiman sopimuksen myötä Orion lisensoi Darolutamidiin liittyviä oikeuksia Bayerille. Lisensoinnin yhteydessä sovittiin yhteistyöstä liittyen kliinisen vaiheen III -tutkimuksen toteuttamiseen ja tuotteen kaupallistamiseen. Bayerille myönnettyä lisenssiä on käsitelty erillisenä suoritevelvoitteena. Siitä saatava vastike koostuu sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä saadusta kertakorvauksesta liittyen Orionin siihen saakka suorittamaan tutkimustyöhön, kaupallistamisen yhteydessä saatavista etappimaksuista sekä myynnin perusteella saatavista rojaltimaksuista. Suoritevelvoitteen katsotaan täyttyvän ajan kuluessa ja siihen liittyvät vastikkeet ovat luonteeltaan muuttuvia. Vastikkeet kirjataan liikevaihdoksi, kun on erittäin todennäköistä, ettei kertyneiden kirjattujen myyntituottojen määrään jouduta tekemään merkittävää peruutusta.

- 45 miljoonaa euroa ensimmäisestä myynnistä Yhdysvalloissa. Ensimmäinen myynti Yhdysvalloissa tapahtui elokuussa 2019, jolloin etappimaksu kirjattiin liikevaihdoksi.
- 20 miljoonaa euroa ensimmäisestä myynnistä EU:ssa
- 8 miljoonaa euroa ensimmäisestä myynnistä Japanissa

Orion vastaa Darolutamidin valmistamisesta maailmanlaajuisille markkinoille. Valmistaminen muodostaa erillisen suoritevelvoitteen, joka koostuu Darolutamidin valmistamisesta, pakkaamisesta ja myymisestä Bayerille sekä tuotantokapasiteetin rakentamisesta. Tuotantokapasiteetin rakentamiseen liittyvä vastike on ajan kuluessa täyttyvä. Se kirjataan liikevaihdoksi sopimuksen voimassaoloaikana, sillä Bayer saa tuotantokapasiteetin rakentamisesta suoritetuille etappimaksuille hyödyn sen vastaanottaessa valmiita Darolutamidi-tuotteita, jotka on aikaansaatu tuotantokapasiteetin avulla. Tuotantokapasiteetin rakentamiseen liittyvät etappimaksut sekä Darolutamidin valmistamisesta ja pakkaamisesta saatavat maksut ovat luonteeltaan kiinteitä vastikkeita.

Orion saa lisäksi Darolutamidin myynnistä rojaltiluottoa, joka kirjataan liikevaihdoksi, kun Bayer on myynyt tuotteet ja oikeus rojalteihin on syntynyt.

Muut myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät tiedot

Konserni soveltaa IFRS 15:n käytännön apukeinoa, jonka mukaan vastikemäärää ei oikaista rahoituskomponentin vaikutuksella silloin, kun asiakas maksaa tuotteen konsernille alle vuoden kuluessa tuotteen luovuttamisesta tai kun huomattava osuus asiakkaan lupaamasta vastikkeesta on muuttuva, ja tämän vastikkeen määrä tai ajoittuminen vaihtelee sen perusteella, toteutuuko vastainen tapahtuma, joka ei ole olennaisilta osin asiakkaan määräysvallassa.

Tietoja asiakassopimuksiin perustuvista omaisuseristä ja odotettavissa olevista luottotappioista on annettu liitetiedossa 16. Myyntisaamiset ja muut saamiset. Tietoja asiakassopimuksiin perustuvista veloista on annettu liitetiedoissa 21. Muut pitkäaikaiset velat ja 22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Maantieteelliset alueet esitetään päämarkkina-alueittain. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

milj. €	Suomi		Skandinavia		Muu Eurooppa		Pohjois-Amerikka		Muut maat		Konserni	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Myynti konsernin ulkopuolelle	308,9	312,1	176,7	154,9	334,1	304,1	103,0	58,3	128,4	148,0	1 051,0	977,5
Varat	876,6	1 026,7	36,2	27,6	119,3	90,0			3,6	2,4	1 035,7	1 146,7
Investoinnit	37,4	64,3	0,3	0,1	4,8	0,3			0,1	0,1	42,6	64,8

2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

milj. €	2019	2018
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, aineettomista hyödykkeistä ja muista sijoituksista	0,2	0,7
Vuokratuotot	2,2	1,8
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot	-1,3	-0,7
Palveluveloitustuotot lopetetuilta toiminnoilta	0,7	1,0
Muut liiketoiminnan tuotot	0,6	2,8
Muut liiketoiminnan kulut	-0,2	-0,1
Yhteensä	2,2	5,5

3. Poistot ja arvonalentumiset

Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset

milj. €	2019	2018
Myytyjen suoritteiden kulut	25,3	22,6
Myynti ja markkinointi	20,6	8,2
Tutkimus ja kehitys	3,3	3,4
Hallinto	6,9	7,0
Yhteensä	56,1	41,1

Poistot ja arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

milj. €	2019	2018
Rakennukset ja rakennelmat	13,1	10,2
Koneet ja kalusto	23,0	20,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,2	0,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	36,3	31,1
Aineettomat oikeudet	18,9	9,1
Muut aineettomat hyödykkeet	0,9	0,8
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	19,8	10,0

Tilikaudella on kirjattu arvonalennus 0,0 (2018: 0,3) miljoonaa euroa aineettomista oikeuksista myynnin ja markkinoinnin kuluihin. Selvitys poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laatu- ja periaatteissa.

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2019	2018
Palkat ja palkkiot	173,9	161,7
ELÄKEKULUT		
Maksupohjaiset järjestelyt	20,9	20,1
Etuuspohjaiset järjestelyt	3,2	2,9
OSAKEKANNUSTINJÄRJESTELMÄ		
Osakkeina toteutettavat	3,5	3,3
Rahana toteutettavat	4,9	2,3
Muut henkilösivukulut	10,7	10,4
Yhteensä	217,1	200,7
Henkilöstö keskimäärin	3 251	3 179

Etuuspohjaiset eläkejärjestelmät esitetään liitetiedossa 12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet. Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 28. Lähipiiritapahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2016 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2016, 2017 ja 2018. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2016 ja kalenterivuodet 2016–2018. Vuonna 2017 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2017 ja kalenterivuodet 2017–2019. Vuonna 2018 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2018 ja kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän palkkio ansaintajakoilta 2016, 2017 ja 2018 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajakoilta 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu enintään 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 181 003 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavien palkkioiden arvo yhteensä on enintään 1,75 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkioiden maksuhetkellä.

Vuonna 2019 alkaneessa järjestelmässä on viisi ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2019, 2019–2020, 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kolme ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2019, kalenterivuodet 2019–2020 ja 2019–2021. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuonna 2019 alkavilta ansaintajakoilta perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja liikevaihtoon sidottujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 700 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Mainittuun määrään sisältyy erillinen ns. sitouttavan osakepalkkion osuus, jota hallitus voi käyttää erillisen päätöksensä mukaisesti vuosina 2019–2023. Sitouttavan osakepalkkio-osuuden määrä on enintään 100 000 osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä ei ollut vielä 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina Orion Oyj:n B-osakkeita.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden ja kahden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Järjestelmien palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita, vuonna 2016 alkaneesta järjestelmästä, on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita, vuonna 2016 ja 2019 alkaneista järjestelmistä, maksetaan seuraavasti:

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2016	1.3.2017
2017	1.3.2018
2016–2018	1.3.2019
2018	1.3.2019
2017–2019	2020
2018–2020	2021
2019	2020
2019–2020	2021
2019–2021	2022
2020–2022	2023
2021–2023	2024

Järjestelmistä aiheutuvat kulut kirjataan sitouttamisjakson aikana. Odotettavissa olevia osinkoja ei ole erikseen otettu huomioon, koska osingot huomioidaan osakepalkkion määräytymisessä. Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon perustuvien ansaintajaksojen palkkioiden käyvät arvot on kerrottu alla olevassa taulukossa. Käyvät arvot on määritetty Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Voimassa olevat ansaintajaksot

	2019	2019–2020	2019–2021	2018–2020	2017–2019
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2019	1.1.2019	1.1.2019	1.1.2018	1.1.2017
Ansaintajakson päättämispäivä	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Sitouttamisjakson päättämispäivä	31.12.2021	31.12.2021			
Osakepalkkioiden myöntämispäivä	27.3.2019	27.3.2019	27.3.2019	14.3.2018	30.3.2017
Osakkeiden käypä arvo myöntämishetkellä, € ¹	32,99	32,99	32,99	26,73	48,83
Palkkioiden käypä arvo myöntämishetkellä, € ¹				4,45	14,82

¹ Palkkioiden osakekohtainen käypä arvo myöntämishetkellä on määritettyä Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Luovutetut osakkeet

	2019	2018	2017	2016
Tilikaudella luovutetut osakkeet, kpl	47 279	112 961	107 965	144 350
Osakekohtainen luovutushinta, € ¹	32,26	26,52	47,10	31,08
Luovutushinta yhteensä, milj. €	1,5	3,0	5,1	4,5
Sitouttamisjakson päättämispäivä ²	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017

¹ B-osakkeen luovutus päivän keskurssi.

² Koskee vain kalenterivuoden mittaisen ansaintajakson perusteella myönnettyjä osakkeita.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2019	2018
Tilintarkastus	0,2	0,2
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	
Veroneuvonta		
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,3

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2019	2018
Korkotuotot rahamarkkinasijoituksista	0,2	0,0
Osinkotuotot muista sijoituksista	0,0	0,0
Muut korkotuotot	0,2	0,3
Valuuttakurssierot, netto	0,3	
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	0,7	0,3
Korkokulut	2,3	4,5
Valuuttakurssierot, netto		0,1
Muut rahoituskulut	0,4	0,1
Rahoituskulut yhteensä	2,6	4,7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2,0	-4,4

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana huomattavia pitkän valmistusajan vaativia omaisuushankintoja, joten tilikaudella ei ole aktivoitu vieraan pääoman menoja.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

milj. €	2019	2018
Valuuttakurssivoitot	2,7	1,3
Valuuttakurssitappiot	-2,5	-1,4
Netto	0,3	-0,1

Liikevoiton yläpuolelle kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

milj. €	2019	2018
Liikevaihtoon sisältyvät	1,6	-0,8
Myytyjen suoritteiden kuluihin sisältyvät	-0,0	-0,5
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät	-1,3	-0,7
Toimintojen kuluihin sisältyvät	-0,2	-0,1

6. Tuloverot

milj. €	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	53,0	48,6
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,7	-0,5
Laskennalliset verot	-3,3	2,9
Yhteensä	50,5	51,0

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot

milj. €	2019	2018
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (tuotto -/kulu +)	5,0	-9,2

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 20,0 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

milj. €	2019	2018
Tulos ennen veroja	250,8	248,4
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	50,2	49,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	0,5	0,6
Verovapaat tuotot	-0,1	-0,1
Vähennyskelvottomat kulut	1,2	0,9
Vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen	-0,4	-0,5
Verot edellisiltä tilikausilta	0,7	-0,5
IFRS-kirjauksista johtuvat erät	-1,0	0,9
Myydyn tytäryhtiön hankintamenon alaskirjaus	-0,6	
Muut erät	-0,1	-0,1
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	50,5	51,0
Efektiiivinen verokanta	20,1 %	20,5 %

7. Osakekohtainen tulos ja osinko

Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot

	2019	2018
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. €	200,4	197,3
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	140 571	140 677
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,43	1,40

Laimennusvaikutuksella oikaistut osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot

	2019	2018
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, milj. €	200,4	197,3
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl	140 571	140 677
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	1,43	1,40

Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot

	2019	2018
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. €		132,9
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl		140 677
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €		0,95

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot

	2019	2018
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, milj. €		132,9
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl		140 677
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €		0,95

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu tilikauden 2019 aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Osakekohtainen osinko

	2019	2018
Tilikaudella maksettu osinko, milj. €	211,1	204,0
Osakkeiden lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	140 492	140 695
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, €	1,50	1,45

Osakekohtainen osinko lasketaan jakamalla tilikaudella maksettu osinko tilinpäätöspäivänä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. 31.12.2019 konsernin hallussa oli 765 399 kpl yhtiön omia osakkeita.

Yhtiökoukouselle, joka pidetään 25.3.2020, ehdotetaan tilikaudelta 2019 jaettavaksi osinkona 1,50 euroa osakkeelta, yhteensä 210,7 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Orionin omistamat												
2019 milj. €	Maa- ja vesialueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet ¹		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1.	6,6	6,6	352,4	348,1	387,3	402,5	5,0	5,1	56,3	61,2	807,7	823,5
Lisäykset			6,7	4,3	13,9	13,2	0,1	0,1	10,0	18,6	30,8	36,1
Lopetetut toiminnot				-8,4		-21,6		-0,1		-2,9		-32,9
Vähennykset	-0,8		-4,2	-0,8	-24,5	-17,9	-0,0	-0,0	-0,2	-0,0	-29,7	-18,8
Siirrot tase-erien välillä			21,3	9,3	26,1	11,2	0,0	0,0	-47,3	-20,6	0,1	-0,1
Kurssierot					0,1	-0,1	0,0	-0,0			0,1	-0,1
Hankintameno 31.12.	5,8	6,6	376,2	352,4	403,0	387,3	5,1	5,0	18,9	56,3	809,1	807,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,2	0,2	-201,1	-199,9	-286,3	-297,3	-3,5	-3,4			-490,7	-500,4
Lopetetut toiminnot				8,4		14,6		0,0				23,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			3,5	0,6	22,4	17,1	0,0	0,1			25,8	17,7
Tilikauden poistot			-11,4	-10,2	-21,3	-20,7	-0,2	-0,2			-32,9	-31,1
Kurssierot					-0,1	0,1	-0,0	0,0			-0,1	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,2	0,2	-209,1	-201,1	-285,3	-286,3	-3,7	-3,5			-498,0	-490,7
Kirjanpitoarvo 1.1.	6,8	6,8	151,3	148,3	101,0	105,2	1,5	1,6	56,3	61,2	316,9	323,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,0	6,8	167,1	151,3	117,6	101,0	1,5	1,5	18,9	56,3	311,1	316,9

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen perusrakennuksia, asfaltointeja, ympäristöitä ja taide-esineitä.

2019 milj. €	Käyttöoikeusomaisuuserät								Orionin omistamat		Kaikki yhteensä	
	Toimitilat		Autot		Muut		Yhteensä					
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1.									807,7	823,5	807,7	823,5
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus	10,7		4,2		1,4		16,4				16,4	
Lisäykset	2,8		1,8				4,6		30,8	36,1	35,4	36,1
Lopetetut toiminnot										-32,9		-32,9
Vähennykset	-0,5		-0,4				-0,9		-29,7	-18,8	-30,5	-18,8
Siirrot tase-erien välillä									0,1	-0,1	0,1	-0,1
Kurssierot	0,3		0,1				0,4		0,1	-0,1	0,6	-0,1
Hankintameno 31.12.	13,4		5,7		1,4		20,5		809,1	807,7	829,6	807,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.									-490,7	-500,4	-490,7	-500,4
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus	-5,3		-1,7		-0,7		-7,7				-7,7	
Lopetetut toiminnot										23,0		23,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,3		0,2				0,5		25,8	17,7	26,4	17,7
Tilikauden poistot	-1,6		-1,4		-0,3		-3,3		-32,9	-31,1	-36,3	-31,1
Kurssierot	-0,2		-0,1				-0,3		-0,1	0,1	-0,4	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6,8		-3,0		-1,0		-10,8		-498,0	-490,7	-508,7	-490,7
Kirjanpitoarvo 1.1.									316,9	323,1	316,9	323,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,5		2,8		0,5		9,8		311,1	316,9	320,9	316,9

Vuokrasopimukset

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut vuokrasopimuksista johtuvat erät

milj. €	2019
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	3,3
Korkokulut vuokrasopimusveloista	0,2
Kulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	0,6
Kulut arvoltaan vähäisistä vuokratuista omaisuuseristä	1,5
Vuokratuotot ulkopuolisilta	-2,2
Yhteensä	3,4

Vuokrasopimusvelat

Vuokrasopimusvelkojen täsmäytys konsernin taseen lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin sekä vuokrasopimusvelkojen diskonttaamaton maturiteettijakauma on esitetty liitetiedossa 20. Korolliset velat.

Konsernin rahavirtalaskelmaan kirjatut vuokrasopimuksista johtuvat erät

Konsernin rahavirtalaskelman erä "Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut" sisältää vuokranantajille maksettuja vuokria 3,0 miljoonaa euroa.

Tietoja konsernin vuokrasopimuksista

Konsernilla on noin 400 vuokrasopimusta, joihin liittyy IFRS 16 -standardin mukainen käyttöoikeusomaisuuserä. Sopimusten luonnetta on kuvattu alla.

Toimitilojen vuokrasopimukset

Konserni toimii ulkomailla sijaitsevissa toimipaikoissa tavallisesti vuokratiloissa. Toimitilat ova pääasiassa toimistotiloja, joiden vuokrasopimukset ovat määräaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia. Konserni on arvioinut, että toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset tulevat olemaa voimassa keskimäärin 7–10 vuotta. Arvio perustuu aiempaan kokemukseen vastaavien vuokrasopimusten voimassaoloajasta. Sopimuksissa ei ole konsernin tilinpäätökseen olennaisesti vaikuttavia jatko-optioita. Joihinkin vuokriin tehdään vuosittaisia korotuksia perustuen sopimuksessa määritettyyn indeksiin.

Autojen vuokrasopimukset

Autojen vuokrasopimukset ovat kappalemääräisesti suurin konsernissa oleva vuokrasopimustyyppi. Autojen vuokrasopimukset koskevat pääasiassa vain konsernin ulkomaisia toimipaikkoja. Konsernin ulkomaisissa tytäryhtiöissä toimivien työntekijöiden käytössä olevat autot on vuokrattu leasing-järjestelyillä. Sopimukset ovat kestoltaan tavallisesti 3–5 vuotta eikä niihin liity olennaisia jatko- tai osto-optioita.

Muut vuokrasopimukset

Konsernin muut vuokrasopimukset liittyvät pääasiassa tehdastoimintoihin. Konsernilla on eri palveluntarjoajien kanssa tehtyjä sopimuksia, joihin sisältyy vuokrasopimus. Konserni on arvioinut IT-järjestelmiin liittyviä sopimuksia, eikä niissä ole havaittu komponentteja, jotka tulisi IFRS 16:n mukaan luokitella vuokrasopimuksiksi.

Konserni vuokralle antajana

Konsernilla on toimitila, jonka se on antanut vuokralle konsernin ulkopuoliselle osapuolelle. Konserni käsittelee tämän vuokrasopimuksen operatiivisena sopimuksena, koska se myötä toimitilojen vuokraajalle ei siirry olennaisesti vuokrakohteeseen liittyviä hyötyjä ja riskejä, jotka syntyvät omaisuuserän omistamisesta. Tämän lisäksi konsernilla on muita arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia, joissa konserni toimii vuokran antajana.

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Liikearvo		Aineettomat oikeudet ¹		Muut aineettomat hyödykkeet ²		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1.	13,5	13,5	157,2	145,8	57,8	58,1	228,5	217,4
Lisäykset			6,2	27,7	0,9	0,9	7,2	28,7
Lopetetut toiminnot				-13,4		-1,3		-14,7
Vähennykset			-0,1	-3,0			-0,1	-3,0
Siirrot tase-erien välillä			0,0	0,1			0,0	0,1
Kurssierot			0,0	-0,0			0,0	-0,0
Hankintameno 31.12.	13,5	13,5	163,4	157,2	58,8	57,8	235,7	228,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.			-109,8	-109,0	-55,1	-55,5	-164,9	-164,5
Lopetetut toiminnot				5,4		1,3		6,7
Vähennysten kertyneet poistot			0,1	3,0			0,1	3,0
Tilikauden poistot			-18,9	-8,8	-0,9	-0,8	-19,8	-9,6
Arvonalentumiset			-0,0	-0,3			-0,0	-0,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.			-128,6	-109,8	-56,0	-55,1	-184,6	-164,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	13,5	13,5	47,5	36,7	2,7	2,6	63,7	52,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,5	13,5	34,8	47,5	2,8	2,7	51,1	63,7

¹ Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa tuoteoikeuksia ja myyntilupia tasearvoltaan 27,0 (2018: 39,6) miljoonaa euroa sekä lisäksi ohjelmistoja, tavaramerkkejä, patentoja ja vapaakirjoja.

² Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ulkopuolisille maksettua ohjelmistojen kehittämismenoja ja liittymismaksuja.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, joka muodostaa Lääkeliiketoimintasegmentin.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5 vuoden ajanjakson. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti käyttäen kasvutekijänä nolla prosenttia. Johdon ennusteet perustuvat globaalin lääkemerkkinen kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin sekä lääkkeiden markkinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen.

Diskonttauskorkona on käytetty yksiköille määritettyä keskimääräistä pääomapainotettua tuottovaatimusta (WACC, weighted average cost of capital), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja. Diskonttauskorko tilikaudella on 4,7 % (2018: 6,9 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

Käyttöönottamattomat aineettomat hyödykkeet

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit laaditaan vuosittain. Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvoon. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5–15 vuoden ajanjakson käyttöönnotosta alkaen. Yli viiden vuoden ennusteiden käyttö perustuu tuotteiden elinkaaren arvioituun pituuteen. Viiden vuoden jälkeisten rahavirtojen kasvu ei ylitä yhtiön tuotteiden tai lääketeollisuuden markkinoiden keskimääräistä kasvuvauhtia. Diskonttauskorot tilikaudella olivat 10–12 % ja ne on määritetty erikseen kullekin yksikölle huomioiden yksikön riskit.

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo on 5,1 (2018: 10,7) miljoonaa euroa.

Tilikaudella kirjatut arvonalennukset

Tilikaudella on kirjattu arvonalentumistappiotta lääkeliketoimintasegmentin aineettomista oikeuksista yhteensä 0,0 (2018: 0,3) miljoonaa euroa. Arvonalennuksista 0,0 (2018: 0,2) miljoonaa euroa kohdistuu käyttöönottamattomiin aineettomiin oikeuksiin. Merkittävimmät arvonalennukset on tehty hankituista tuoteoikeuksista, joiden kehittäminen on lopetettu sekä tuotteista, jotka jo ovat markkinoilla, mutta joiden ennustetut kerrytettävissä olevat rahavirrat olivat kirjanpitoarvoa pienemmät. Tuoteoikeudet, joiden kehittäminen on lopetettu, on kirjattu koko tase-arvoltaan kuluksi.

Muutoin tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineettomien hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja yhteiset toiminnot

milj. €	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,1	0,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		
Osakkuusyritysten myynti		-0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1

Konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset

Omistusosuus, %, 31.12.	Kotipaikka	2019	2018
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Yritys toimii omakustannusperiaatteella kuluttaen ja voittoon pyrkimättä, joten sen vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen.

Konsernin osakkuusyritysten yhteenlasketut taloudelliset tiedot

milj. €	2019	2018
Varat	5,2	5,7
Velat	4,5	5,0
Liikevaihto	3,3	2,8
Tilikauden voitot (+) ja tappiot (-)	0,0	0,0

Osakkuusyritysten viimeisimmät saatavissa olevat tilinpäätökset ovat vuosilta 2018 ja 2017.

Yhteiset toiminnot

Tilikaudella 2019 yhteisien toimintojen kulut olivat yhteensä 9,5 (2018: 6,2) miljoonaa euroa. Tilikauden 2019 lopussa Orionilla oli yhteisiin toimintoihin liittyviä saatuja ennakkomaksuja taseessa yhteensä 0,5 (2018: 2,4) miljoonaa euroa.

Orionin ja Bayerin välinen lisensointi-, kehitys- ja kaupallistamissopimus

Orion ja Bayer aloittivat kesäkuussa 2014 maailmanlaajuisen yhteistyön androgeenireseptorin estäjän darolutamidin (ODM-201-lääkeaihion) kehitystyössä ja kaupallistamisessa. Darolutamidi on kliinisessä kehityksessä eturauhassyöpöpotilaiden hoitoon. Vuonna 2014 aloitetulla kliinisen vaiheen III-tutkimuksella (ARAMIS) arvioitiin edelleen darolutamidin tehoa ja turvallisuutta potilailla, joilla on etäpesäkkeetön kastreatioresistentti eturauhassyöpä (nmCRPC) ja vuonna 2016 aloitetulla toisella tutkimuksella (ARASENS) potilailla, joilla on levinnyt hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC).

Orion ja Bayer perustivat Darolutamidin kliinisen vaiheen III -tutkimushanketta varten ohjausryhmän. Hankkeessa katsotaan olevan yhteinen määräsvalta osapuolten välillä. Sopimukseen ei liity erillistä sijoitusvälinettä, joten tutkimushanke käsitellään IFRS 11:n mukaisena yhteisenä toimintona. Darolutamidin tutkimushankkeeseen liittyvistä kuluista pääosin vastaa Bayer riippumatta tutkimuksen lopputuloksesta. ARAMIS-tutkimuksen päämuuttuja saavutettiin lokakuussa 2018. Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA myönsi myyntiluvan Darolutamidille heinäkuussa 2019 ja Darolumidin myynti alkoi Yhdysvalloissa elokuussa 2019 kauppanimellä Nubeqa. ARASENS-tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2022.

Sopimuksen mukaan Bayer kaupallistaa tuotteen maailmanlaajuisesti ja Orionilla on oikeus yhteiseen myynnin edistämiseen Euroopassa. Lisäksi Orion vastaa tuotteen valmistamisesta ja pakkaamisesta maailmanlaajuisille markkinoille. Orion on oikeutettu saamaan Bayerilta etappimaksuja Darolutamidin ensimmäisistä myynneistä Yhdysvaltojen, EU:n ja Japanin markkinoilla. Etappimaksujen lisäksi Orion saa Darolutamidin tuotemyynnistä porrastettua rojalta. Orionilla on myös mahdollisuus saada Bayerilta myyntiin perustuvia kertasuorituksia tiettyjen myyntirajojen täytyessä.

11. Muut sijoitukset

Myytävissä sijoitukset, 31.12.2019 tasearvoltaan 0,2 (2018: 0,3) miljoonaa euroa, sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Ne esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet

Orion-konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä sekä Suomessa että Norjassa. Näitä eläkejärjestelyitä koskeva sääntely on jokseenkin samanlainen. Merkittävin yksittäinen eläkejärjestely on Suomessa sijaitseva Orionin Eläkesäätiö, jonka kautta hoidetaan Suomessa työskentelevien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt. Eläkesäätiöön sisältyy kaikille toimihenkilöille kuuluva lakisääteinen eläkevakuutus (B-osasto), josta vain osa käsitellään IAS 19 -standardin mukaisesti etuuspohjaisena, sekä osalle toimihenkilöitä kohdistettu lisäeläkevakuutus (A-osasto), joka on kokonaan etuuspohjainen. Orionin eläkesäätiöön kuuluvia varoja on sijoitettu Suomen lainsäädännön mukaan. Eläkesäätiön varojen hallinnoinnista vastaavat säätiön johto ja hallitus. Konsernilla on myös muita Suomessa ja Norjassa sijaitsevia etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä, joihin liittyviä varoja hallinnoi konsernin ulkopuolinen taho.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvojen määräytyminen

milj. €, 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2019	2019	2018	2018
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	324,9	14,9	299,7	14,4
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-380,7	-12,1	-331,2	-11,4
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	-55,8	2,8	-31,5	2,9
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo		0,7		0,7
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-55,8	3,4	-31,5	3,6

Määrät taseessa

milj. €, 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2019	2019	2018	2018
Velat		3,4		3,6
Saaminen	-55,8		-31,5	
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-55,8	3,4	-31,5	3,6

Laajan tuloslaskelman etuuspohjaiset eläkekulut

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2019	2019	2018	2018
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3,3	0,6	3,5	0,6
Korkokulu ja -tuotto yhteensä	-0,7	0,1	-1,2	0,1
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	2,6	0,7	2,3	0,6
Uudelleen arvostaminen	-25,1	0,2	27,3	0,7
Eläkekulu (+) / tuotto (-) laajassa tuloslaskelmassa	-22,6	0,9	29,6	1,3

Yllä olevan taulukon tilikauden 2018 luvut sisältävät vain jatkuvat toiminnot. Diagnostiikkaliiketoiminnan myynnistä johtuen konserni on kirjannut lopetetuille toiminnoille 4,5 miljoonan euron eläkekulun vähennyksen liittyen Eläkesäätiön etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin tilikaudelle 2018.

Etuuspohjaiset eläkekulut toiminnoittain

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2019	2019	2018	2018
Myytyjen suoritteiden kulut	0,9		0,8	
Myynti ja markkinointi	0,3	0,2	0,3	0,2
Tutkimus ja kehitys	0,7		0,6	
Hallinto	0,6	0,5	0,6	0,4
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	2,6	0,7	2,3	0,6

Yllä olevan taulukon tilikauden 2018 luvut sisältävät vain jatkuvat toiminnot.

Velvoitteen nykyarvon muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2019	2019	2018	2018
Velvoite tilikauden alussa	299,7	15,0	298,1	15,2
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3,3	0,6	3,5	0,6
Korkokulu	6,6	0,3	6,3	0,3
Lopetetut toiminnot			-15,4	
Uudelleen arvostaminen				
Taloutta koskevien oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) tai tappiot (+)	19,2	0,4	-6,6	0,1
Kokemusperäiset voitot (-) tai tappiot (+)	4,4	-0,1	21,5	-0,4
Yhteensä	23,6	0,3	14,9	-0,2
Kurssierot		0,0		-0,0
Maksetut etuudet	-8,3	-0,8	-7,7	-0,8
Velvoite tilikauden lopussa	324,9	15,5	299,7	15,0

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2019	2019	2018	2018
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	331,2	11,4	353,2	12,0
Korkotuotto	7,4	0,3	7,6	0,3
Lopetetut toiminnot			-10,8	
Uudelleen arvostaminen				
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä	48,7	0,1	-12,4	-0,9
Yhteensä	48,7	0,1	-12,4	-0,9
Kurssierot		0,0		-0,0
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,7	1,0	1,3	1,0
Maksetut etuudet	-8,3	-0,8	-7,7	-0,8
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	380,7	12,1	331,2	11,4

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	2019	2018
Osakkeet kehittyneillä markkinoilla	44 %	41 %
Osakkeet kehittyvillä markkinoilla	7 %	7 %
Joukkovelkakirjalainat	15 %	19 %
Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset	11 %	9 %
Kiinteistöt	17 %	16 %
Muut erät	6 %	8 %
Yhteensä	100 %	100 %

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Orionin Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2019 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 29,7 (2018: 21,9) miljoonaa euroa, joka on 7,7 % (2018: 6,4 %) järjestelyyn kuuluvista varoista.

Eläkesäätiössä pyritään sijoitusjakaamaan, joka hajauttaa eri omaisuuslajien riskiä pitkällä aikavälillä. Merkittävin osa varoista on sijoitettu osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

%	2019	2018
Diskonttauskorko	1,65	2,25
Inflaatioaste	1,20	1,50
Tuleva eläkkeiden korotusolettamus	0,50–1,50	0,60–2,10
Tuleva palkankorotusolettamus	1,30	1,30

Konserni ennakoii maksavansa vuonna 2020 kannatusmaksuja eläkejärjestelyihin 16 (2019: 15) miljoonaa euroa.

Orionin Eläkesäätiön vastuvelka 324,9 (2018: 299,7) miljoonaa euroa on diskontattu 1,65 %:n (2,25 %) diskonttauskorolla. Jos diskonttauskorkoa muutetaan +/- 0,50 %-yksikköä muiden oletusten pysyessä ennallaan, niin muutoksen vaikutus vastuuelkaan on -27,7/+31,9 (2018: -24,7/+28,3) miljoonaa euroa.

Etuspohjaisen veloitteen duraation painotettu keskiarvo on 16 (2018: 18) vuotta.

Etuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin riskeille, joista olennaisimpia on kuvattu lähemmin alla.

Varojen ja veloitteen volatilitteetti

Järjestelyistä aiheutuvan nettovelan laskentaan käytetään diskonttauskorkoa, joka perustuu yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tuottoon. Pitkällä aikavälillä konsernin tavoitteena on saada etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluville varoille diskonttauskoron ylittävää tuottoa, sillä osa varoista koostuu oman pääoman ehtoista sijoituksista, joiden tuoton odotetaan pitkällä aikavälillä olevan korkeampi kuin diskonttauskoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen tuotto. Kun varoille saatava tuotto ylittää tai alittaa diskonttauskoron, etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen arvo muuttuu. Tämä saattaa johtaa yli- tai alijäämän syntymiseen järjestelyssä. Orionin Eläkesäätiön vakavaraisuusasema on hyvä, minkä vuoksi Orionin Eläkesäätiö sietää hyvinkin voimakkaan osakemarkkinoiden laskun.

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotoissa

Joukkovelkakirjalainojen tuoton muuttuessa konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien veloitteiden arvoihin sekä laajaan tuloslaskelmaan kirjattaviin etuspohjaisiin järjestelyihin liittyviin eriin. Toisaalta osa näiden järjestelyjen varoista on sijoitettu joukkovelkakirjalainoihin, joiden arvon muutos saattaa kompensoida osittain veloitteen arvon muutoksen vaikutusta nettovelan arvoon.

Inflaatoriski

Etuusperusteisten järjestelyjen veloitteen määrä kasvaa, kun inflaatio kasvaa. Järjestelyihin kuuluvia varoja on sijoitettu mm. oman pääoman ehtoisin instrumentteihin, joihin inflaation vaikutus on vähäinen. Inflaation kiihtyminen saattaa tämän vuoksi kasvattaa etuusperusteisten järjestelyjen alijäämää.

Odotettavissa oleva elinikä

Etuusperusteisten järjestelyjen veloitteet liittyvät pitkälti elinikäisten etuuksien tuottamiseen jäsenille. Odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa tällöin etuusperusteisten järjestelyjen veloitteen määrää.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Eläkeveloitteet	0,7	0,8
Myyntitulojen jaksotukset	3,6	3,9
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	2,1	0,3
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0,3	0,2
Yhteensä	6,8	5,1

Laskennalliset verovelat

milj. €, 31.12.	2019	2018
Poistoero ja varaukset	24,9	25,1
Eläkesaaminen	11,2	6,3
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	3,3	4,3
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	1,9	1,7
Muut veronalaiset tilapäiset erot	0,0	0,4
Yhteensä	41,2	37,8

Laskennallisten verojen muutokset

milj. €	2019	2018
Eläkesaamiset ja -veloitteet	-4,9	4,8
Myyntitulojen jaksotukset	-0,2	3,9
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	1,0	0,9
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	1,9	-0,1
Poistoero ja varaukset	0,2	-1,0
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	0,4	-0,1
Yhteensä	-1,7	8,3

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu 5,3 miljoonaa euroa oman pääoman vähennykseksi (2018: 9,2 miljoonaa euroa oman pääoman lisäykseksi). Omaan pääomaan kirjatut tuloverot vähensivät 31.12.2019 omaa pääomaa 4,0 miljoonalla eurolla (2018: kasvattivat omaa pääomaa 1,3 miljoonalla eurolla).

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	0,4	0,5
Muut lainasaamiset	0,1	0,1
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,2	0,3
Yhteensä	0,8	0,9

Lainasaamiset ovat korollisia saamisia. Erien kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta.

15. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	45,9	40,5
Keskeneräiset tuotteet	39,1	34,3
Valmiit tuotteet ja tavarat	145,2	147,2
Yhteensä	230,3	222,1

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu nettorealisoituarvoa vastaavaksi kirjaamalla tilikauden kuluksi 12,5 (2018: 16,5) miljoonaa euroa.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2019	2019	2018	2018
Myyntisaamiset	196,5	196,5	188,8	188,8
Tuloverosaamiset	3,1	3,1	6,5	6,5
Saamiset osakkuusyryyksiltä	0,1	0,1	0,1	0,1
Siirtosaamiset	12,2	12,2	21,5	21,5
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,1	0,1	0,4	0,4
Muut saamiset	8,8	8,8	5,1	5,1
Rahamarkkinasijoitukset	35,0	35,0	35,0	35,0
Yhteensä	255,9	255,9	257,4	257,4

Muiden saamisten merkittävin erä on arvonlisäverosaamiset 3,4 (2018: 1,8) miljoonaa euroa.

Rahamarkkinasijoitukset ovat hankintahetkellä maturiteetiltaan yli 3 ja enintään 12 kuukautta. Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta.

Myyntisaamisten ikäjakauma

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Laiminlyöntiaste	Odotettu luottotappio	Kirjanpitoarvo
	2019	2019	2019	2018
Erääntymättömät	171,0	0,04 %	0,1	171,7
Erääntyneet 1–30 päivää	18,6	0,34 %	0,0	12,4
Erääntyneet 31–60 päivää	2,2	0,51 %	0,0	1,7
Erääntyneet 61–90 päivää	0,9	0,69 %	0,0	0,6
Erääntyneet yli 90 päivää	3,8	0,97 %	0,0	2,5
Yhteensä	196,5		0,1	188,8

Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat nettona 0,0 (2018: 0,1) miljoonaa euroa.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2019	2018
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	2,6	1,7
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	2,2	2,1
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1,5	0,7
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	0,9	1,5
Saamatta olevat korvaukset	0,8	0,8
Saamatta olevat T&K-avustukset	0,7	0,8
Saamatta oleva ostojen epäkuranttiuskorvaus	0,7	
Etukäteen maksettuja tutkimuskuluja		5,9
Saamatta olevia rojalteja		3,8
Ostotilauksen vastaanoton hinnan korjaus		1,3
Saamatta oleva korvaus myyntiluvan siirrosta		1,0
Muut siirtosaamiset	2,7	1,9
Yhteensä	12,2	21,5

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät sisältävät tilikaudesta 2019 alkaen saamatta olevat rojaltit.

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2019	2019	2018	2018
Käteinen raha ja pankkitilit	113,0	113,0	234,7	234,7
Rahamarkkinasijoitukset	1,0	1,0	14,0	14,0
Yhteensä	114,0	114,0	248,7	248,7

Rahavaroihin sisältyvät rahamarkkinasijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia ja pankkitalletuksia, joiden maturiteetti hankintahetkellä on enintään 3 kuukautta.

18. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeita	B-osakkeita	Yhteensä	Osakepääoma milj. €
1.1.2018 osakkeita yhteensä	37 120 346	104 137 482	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2018 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi				
31.12.2018 osakkeita yhteensä	37 120 346	104 137 482	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2019 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-784 883	784 883		
31.12.2019 osakkeita yhteensä	36 335 463	104 922 365	141 257 828	92,2
31.12.2019 yhtiön hallussa olevat omat osakkeet		765 399	765 399	
31.12.2019 osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	36 335 463	104 156 966	140 492 429	
31.12.2019 ääniä yhteensä ilman omia osakkeita	726 709 260	104 156 966	830 866 226	

Orionilla oli 31.12.2019 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 36 335 463 (37 120 346) kappaletta ja B-osakkeita 104 922 365 (104 137 482) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Joulukuun 2019 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 765 399 (562 440) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2019 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 830 866 226 (845 981 962) ääntä.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärien puitteissa. Vuoden 2019 aikana A-osakkeita muunnettiin B-osakkeiksi yhteensä 784 883 kappaletta.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Orionin varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Osakeantivaltuus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta on käytetty liitetiedossa 4 kohdassa "Osakeperusteiset maksut" mainitulla tavalla.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 1,50 euroa osakkeelta.

Muut rahastot

milj. €	2019	2018
Käyttörahassto	0,5	0,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,9	0,9
Vararahastot	1,6	1,6
Yhteensä	3,0	2,9

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2019 osinkoa jaettiin 1,50 (2018: 1,45) euroa osakkeelta. Lisäksi voittovaroista jaettiin lahjoituksina 0,3 (2018: 0,3) miljoonaa euroa.

19. Varaukset

milj. €	Eläke- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2019	0,1	0,1	0,2	0,3
Valuuttakurssierot		-0,0	0,0	-0,0
Käytetyt varaukset			-0,0	-0,0
Varausten lisäykset		0,0	0,0	0,1
31.12.2019	0,1	0,1	0,2	0,4

milj. €, 31.12.	2019	2018
Pitkäaikaiset varaukset	0,4	0,3
Yhteensä	0,4	0,3

Eläke- ja uudelleenjärjestelyvaraukset sekä muut varaukset

Eläkevaraukset liittyvät työttömyyseläkkeen lisäpäiväkuluihin. Uudelleenjärjestelyvaraus liittyy Ruotsissa vuonna 2013 tehtyihin irtisanomisiin. Muut varaukset liittyvät lähinnä Italian varaukseen lain mukaan suoritettavasta korvauksesta työntekijän lähtiessä yhtiön palveluksesta sekä Venäjällä tehty luottotappiovaraukseen. Varauksien odotetaan realisoituvan seuraavien 2–5 vuoden aikana.

20. Korolliset velat

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2019	2019	2018	2018
Vuokrasopimusvelat	6,7	6,7	0,6	0,6
Pitkäaikaiset yhteensä	6,7	6,7	0,6	0,6

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2019	2019	2018	2018
Joukkovelkakirjalainat			149,9	151,7
Vuokrasopimusvelat	3,3	3,3	1,0	1,0
Lyhytaikaiset yhteensä	3,3	3,3	150,9	152,7

Vuokrasopimusvelkojen käypänä arvona voidaan pitää niiden kirjanpitoarvoa sopimusten lyhytaikaisuuden vuoksi. Vuonna 2019 erääntyneen joukkovelkakirjalainan käypä arvo perustui pankista saatuun markkinahinta-arvioon.

2013 liikkeelle lasketun 150 000 000 euron nimellisarvoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyi 2019, kuponnikorko oli 2,75 % ja alkuperäinen efektiivinen korko 2,854 %.

Vuokrasopimusvelkojen erääntymisajat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

milj. €, 31.12.	2019	2018
Enintään yksi vuosi	3,4	1,1
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	7,0	0,6
Yhteensä	10,5	1,7

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

milj. €, 31.12.	2019	2018
Enintään yksi vuosi	3,3	1,0
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	6,7	0,6
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	10,0	1,6
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,5	0,0
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	10,5	1,7

21. Muut pitkäaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2019	2018
Sopimukseen perustuvat velat	16,1	17,4
Muut velat	1,0	0,0
Yhteensä	17,1	17,4

Sopimukseen perustuvat velat sisältävät myyntituottojen jaksotuksiin liittyviä eriä, jotka on kuvattu liitetiedossa 1. Myyntituotot asiakkassopimuksista.

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2019	2018
Ostovelat	79,0	74,9
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2,6	1,5
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,7	0,1
Muut velat osakkuusyhtiöille	0,0	0,1
Siirtovelat	83,7	68,4
Muut velat	18,2	17,8
Yhteensä	184,2	162,9

Muiden velkojen merkittävin erä on arvonlisäverovelat 4,1 (2018: 5,4) miljoonaa euroa.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2019	2018
Osakekannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	19,4	2,7
Muista kannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	12,3	8,0
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	11,8	24,0
Maksamattomat hintaoikaisut	8,9	5,0
Maksamattomat alennukset	8,3	4,1
Maksamattomat tutkimuskulut	4,4	6,2
Sopimukseen perustuva velka	2,3	4,6
Maksamattomat asiantuntijapalkkiot	2,0	
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1,9	2,1
Maksamattomat rojaltit	1,9	2,5
Maksamattomat myynnin hyvitykset	0,8	1,8
Siirtyvät korot		2,3
Muut siirtovelat	9,7	5,2
Yhteensä	83,7	68,4

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

milj. €, 31.12.	2019			2018	
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattu	Tase-erien kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Muut sijoitukset		0,2	0,2	0,2	0,3
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,8		0,8	0,8	0,9
Pitkäaikaiset varat yhteensä	0,8	0,2	1,0	1,0	1,2
Myyntisaamiset	196,5		196,5	196,5	188,8
Muut saamiset	2,6		2,6	2,6	5,6
Rahamarkkinasijoitukset		35,0	35,0	35,0	35,0
Rahavarat	114,0		114,0	114,0	248,7
Johdannaiset		0,1	0,1	0,1	0,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	313,1	35,1	348,3	348,3	478,5
Rahoitusvarat yhteensä	313,9	35,4	349,3	349,3	479,6
Pitkäaikaiset korolliset velat	6,7		6,7	6,7	0,6
Muut pitkäaikaiset velat	0,1		0,1	0,1	0,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6,8		6,8	6,8	0,6
Ostovelat	79,0		79,0	79,0	74,9
Muut lyhytaikaiset velat	19,1		19,1	19,1	13,9
Lyhytaikaiset korolliset velat	3,3		3,3	3,3	1,0
Joukkovelkakirjalainat					149,9
Johdannaiset		0,7	0,7	0,7	0,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä	101,4	0,7	102,1	102,1	240,0
Rahoitusvelat yhteensä	108,2	0,7	108,9	108,9	240,6

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

Rahoituksen rahavirtaan kuuluvien rahoitusvelkojen erittely

milj. €, 31.12.	Rahavirrat	Muut muutokset, joihin ei liity maksua	2019	2018
Pitkäaikaiset korolliset velat		6,1	6,7	0,6
Lyhytaikaiset korolliset velat	-154,2	6,6	3,3	150,9

Käyvän arvon määrittely ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti:

milj. €, 31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		0,1		0,1
Rahamarkkinasijoitukset	35,0			35,0
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			0,2	0,2
Varat yhteensä	35,0	0,1	0,2	35,4
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-0,7		-0,7
Velat yhteensä		-0,7		-0,7

milj. €, 31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		0,4		0,4
Rahamarkkinasijoitukset	35,0			35,0
Muut sjoitukset				
Osakkeet ja osuudet			0,3	0,3
Varat yhteensä	35,0	0,4	0,3	35,6
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-0,1		-0,1
Velat yhteensä		-0,1		-0,1

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 rahoitusinstrumenttien käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jonka siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

24. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty emoyhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

24.1. Markkinariski

Konserni altistuu markkinariskille valuuttakurssin, markkinakoron ja sähkön hinnan osalta.

24.1.1. Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu ulkomaan valuutan määräisistä liiketoiminnallisista (mm. myynnit ja ostot) ja rahoituksellisista (mm. lainat, talletukset ja korkovirrat) tase-eristä ja tulevista ennustetuista kassavirroista. Ennustetuissa kassavirroissa huomioidaan seuraavan 12 kuukauden erät. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävien valuuttojen tase-erät suojataan normaalisti välillä 90–105 % ja 12 kuukauden ennakoitujen kassavirrat välillä 0–50 %. Suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kuukauden pituisia valuuttajohdannaisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät liiketoiminnallisten erien valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Puolan zloty, Norjan kruunu, Venäjän rupla, Japanin jeni ja Ison-Britannian punta. Minkään yksittäisen valuutan osuus kokonaispositiosta ei ole merkittävä. Alla on erittely näiden valuuttojen positiosta.

milj. €, 31.12.	USD	SEK	PLN	Muut merkittävät valuutat	Yhteensä	
					2019	2018
Taseen nettopositio	6,2	5,5	8,1	29,0	48,8	38,5
Ennustettu nettopositio (12 kk)	35,5	34,5	25,5	31,7	127,2	130,2
Nettopositio yhteensä	41,7	40,0	33,6	60,7	175,9	168,7
Suojaavat valuuttajohdannaiset	-10,9	-9,3	-5,3	-15,0	-40,5	-40,5
Avoin nettopositio yhteensä	30,7	30,7	28,3	45,6	135,4	128,2

Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja näistä merkittävimmät on suojattu täysimääräisesti valuuttavaihtosopimuksilla.

Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2019 oli 59,8 (2018: 64,8) miljoonaa euroa. Merkittävin translaatoriski muodostuu Ison-Britannian punnasta. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyysanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen verovaikutusta) ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä on kuvattu alla merkittävien valuuttojen osalta. Herkkyysanalyysissä oletetaan valuuttakurssimuutosten olevan +/- 10 % (vieras valuutta heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina. IFRS 7:n mukainen herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseessa olevat rahoitusvarat ja -velat ja siten analyysissä ei ole huomioitu positiioon kuuluvaa ennustettua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa. Herkkyysanalyysissä ei huomioida myöskään mahdollista translaatiopositiota. Jos konserni ei sovelle suojauslaskentaa, niin kaikki valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot kirjautuvat tulosvaikutteisesti suoraan laajan tuloksen kautta.

milj. €, 31.12.	Vaikutus tulokseen	
	2019	2018
+/- 10 % muutos valuuttakursseissa	-0,7/0,9	0,2/-0,2

24.1.2. Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian osittain kiinteähintaisena sopimuksena ja osittain Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu jälkimmäisen osalta sähkön hintavaihtelulle. Tätä hintariskiä ei suojata.

24.1.3. Korkoriski

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2019 yhteensä 10,0 (2018: 151,5) miljoonaa euroa, joka koostui vuokrasopimusveloista.

24.2. Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusveloitteitaan ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2019 oli 348,6 (2018: 479,5) miljoonaa euroa, joka koostui rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisten arvoilla (liite 23). Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamisiin ja sekä rahavaroihin ja rahamarkkinasijoituksiin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee konserniyhtiöiden vastapuolina toimivien rahoituslaitosten luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita seurataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Rahamarkkinasijoitusten pituus on maksimissaan 12 kuukautta.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luokittelun ja limiittien määrittelyn perusteet sekä tavat, joilla luottoriskiä hallitaan. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä ja taloudellista tilannetta seurataan ja tehokasta perintää toteutetaan säännöllisesti. Luottoriskiä voidaan pienentää vaatimalla maksuehdoksi ennakkomaksua tai maksun vakuudeksi remburssia tai pankkitakausta sekä käyttämällä luottovakuutuksia. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Tietyissä maissa konserni myy myös suoraan paikallisille sairaaloille. 25 suurinta asiakasta muodosti 78,1 % myyntisaamisista 31.12.2019 (2018: 81,8 %). Myyntisaamisiin ei uskota sisältyvän oleellista riskiä (liite 16). Tilikauden tulosaikuteiset luottotappiot olivat nettona 0,0 (2018: 0,0) miljoonaa euroa.

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirta sekä rahavarat ja muut rahamarkkinasijoitukset. Yhtiöllä on vuonna 2020 nostettavissa oleva 100 miljoonan euron lainasopimus Euroopan investointipankin kanssa, sekä 100 miljoonan euron sitovat, nostamattomat kahdenkeskiset luottolimiitit, jotka erääntyvät vuonna 2024. Tämän lisäksi konsernilla on 100 miljoonan euron vahvistamaton yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä ei ollut laskettu liikkeelle yritystodistuksia.

Konsernin korollinen velka 31.12.2019 oli 10,0 (2018: 151,5) miljoonaa euroa, joka koostui kokonaisuudessaan vuokrasopimusveloista. Vuokrasopimusvelat pois lukien korollisten velkojen keskimaturiteetti on 0 kuukautta (2018: 5 kuukautta). Konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset 31.12.2019 olivat 149,0 (2018: 283,7) miljoonaa euroa. Ylimääräisiä kassavaroja sijoitettaessa turvataan konsernin likviditeetti käyttämällä pääsääntöisesti lyhytaikaisia, hyvän luottokelpoisuuden omaavia euromääräisiä korkoinstrumentteja. Jokaiselle sijoituskohteelle on määritelty kohdekohtainen limiitti.

Rahoitusvelkojen, koronmaksujen ja johdannaissopimusten ennustetut diskonttaamattomat rahavirrat

milj. €, 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	3,3	2,4	1,6	1,3	1,3	10,0
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	3,3	2,4	1,6	1,3	1,3	10,0
Ostovelat	79,0					79,0
Muut korottomat velat	19,2				0,0	19,2
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	98,2				0,0	98,2
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	0,1					0,1
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-0,7					-0,7
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	-0,6					-0,6
Rahavirta yhteensä, kaikki	100,9	2,4	1,6	1,3	1,4	107,6

milj. €, 31.12.2018	2019	2020	2021	2022	2023–	Yhteensä
Joukkovelkakirjalainojen lyhennykset	150,0					150,0
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	1,0	0,6				1,6
Koronmaksut	4,1					4,1
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	155,2	0,6				155,8
Ostovelat	74,9					74,9
Muut korottomat velat	13,9				0,0	14,0
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	88,9				0,0	88,9
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	0,4					0,4
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-0,1					-0,1
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	0,2					0,2
Rahavirta yhteensä, kaikki	244,3	0,6			0,0	244,9

Vaihtuvakorkoisten lainojen koronmaksuja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja tai keskimääräistä sopimuksen mukaista viitekorkoa.

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta, vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopoliittikka.

Yhtiön luottolimiittisopimusten ehtoissa on määritelty kovenantteja, joiden rikkoutuessa velkojalla on halutessaan oikeus eräännyttää velka ennaaikaisesti. Seuraavissa taulukoissa on esitetty lainoissa määriteltyjen taloudellisten kovenanttien tasot ja niiden vastaavat arvot 31.12.2019.

TALOUDELLISET KOVENANTIT	Vaatus
Konsernin omavaraisuusaste	> 30 %
Konsernin korolliset velat / EBITDA	< 3,0

Konsernin omavaraisuusaste

31.12.	2019	2018
Oma pääoma, milj. €	779,4	773,1
Taseen loppusumma vähennettynä saaduilla ennakoilla, milj. €	1 016,0	1 124,2
Omavaraisuusaste, %	76,7 %	68,8 %

Konsernin korolliset velat / konsernin EBITDA

milj. €, 31.12.	2019	2018
Korolliset velat	-139,1	-132,1
EBITDA	308,9	293,9
Korolliset velat / EBITDA	-0,45	-0,45

25. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

milj. €, 31.12.	2019	2018
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	56,2	32,6
Valuuttaoptiot	44,6	31,8

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. €, 31.12.	2019			2018
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	0,1	-0,6	-0,5	0,2
Valuuttaoptiot	0,1	-0,1	-0,1	0,0

Kaikki johdannaiset ovat OTC-johdannaista ja niiden käypänä arvona on käytetty tilinpäätöspäivänä saatavilla olevia markkinanoteerauksia. Johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseessa bruttomääräisinä. Pankkien kanssa solmitut johdannaisehdot mahdollistavat netotuksen mm. maksuhäiriö- tai konkurssitilanteessa. Tilinpäätöshetkellä netotuksen jälkeinen vastapuoliriskin määrä Orionille oli 0,0 (2018: 0,2) miljoonaa euroa ja vastapuolille 0,6 (2018: 0,0) miljoonaa euroa.

26. Ehdolliset velat

Vakuudet ja vastuusitoumukset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Takaukset	6,5	4,5
Muut	0,3	0,3

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävänä oikeudellisina asioina.

27. Konserniyitykset

Konserniyitykset 31.12.2019

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääke liiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj, Espoo				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
FinOrion Pharma India Pvt. Ltd., Intia	100,00	100,00	95,00	95,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
Orion Pharma (Austria) GmbH, Itävalta	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma BVBA, Belgia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma d.o.o., Slovenia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma East LLP, Kazakstan	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Hellas, Pharmakeftiki Mepe, Kreikka	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Poland Sp. z o.o., Puola	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Romania S.R.L., Romania	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o, Slovakia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o, Tšekki	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Ukraina, LLC, Ukraina	100,00	100,00	95,00	95,00
Orionfin Unipessoal Lda., Portugali	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa.

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

28. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryritykset, osakkuusyrietykset, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvaltauyhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiirin kanssa lukuun ottamatta etuus pohjaisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

milj. €	2019	2018
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	4,9	5,9
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,5	0,4

Palkat ja palkkiot¹

milj. €	2019	2018
Toimitusjohtaja Timo Lappalainen	1,1	1,3
Heikki Westerlund, puheenjohtaja	0,1	0,1
Timo Maasilta, varapuheenjohtaja	0,1	0,1
Pia Kalsta	0,1	
Ari Lehtoranta	0,1	0,1
Hilpi Rautelin	0,1	0,1
Eija Ronkainen	0,1	0,1
Mikael Silvennoinen	0,1	0,1
Sirpa Jalkanen	0,0	0,1
Hallituksen jäsenet yhteensä	0,5	0,5

¹ Tarkat luvut dokumentissa 'Selvitys Orion-konsernin hallinto- ja ohjauksjärjestelmästä', kohdassa 'Palkka- ja palkkioselvitys'.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovittu eläkepalkasta. Emoyhtiön toimitusjohtajan lakisääteisestä eläkkeestä on tilikauden 2019 aikana kirjattu kuluja 0,1 (2018: 0,1) miljoonaa euroa ja lisäeläkkeestä 0,5 (2018: 0,4) miljoonaa euroa.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj:llä on 0,5 miljoonan euron korollinen lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

29. Lopetetut toiminnot

Tilikaudella 2019 ei ole myytäviksi tai lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltuja liiketoimintoja.

Orion ilmoitti tilikauden 2018 alussa päättäneensä selvittää Orion Diagnostican mahdollista myyntiä tai muuta järjestelyä. Selvityksen seurauksena Orion Diagnostica Oy:n kaikkien osakkeiden eli Orion Diagnostica -tulosityksikön myynnistä allekirjoitettiin sopimus Axcel Management A/S:n (Axcel) hallinnoiman sijoitusrahaston kanssa 21.4.2018. Vertailutiedoissa Orion Diagnostica -segmentti on käsitelty lopetettuna toimintona. Lopetettujen toimintojen voitto vertailuvuonna 2018 oli 132,9 miljoonaa euroa.

Saadusta kauppahinnasta 161,7 miljoonaa euroa Orion on kirjannut vertailukaudelle 128,4 miljoonan euron myyntivoiton, joka on laajassa tuloslaskelmassa esitetty lopetettujen toimintojen yhteydessä. Orionilla on mahdollisuus saada lisäksi lisäkauppahintana enintään 60 miljoonaa euroa. Lisäkauppahinnan maksaminen perustuu Axcelin saamaan sijoitetun pääoman tuottoon sen luopuessa sijoituksestaan ("Exit"). Lisäkauppahinnan euromäärään ja ajoitukseen liittyvän epävarmuuden takia arvioitu myyntivoitto ei sisällä osuutta lisäkauppahinnasta. Johdon arvio lisäkauppahinnan toteutumisesta ei ole muuttunut tilikauden 2019 aikana.

Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista

milj. €	2019	2018
Liikevaihto		18,7
Lopetettujen toimintojen myynnistä saatu myyntivoitto		128,4
Lopetettujen toimintojen myyntiin liittyvät kulut		-0,8
IAS 19:n mukaisesta veloitteen täyttymisestä johtuva erä		4,5
Muut liiketoiminnan kulut		-16,2
Liikevoitto		134,6
Tuloverot		-1,6
Tilikauden voitto		132,9

Lopetettujen toimintojen rahavirta

milj. €	2019	2018
Liiketoiminnan rahavirta		-8,5
Investointien rahavirta		149,1

Orion Diagnostican työntekijät eivät jatkossa ole vakuutettuja Orionin Eläkesäätiössä. Kannansiirron yhteydessä Orion Diagnostican valitsemalle vakuutuspalveluita tarjoavalle taholle on siirtynyt Orionin Eläkesäätiön varallisuutta se määrä, joka vastaa Eläkesäätiössä vakuutettujen työntekijöiden eläkeveloitteen määrää. Kannansiirto oli luonteeltaan IAS 19:n mukainen veloitteen täytyminen, sillä kaupan toteutumisen jälkeen jatkuviin toimintoihin kuuluvilla työnantajayhtiöillä ei ole veloitteita liittyen Orion Diagnostican työntekijöiden eläketurvaan. Kaupan toteutumishetkellä 30.4.2018 Orion Diagnostican osuus konsernin taseessa olevasta Orionin Eläkesäätiöstä aiheutuneesta eläkesaamisesta oli 4,5 miljoonaa euroa. Tämä osuus on esitetty osana lopetettujen toimintojen tuloslaskelmaa ja se parantaa lopetettujen toimintojen liikevoittoa.

30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole tiedossa olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2019	2018
Liikevaihto	1	931,1	856,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2	7,1	155,6
Liiketoiminnan kulut	3, 4	-660,5	-608,2
Poistot ja arvonalentumiset	4	-43,7	-33,2
Liikevoitto		233,9	370,9
Rahoitustuotot ja -kulut	5	17,8	10,4
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		251,7	381,3
Tilinpäätössiirrot	6	8,9	1,4
Tuloverot	7	-49,2	-44,2
Tilikauden voitto		211,4	338,5

Tase

Vastaavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2019	2018
Aineettomat oikeudet		34,5	47,1
Muut pitkävaikutteiset menot		2,6	2,6
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8	37,1	49,7
Maa-alueet		4,2	4,2
Rakennukset ja rakennelmat		148,6	146,4
Koneet ja kalusto		76,5	77,3
Muut aineelliset hyödykkeet		1,3	1,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		13,6	15,3
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9	244,2	244,5
Osuudet saman konsernin yrityksissä		64,0	68,8
Muut sijoitukset		0,3	0,5
Sijoitukset yhteensä	10	64,3	69,2
Pysyvät vastaavat yhteensä		345,6	363,4
Vaihto-omaisuus	11	165,2	168,9
Pitkäaikaiset saamiset	12	0,5	0,6
Myyntisaamiset	13	180,3	159,9
Muut lyhytaikaiset saamiset	13	43,3	57,1
Rahoitusarvopaperit	14	36,0	49,0
Rahat ja pankkisaamiset		81,5	175,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		506,9	610,5
Vastaavaa yhteensä		852,5	973,9

Vastattavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2019	2018
Osakepääoma		92,2	92,2
Käyttörahassto		0,5	0,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,9	0,9
Kertyneet voittovarot		255,6	133,3
Tilikauden voitto		211,4	338,5
Oma pääoma yhteensä	15	560,6	565,3
Tilinpäätössiirtojen kertymä	16	99,8	104,7
Pakolliset varaukset	17	0,6	0,6
Ostovelat		77,2	75,7
Joukkovelkakirjalainat			149,9
Muut lyhytaikaiset velat		114,4	77,7
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	18	191,5	303,3
Vastattavaa yhteensä		852,5	973,9

Rahoituslaskelma

milj. €	2019	2018
Liikevoitto	233,9	370,9
Poistot ja arvonalentumiset	43,7	33,2
Muut oikaisut	5,0	-147,2
Oikaisut liikevoittoon yhteensä	48,7	-114,0
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-5,6	-23,9
Vaihto-omaisuuden muutos	3,7	-6,4
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	2,8	-33,0
Käyttöpääoman muutos yhteensä¹	0,8	-63,3
Maksetut korot	-6,9	-5,7
Saadut osingot ²	19,8	15,0
Saadut korot ²	2,9	1,4
Maksetut verot	-45,3	-49,2
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	253,9	155,0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-7,2	-28,5
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-23,1	-29,7
Aineettomien hyödykkeiden myynnit		0,0
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	0,6	2,0
Tytäryhtiöosakkeiden myynti	0,7	161,7
Lainasaamisten takaisinmaksut	1,3	0,4
Investointien rahavirta yhteensä	-27,6	105,9
Omien osakkeiden hankinta	-7,4	
Lyhytaikaisten lainojen nostot	33,0	31,8
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-161,2	-40,4
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-211,3	-201,4
Saadut konserniavustukset	14,0	22,0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-333,0	-188,1
Rahavarojen muutos	-106,6	72,8
Rahavarat 1.1. ³	189,1	116,3
Rahavarojen muutos	-106,6	72,8
Rahavarat 31.12. ³	82,5	189,1

¹ Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lyhytaikaisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.

² Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.

³ Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Emoyhtiön tilinpäätöksen 2019 liitetiedot

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui Helsingin pörssiin 3.7.2006.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoön sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun-poistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

- aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta
- liikearvo 5–20 vuotta
- rakennukset ja rakennelmat 20–40 vuotta
- koneet, laitteet ja kalusto 5–10 vuotta
- kuljetusvälineet 6 vuotta
- muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonorotuksista. Arvonorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa käytetään Euroopan Keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurseja. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset

Muut sijoitukset, johdannaiset ja osa rahoitusarvopapereista arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon. Rahoitusvälineistä muut lainat ja saamiset sekä muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Muut sijoitukset sisältävät osakkeita ja osuuksia, rahoitusarvopaperit sisältävät korkosijoituksia, jotka sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Käypänä arvona käytetään tilinpäätöspäivän toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa. Noteeraamattomat osakesijoitukset on arvostettu hankintamenuon, koska niiden arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista.

Lainat ja saamiset koostuvat rahavaroista, myönnettyistä lainoista sekä myynti- ja muista saamisista. Muut rahoitusvelat sisältävät korollisia velkoja sekä osto- ja muita velkoja.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja valuuttamääräisiä lainoja ja saamia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuville kurssieroilta. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehittäessä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiöissä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävässä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

milj. €	2019	2018
Lääkeliiketoiminta	931,1	856,7
Yhteensä	931,1	856,7

Liikevaihto markkina-alueittain

milj. €	2019	2018
Suomi	307,5	310,7
Skandinavia	158,8	136,7
Muu Eurooppa	275,5	240,1
Pohjois-Amerikka	88,2	46,1
Muut maat	101,2	123,0
Yhteensä	931,1	856,7

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. €	2019	2018
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	3,6	4,0
Vuokratuotot	2,3	1,8
Käyttöomaisuuden myyntivoittoa	0,1	0,2
Osakkeiden myyntivoittoa	0,0	147,6
Muut liiketoiminnan tuotot	1,1	2,0
Yhteensä	7,1	155,6

3. Pakollisten varausten muutos

milj. €	2019	2018
Muiden pakollisten varausten muutos	0,0	-0,1
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	0,0	-0,1

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut

milj. €	2019	2018
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	11,7	-2,6
Valmistus omaan käyttöön	-3,3	-2,8
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	238,2	230,0
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-8,1	-3,8
Ulkopuoliset palvelut	28,6	28,0
Yhteensä	258,8	254,3
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	120,3	109,9
Eläkekulut	17,7	16,5
Osakekannustinjärjestelmä	8,9	4,5
Muut henkilösivukulut	4,6	4,7
Yhteensä	151,5	135,6
Liiketoiminnan muut kulut	241,7	223,7
Yhteensä	660,5	608,2

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa mainitut toimeksiannot	0,0	
Veroneuvonta		
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1

Poistot ja arvonalentumiset

milj. €	2019	2018
Arvonalentumiset	0,0	0,3
Muut poistot	43,7	32,9
Yhteensä	43,7	33,2

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedoissa 8–9.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin

	2019	2018
Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin tilikaudella	2 261	2 203

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2016 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2016, 2017 ja 2018. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2016 ja kalenterivuodet 2016–2018. Vuonna 2017 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2017 ja kalenterivuodet 2017–2019. Vuonna 2018 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2018 ja kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän palkkio ansaintajakoilta 2016, 2017 ja 2018 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajakoilta 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu enintään 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 181 003 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavien palkkioiden arvo yhteensä on enintään 1,75 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkioiden maksuhetkellä.

Vuonna 2019 alkaneessa järjestelmässä on viisi ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2019, 2019–2020, 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kolme ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2019, kalenterivuodet 2019–2020 ja 2019–2021. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuonna 2019 alkavilta ansaintajakoilta perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja liikevaihtoon sidottujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 700 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Mainittuun määrään sisältyy erillinen ns. sitouttavan osakepalkkion osuus, jota hallitus voi käyttää erillisen päätöksensä mukaisesti vuosina 2019–2023. Sitouttavan osakepalkkio-osuuden määrä on enintään 100 000 osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä ei ollut vielä 31.12.2019 mennessä maksettu palkkioina Orion Oyj:n B-osakkeita.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden ja kahden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Järjestelmien palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita, vuonna 2016 alkaneesta järjestelmästä, on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita, vuonna 2016 ja 2019 alkaneista järjestelmistä, maksetaan seuraavasti:

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2016	1.3.2017
2017	1.3.2018
2016–2018	1.3.2019
2018	1.3.2019
2017–2019	2020
2018–2020	2021
2019	2020
2019–2020	2021
2019–2021	2022
2020–2022	2023
2021–2023	2024

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2019	2018
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	19,8	14,9
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	0,0	0,0
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		0,0
Korkotuotot muilta yrityksiltä	0,0	0,0
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Korkotuotot muilta yrityksiltä	0,1	0,1
Arvonmuutokset	0,2	0,0
Muut rahoitustuotot	2,6	1,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-0,1	-0,0
Korkokulut muille	-2,1	-4,4
Arvonmuutokset		-0,0
Muut rahoituskulut	-2,7	-1,4
Yhteensä	17,8	10,4

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy:

milj. €	2019	2018
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	19,8	15,0
Korkotuottoja	0,2	0,1
Korkokuluja	-2,2	-4,5

6. Tilinpäätössiirrot

milj. €	2019	2018
Poistoeron muutos	4,9	-12,6
Saatu konserniavustus	4,0	14,0
Yhteensä	8,9	1,4

7. Tuloverot

milj. €	2019	2018
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	48,5	44,7
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,7	-0,5
Yhteensä	49,2	44,2

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen

milj. €	2019	2018
Pakollisista varauksista	0,1	0,1
Yhteensä	0,1	0,1

Laskennallinen verovelka

milj. €	2019	2018
Tilinpäätössiirroista	20,0	20,9
Arvonkorotuksista	3,3	3,3
Yhteensä	23,3	24,2

8. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Aineettomat oikeudet		Liikearvo		Muut pitkävaikuttiset menot		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1. ¹	152,5	127,7	68,3	68,3	54,7	56,8	275,5	252,8
Lisäykset	6,2	27,7			0,9	0,9	7,1	28,6
Vähennykset	-0,1	-3,0				-3,1	-0,1	-6,0
Siirrot tase-erien välillä	-0,0	0,1			0,0		-0,0	0,1
Hankintameno 31.12.	158,6	152,5	68,3	68,3	55,6	54,7	282,5	275,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. ¹	-105,4	-99,4	-68,3	-68,3	-52,1	-54,4	-225,8	-222,1
Vähennysten kertyneet poistot	0,1	3,0				3,1	0,1	6,0
Tilikauden poistot	-18,8	-8,6			-0,9	-0,8	-19,6	-9,4
Arvonalennukset	-0,0	-0,3					-0,0	-0,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-124,1	-105,4	-68,3	-68,3	-53,0	-52,1	-245,4	-225,8
Kirjanpitoarvo 1.1.	47,1	28,3			2,6	2,4	49,7	30,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	34,5	47,1			2,6	2,6	37,1	49,7
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	13,0	3,0			0,3	0,3	13,3	3,2
Poistoeron muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-4,4	10,0			0,1	0,0	-4,3	10,1
Kertynyt erotus 31.12.	8,6	13,0			0,4	0,3	9,1	13,3

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

9. Aineelliset hyödykkeet

milj. €	Maa- ja vesialueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1. ¹	4,2	4,2	287,1	266,7	267,5	262,5	3,0	3,0	15,3	25,6	577,1	562,0
Lisäykset			6,5	11,2	9,3	9,7	0,1		8,5	10,2	24,3	31,1
Vähennykset				-0,0	-6,0	-15,5			-0,1	-0,4	-6,1	-15,9
Siirrot tase-erien välillä			4,7	9,3	5,4	10,8	0,0	0,0	-10,1	-20,1	0,0	-0,1
Hankintameno 31.12.	4,2	4,2	298,3	287,1	276,1	267,5	3,1	3,0	13,6	15,3	595,4	577,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. ¹			-140,7	-132,5	-190,2	-188,7	-1,7	-1,6			-332,6	-322,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot				0,0	5,5	13,5					5,5	13,6
Tilikauden poistot			-8,9	-8,3	-15,0	-15,0	-0,1	-0,1			-24,1	-23,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.			-149,7	-140,7	-199,7	-190,2	-1,8	-1,7			-351,2	-332,6
Kirjanpitoarvo 1.1.	4,2	4,2	146,4	134,3	77,3	73,8	1,3	1,5	15,3	25,6	244,5	239,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	4,2	4,2	148,6	146,4	76,5	77,3	1,3	1,3	13,6	15,3	244,2	244,5
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.			44,4	43,5	46,9	45,3	0,1	0,1			91,4	88,8
Poistoeron muutos, lisäys (+), vähennys (-)			0,2	0,9	-0,9	1,7	0,0	-0,0			-0,6	2,5
Kertynyt erotus 31.12.			44,6	44,4	46,0	46,9	0,1	0,1			90,7	91,4

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2019 on 54,2 (2018: 56,5) miljoonaa euroa. Maa-alueiden hankintameno on sisällyttävä arvonorotuksia 0,1 (2018: 0,1) miljoonaa euroa ja rakennusten hankintameno 16,5 (2018: 16,5) miljoonaa euroa.

10. Sijoitukset

milj. €	Osuudet saman konsernin yrityksissä		Saamiset saman konsernin yrityksiltä		Muut osakkeet ja osuudet		Lainasaamiset ¹		Yhteensä	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Hankintameno 1.1.	107,7	121,8	3,9	4,3	0,3	0,3	0,2	0,1	112,1	126,5
Lisäykset						0,0		0,1		0,1
Vähennykset	-3,7	-14,1	-3,9	-0,4	-0,1	-0,0	-0,1		-7,8	-14,4
Hankintameno 31.12.	104,0	107,7		3,9	0,2	0,3	0,1	0,2	104,3	112,1
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	-40,0	-40,0	-2,9	-2,9					-42,9	-42,9
Muutos tilikauden aikana			2,9						2,9	
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-40,0	-40,0		-2,9					-40,0	-42,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	67,7	81,8	1,0	1,4	0,3	0,3	0,2	0,1	69,2	83,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	64,0	67,7		1,0	0,2	0,3	0,1	0,2	64,3	69,2

¹ Lainasaamiset ovat OYL:n mukaisia pääomalainasaamisia.

11. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	35,4	31,1
Keskeneräiset tuotteet	12,5	13,7
Valmiit tuotteet/Tavarat	112,4	119,7
Muu vaihto-omaisuus	4,9	4,4
Yhteensä	165,2	168,9

12. Pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Pitkäaikaiset saamiset konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,0	0,0
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjäryksiltä	0,4	0,5
Muut lainasaamiset	0,1	0,1
Yhteensä	0,5	0,6

13. Lyhytaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Myyntisaamiset	133,8	130,0
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	46,5	29,9
Lainasaamiset	26,0	16,7
Muut saamiset	0,0	
Siirtosaamiset	4,0	14,0
Yhteensä	76,6	60,6
Lainasaamiset omistusyhteisyryksiltä	0,1	0,1
Muut lainasaamiset	0,1	0,2
Muut saamiset	2,7	1,3
Siirtosaamiset	10,4	24,9
Yhteensä	223,7	217,0

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2019	2018
Saamatta olevia rojalteja	2,4	3,8
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	2,2	2,1
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1,6	2,2
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	0,9	1,4
Saamatta olevia korvauksia	0,8	0,7
Saamatta olevia avustuksia	0,7	0,8
Saamatta oleva ostojen epäkuranttiuskorvaus	0,7	
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,1	0,4
Etukäteen maksettuja tutkimuskuluja		5,9
Tuloverosaaminen		3,5
Ostotilauksen vastaanoton hinnan korjaus		1,3
Saamatta oleva korvaus myyntiluvan siirrosta		1,0
Muut siirtosaamiset	0,9	1,8
Yhteensä	10,4	24,9

14. Rahoitusarvopaperit

milj. €, 31.12.	2019	2018
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	36,0	49,0
Yhteensä	36,0	49,0

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus

milj. €, 31.12.	2019	2018
Markkina-arvo	36,0	49,0
Vastaava kirjanpitoarvo	-36,0	-49,0
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa	-0,0	-0,0
Erotus	0,0	0,0

15. Oma pääoma

Osakepääoma

milj. €	2019	2018
Osakepääoma 1.1.	92,2	92,2
Osakepääoma 31.12.	92,2	92,2

Käyttörahas

milj. €	2019	2018
Käyttörahas 1.1.	0,5	0,5
Käyttörahas 31.12.	0,5	0,5

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

milj. €	2019	2018
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,9	0,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,9	0,9

Kertyneet voittovarat

milj. €	2019	2018
Kertyneet voittovarat 1.1.	471,7	334,1
Yhtiökokouksen päätöksellä		
jaettu osinkona	-211,1	-204,0
käytetty lahjoitukseen	-0,3	-0,3
annettu osakepalkkioina	2,5	3,0
hankittu omia osakkeita	-7,4	
Maksamattomat osingot	0,2	0,5
Tilikauden voitto	211,4	338,5
Kertyneet voittovarat 31.12.	467,0	471,7

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain

31.12.	2019		2018	
	kpl	€	kpl	€
A-sarja (20 ääntä/osake)	36 335 463		37 120 346	
B-sarja (1 ääni/osake)	104 922 365		104 137 482	
Yhteensä	141 257 828	92 238 541,46	141 257 828	92 238 541,46

Tilikauden 1.1.–31.12.2019 aikana on A-sarjan osakkeita on muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 784 883 kappaletta.

16. Tilinpäätössiirtojen kertymä

milj. €, 31.12.	2019	2018
Poistoero	99,8	104,7
Yhteensä	99,8	104,7

17. Pakolliset varaukset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Eläkevaraukset	0,6	0,6
Yhteensä	0,6	0,6

18. Lyhytaikainen vieras pääoma

milj. €, 31.12.	2019	2018
Saadut ennakot	1,9	2,4
Ostovelat	66,0	62,3
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	11,2	13,4
Siirtovelat	0,0	0,0
Muut velat	34,1	12,7
Yhteensä	45,3	26,1
Joukkovelkakirjalainat		149,9
Muut velat	11,2	8,1
Siirtovelat	67,1	54,5
Yhteensä	191,5	303,3

2013 liikkeeseen lasketun 150 000 000 euron nimellisarvoisen joukkovelkakirjalainan, joka erääntyi 2019, kuponnikorko oli 2,75 % ja efektiivinen tuotto 2,854 %.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2019	2018
Maksamattomat kannustinpalkkiot henkilösivumenoineen	17,8	9,3
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	18,8	17,8
Maksamattomat hintaoikaisut	9,2	7,2
Maksamattomat alennukset	8,3	4,1
Maksamattomat tutkimuskulut	4,4	6,2
Maksamattomat asiantuntijapalkkiot	2,0	
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1,9	2,1
Maksamattomat rojaltit	1,9	2,5
Maksamattomat myynnin hyvitykset	0,8	1,8
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,7	0,1
Verovelka	0,5	
Maksamattomat korot		2,3
Muut siirtovelat	0,9	1,2
Yhteensä	67,1	54,5

Vieras pääoma sisältää

milj. €, 31.12.	2019	2018
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	34,1	162,6
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	157,4	140,7
Yhteensä	191,5	303,3

19. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot

milj. €	2019	2018
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1,6	1,8

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta.

20. Annetut vakuudet

Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

milj. €, 31.12.	2019	2018
Annetut takaukset	6,3	4,3

Annetut vakuudet yhteensä

milj. €, 31.12.	2019	2018
Takaukset yhteensä	6,3	4,3

21. Vastuut ja vastuusitoumukset

Leasingsopimukset

milj. €, 31.12.	2019	2018
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kuukauden aikana	2,1	2,0
12 kuukauden jälkeen	2,7	2,2
Yhteensä	4,8	4,2

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut

milj. €, 31.12.	2019	2018
Lääkevahinkovastuu	0,3	0,3

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2011–2019 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 16,0 miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2028.

22. Rahoitusriskit

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty yhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

Yhtiön rahoitusriskeistä löytyy lisätietoa konsernin tilinpäätöksestä. Merkittävin ero yhtiön ja konsernin riskipositioissa on raportoidussa valuuttapositiossa, sillä (emo)yhtiö suojaa keskitetysti konsernin valuuttariskin ilman että tytäryhtiöiden kanssa toteutetaan erikseen sisäisiä suojauksia.

23. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

milj. €, 31.12.	2019	2018
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	32,4	32,6
Valuuttaoptiot	45,4	31,8

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. €, 31.12.	2019			2018
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	0,1	-0,6	-0,5	0,2
Valuuttaoptiot	0,1	-0,1	-0,1	0,0

Käyvän arvon määrittäminen ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti:

milj. €, 31.12.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		0,1		0,1
Rahamarkkinasijoitukset	35,0			35,0
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			0,2	0,2
Varat yhteensä	35,0	0,1	0,2	35,4

Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-0,7		-0,7
Velat yhteensä		-0,7		-0,7

milj. €, 31.12.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		0,4		0,4
Rahamarkkinasijoitukset	35,0			35,0
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			0,3	0,3
Varat yhteensä	35,0	0,4	0,3	35,6

Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-0,1		-0,1
Velat yhteensä		-0,1		-0,1

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 rahoitusinstrumenttien käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jonka siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

24. Omistukset muissa yrityksissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 27. Konserniyritykset.

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 468 363 703,16 euroa, josta tilikauden voittoa on 211 377 323,85 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

• jaetaan osinkoa 1,50 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 492 429 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi	210 738 643,50 euroa
• lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päätöksen mukaisesti	250 000,00 euroa
• omaan pääomaan jätettäisiin	257 375 059,66 euroa
	<hr/>
	468 363 703,16 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa 5. päivänä helmikuuta 2020

Heikki Westerlund
Puheenjohtaja

Timo Maasilta
Varapuheenjohtaja

Pia Kalsta

Ari Lehtoranta

Hilpi Rautelin

Eija Ronkainen

Mikael Silvennoinen

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 5. päivänä helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Kimmo Antonen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Orion Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Orion Oyj:n (y-tunnus 1999212-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätöksen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa

Liikevaihdon tuloutus (Viittaus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetieto 1)

Emoyhtiön ja konsernin liikevaihto sisältää erilaisia tulovirtoja: tuotteiden myyntejä, markkinoilla olevien tuotteiden myynti-oi-keuksien myyntejä sekä tuottoja yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä.

Liikevaihtoon liittyy sekä kiinteitä että muuttuvia vastikkeita. Muuttuvat vastikkeet liittyvät esimerkiksi tuotemyynnin alennus- ja kannustinehtoihin ja kumppanuus-sopimusten mahdollisiin etappimaksuihin, joiden tulouttamiseen liittyy johdon harkintaa.

Tuloutusmenetelmien valintaan liittyvien erilaisten sopimusehtojen analysoinnin ja johdon harkinnan vuoksi myyntituottojen kirjaaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt perehtyminen konsernin soveltamiin tuloutusperiaatteisiin ja niiden asianmukaisuuden arviointi verrattuna IFRS-standardeihin.

Olemme arvioineet myyntejä käsittelevän pääasiallisen tietojärjestelmän sekä siihen liittyvän käyttöoikeuksien hallinnan ja tietoturvan osalta kontrolliympäristön ja järjestelmäperäisten kontrollien toimivuutta.

Olemme tunnustaneet ja arvioineet laskutukseen liittyviä sisäisiä kontrolleja sekä testanneet niiden tehokkuutta. Lisäksi olemme suorittaneet data-analytiikkaan pohjautuen aineistotarkastusta ja analyttisiä tarkastustoimenpiteitä arvioidaksemme tuloutusten oikeellisuutta sekä myynti-tuottojen ja niitä vastaavien kulujen kirjaamista oikealle kaudelle.

Olemme keskustelleet johdon kanssa tuloutuksessa sovelletuista kirjaus-käytännöistä ja johdon tekemistä harkintaan perustuvista ratkaisuista, joilla on ollut merkittävä vaikutus myyntituottojen kirjaamisessa.

Lisäksi olemme arvioineet tilinpäätöksen tuloutusperiaatteita ja liikevaihtoa koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Vaihto-omaisuus (Viittaus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetieto 15)

Konsernin vaihto-omaisuus muodostaa merkittävän osan (noin 20 %) taseen loppu-summasta.

Vaihto-omaisuuteen sisältyvien yksittäisten tuotteiden hinnoittelu perustuu tietojärjestelmien toimivuuteen ja tuotekalkyylien oikeellisuuteen.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankinta-menoon tai sitä alhaisempaan toden-näköiseen luovutushintaan tai jälleen-hankintahintaan.

Johdon harkintaa liittyy vaihto-omaisuuden arvonalentumiskirjauksen määrittämiseen sekä vanhenevien tuotteiden arviointiin.

Erän olennaisuuden ja arvostukseen liittyvän johdon harkinnan vuoksi vaihto-omaisuus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt perehtyminen konsernin soveltamiin vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteisiin ja niiden asianmukaisuuden arviointi verrattuna IFRS-standardeihin.

Olemme arvioineet vaihto-omaisuutta käsittelevän pääasiallisen tietojärjestelmän sekä siihen liittyvän käyttäjäoikeuksien hallinnan ja tietoturvan osalta kontrolliympäristön ja järjestelmäperäisten kontrollien toimivuutta.

Olemme osallistuneet inventaareihin valituissa toimipisteissä ja arvioineet inventointiprosessien asianmukaisuutta.

Olemme suorittaneet data-analyysjä vaihto-omaisuuden hinnoittelun oikeellisuuden sekä vaihto-omaisuuden arvostamiseen liittyvien laskelmien luotettavuuden testaamiseksi.

Olemme arvioineet vaihto-omaisuuden arvonalentumiskirjausten riittävyttä.

Olemme arvioineet tilinpäätöksen liitetietojen riittävyttä ja tarkastaneet niiden asianmukaisuuden.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 20.3.2018 alkaen yhtäjaksoisesti kaksi vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa 5. helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Kimmo Antonen

KHT

Vuoden 2019 keskeisiä tapahtumia

Helmikuu

Darolutamidin myyntilupahakemus jätettiin FDA:lle Yhdysvalloissa.

Maaliskuu

Darolutamidin myyntilupahakemukset jätettiin Euroopassa ja Japanissa.

Dexdor®-tuotteen käyttöaihepatentti päättyi.

Huhtikuu

Orion hankki takaisin Novartikselta Parkinsonin taudin hoidossa käytetyn Comtan®-lääkkeen myyntioikeudet tietyissä maissa Euroopassa.

Heinäkuu

Suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa ALS-potilaiden hoidossa arvioivan Orionin REFALS-tutkimuksen (vaihe 3) potilasrekrytointi valmistui.

Heinäkuu

Yhdysvaltain lääkeviranomainen FDA myönsi myyntiluvan darolutamidille, joka on uusi lääke etäpesäkkeettömän, kastaatioresistentin eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon, kauppanimellä Nubeqa®.

Elokuu

Orion sai Bayerilta 45 miljoonan euron etappimaksun liittyen darolutamidin onnistuneeseen kaupallistamiseen Yhdysvalloissa.

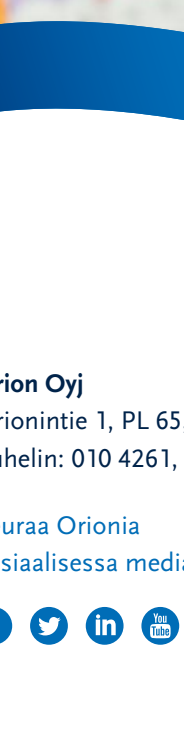
Orion teki Lotus Pharmaceutical Co. Ltd. -yhtiön kanssa markkinointi- ja jakelusopimuksen koskien Orionin kehittämiä Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettuja Stalevo®- ja Comtan®-lääkkeitä osassa Aasiaa.

Joulukuu

PERUS-
VOITEET
BASSALVOR

HUNGET
KAR

PERUS-
VOIDE
BASSALVOR

Orion Oyj

Orionintie 1, PL 65, 02101 Espoo
Puhelin: 010 4261, www.orion.fi

Seuraa Orionia
sosiaalisessa mediassa

